

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA, ROLNICTWA
I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KSR-4100-04-00/2011

Nr ewid. 81/2011/P10117/KSR

Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2010 roku
budżetu państwa
w części 22 - Gospodarka wodna
i w części 41 - Środowisko

Warszawa czerwiec 2011 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2010 roku
budżetu państwa
w części 22 - Gospodarka wodna
i w części 41 - Środowisko**

Dyrektor Departamentu Środowiska, Rolnictwa
i Zagospodarowania Przestrzennego
z up.

Teresa Warchałowska

Wicedyrektor

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

p.o. Wiceprezesa
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 13 czerwca 2011 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Cel i zakres kontroli	5
1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne	5
2. Podsumowanie wyników kontroli	7
2.1. Ocena ogólna.....	7
2.2. Sprawozdawczość	8
2.3. Uwagi i wnioski	11
3. Ważniejsze wyniki kontroli	13
3.1. Księgi rachunkowe	13
3.2. Budżet krajowy	16
3.3. Budżet środków europejskich	41
3.4. Wydatki majątkowe.....	45
3.5. Wydatki w układzie zadaniowym	47
3.6. Inne ustalenia kontroli	52
3.7. Ustalenia innych kontroli	55
4. Likwidacja gospodarstw pomocniczych, zakładu budżetowego	58
5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	60
5.1. Protokół	60
5.2. Wystąpienie pokontrolne.....	60
5.3. Finansowe rezultaty kontroli	62
6. Załączniki.....	64

WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

BGK	– Bank Gospodarstwa Krajowego
CIOŚ	– Centrum Informacji o Środowisku
CKPŚ	– Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych
FS	– Fundusz Spójności
GDOŚ	– Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	– Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
KZGW	– Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
MF EOG	– Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego
Ministerstwo	– Ministerstwo Środowiska
NFOŚiGW	– Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NMF	– Norweski Mechanizm Finansowy
PO EWT	– Program Operacyjny Europejska Współpraca Transgraniczna
PO IG	– Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PO IiŚ	– Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO KL	– Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO PT	– Program Operacyjny Pomoc Techniczna
PSHM	– Państwowa Służba Hydrologiczno-Meteorologiczna
RDOŚ, rdoś	– Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, regionalne dyrekcje ochrony środowiska
RPO	– Regionalny Program Operacyjny
RZGW, rzgw	– Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, regionalne zarządy gospodarki wodnej
środki zagraniczne	– środki pochodzące z budżetu UE oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (EFTA - Europejskie Porozumienie o Wolnym Handlu)
Ustawa budżetowa	– Ustawa budżetowa na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 102)
Ustawa o finansach publicznych	– Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
Ustawa o rachunkowości, UoR	– Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.)
WFOŚiGW, wfośigw	– Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli - Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego - w okresie od 3 stycznia do 1 kwietnia 2011 r. przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, kontrolę *Wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 22 - Gospodarka wodna i w części 41 - Środowisko*. Celem kontroli była ocena wykonania *ustawy budżetowej na rok 2010*² w tych częściach. Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. i została przeprowadzona pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, w 3 jednostkach budżetowych: Ministerstwie Środowiska (część 22 i 41), Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (część 41) oraz Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej (część 22). Kontrola przeprowadzona została zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa³.

1.2. Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Gospodarka finansowa części 22 i 41 podlegała rygorom wynikającym z: *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁴ i przepisów wprowadzających⁵, *ustawy budżetowej na rok 2010*, *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych*⁶, *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*⁷ oraz innych przepisów, określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

W 2010 r. działania Ministra Środowiska określało *rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska*⁸. Zgodnie z § 1 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia, Minister Środowiska kieruje działami administracji rządowej: gospodarka wodna i środowisko, oraz jest dysponentem części 22 i 41 budżetu państwa.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. w częściach 22 i 41 funkcjonowało: 2 dysponentów II stopnia (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, zwany dalej „KZGW” i Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, zwana dalej „GDOŚ”), 62 dysponentów III stopnia (Ministerstwo Środowiska, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Biuro Nasiennictwa Leśnego, Centrum Informacji o Środowisku, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 23 parki narodowe, 7 regionalnych zarządów gospodarki wodnej, 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz 10 szkół leśnych. W 2010 r. w omawianych częściach budżetowych funkcjonowało też 30 gospodarstw pomocniczych

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² *Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r.* (Dz. U. Nr 19, poz.102).

³ Por.: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

⁴ Dz. U. Nr 157, poz.1240 ze zm.

⁵ *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych* (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm).

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 216, poz. 1606.

i 1 zakład budżetowy, które w związku z wymogami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - *Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych* postawiono w stan likwidacji.

Działalność Ministra Środowiska w obu częściach - 22 i 41, dotyczyła 4 funkcji państwa⁹, tj.: 11 - Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, 12 - Ochrona i poprawa stanu środowiska, 15 - Polityka zagraniczna, 22 - Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna oraz dodatkowo w części 41 - dalszych 4 funkcji, tj.: 2 - Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny, 3 - Działalność edukacyjna, wychowawcza i opiekuńcza państwa, 17 - Zapewnienie równomiernego rozwoju kraju, 19 - Budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury transportowej.

Zadania priorytetowe Ministra Środowiska to:

- w części 22: *Gospodarowanie zasobami wodnymi*,
- w części 41: *Kształtowanie bioróżnorodności, Kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz Zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalne nimi gospodarowanie.*

Udział dochodów zrealizowanych w 2010 r. w części 22 – Gospodarka wodna, w dochodach budżetu państwa w odniesieniu do środków krajowych wyniósł 0,01%, a części 41 - Środowisko 0,03%. Dochody budżetu środków europejskich w części 22 i 41 w 2010 r. nie występowały.

Udział wydatków zrealizowanych w 2010 r., w części 22 - Gospodarka wodna, w wydatkach budżetu państwa wyniósł w odniesieniu do środków krajowych 0,20%, a w odniesieniu do środków europejskich 0,06%.

Udział wydatków zrealizowanych w 2010 r., w części 41 - Środowisko w wydatkach budżetu państwa, w odniesieniu do środków krajowych wyniósł 0,16%, a w odniesieniu do środków europejskich 3,54%.

Badaniem objęto:

- 2 dysponentów III stopnia w części 22, których wydatki wyniosły łącznie 37.177,1 tys. zł, tj. 6,2% wydatków w części 22,
- 2 dysponentów III stopnia w części 41, których wydatki wyniosły łącznie 81.554,1 tys. zł, tj. 17,6% wydatków w części 41.

⁹ Klasyfikacja funkcji państwa została ujęta w uzasadnieniu do projektu ustawy budżetowej w układzie zadaniowym oraz w uchwale Nr 119 Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2010 r. w sprawie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa 2010-2013 (M.P. Nr 57, poz. 773).

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2010 r., w części 22 - Gospodarka wodna.

W części 22 - *Gospodarka wodna*, zrealizowane **dochody** wyniosły 26.092,4 tys. zł¹⁰ i były wyższe od planowanych o 103,5%. **Wydatki z budżetu środków krajowych** zrealizowano w kwocie 596.627,0 tys. zł, tj. 95,1% planu. W ramach finansowania i współfinansowania programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wykonano wydatki w kwocie 27.920,7 tys. zł, tj. 56,6% planu po zmianach. **Wydatki z budżetu środków europejskich**, w części 22, wyniosły 29.456,3 tys. zł, co stanowiło 67,4% planu po zmianach, który w trakcie roku został w stosunku do *ustawy budżetowej* zmniejszony o 7,3% i wynosił 43.726,7 tys. zł.

Uwagi NIK w zakresie realizacji budżetu państwa w części 22 dotyczyły: niewłaściwego prognozowania dochodów budżetowych przez Ministra Środowiska i podległe mu lub nadzorowane jednostki, procedur kontroli zarządczej w KZGW i ich funkcjonowania, a także poprawności dowodów i zapisów księgowych w KZGW.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały negatywnych skutków dla budżetu państwa.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 41 - Środowisko.

W części 41 - *Środowisko*, zrealizowane **dochody** wyniosły 70.555,0 tys. zł i były wyższe od planowanych o 25,8%. **Wydatki z budżetu środków krajowych** zrealizowano w kwocie 462.753,8 tys. zł, co stanowiło 93,1% planu po zmianach. W ramach programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wykonano wydatki w wysokości 158.880,0 tys. zł, tj. 83,1% planu po zmianach. **Wydatki zrealizowane z budżetu środków europejskich** wyniosły 1.705.547,8 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu po zmianach.

Zastrzeżenia NIK dotyczące realizacji budżetu państwa w części 41 obejmowały: prognozowanie i realizację dochodów budżetowych, skuteczność funkcjonowania procedur kontroli zarządczej, poprawność niektórych dowodów i zapisów księgowych, zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie niektórych sprawozdań budżetowych w Ministerstwie Środowiska oraz w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, a także realizację wydatków na wynagrodzenia w GDOŚ. W Ministerstwie Środowiska stwierdzono naliczanie nienależnych należności w kwocie 826,5 tys. zł, a ponadto w Ministerstwie Środowiska i GDOŚ stwierdzono nieprawidłowości dotyczące 26,1% badanych dowodów księgowych, które miały wpływ na zgodność ksiąg rachunkowych lub wiarygodność sprawozdań bieżących i rocznych.

¹⁰ Dane zawarte w niniejszej informacji zostały zaktualizowane na podstawie korekt sprawozdań budżetowych sporządzonych po zakończeniu kontroli.

Zdaniem NIK niecelowe było występowanie o zwiększenie limitu wydatków budżetowych i ich późniejsze małe wykorzystanie. Wykonane w części 41 wydatki ze środków krajowych były jedynie o 1,2% wyższe od zakładanych *ustawą budżetową*, choć w rezultacie wprowadzonych zmian, plan wydatków został w stosunku do *ustawy budżetowej* zwiększony o 8,8%. W ramach programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA wykonano wydatki niższe od zakładanych *ustawą budżetową*. Zwiększenie w ciągu roku limitu tych wydatków o 18,2%, nie było więc w ogóle wykorzystane.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sprawowanie przez Ministra Środowiska nadzoru i kontroli nad wykonaniem budżetu państwa w części 22 i 41.

Zarówno w odniesieniu do *części 22 - Gospodarka wodna* jak i *41 - Środowisko*, zastrzeżenia NIK budziło **wdrażanie budżetu zadaniowego**. Niektóre podzadania lub działania zostały wyodrębnione nieprecyzyjnie. W przypadku części działań, na skutek przeoczenia w formularzach dotyczących budżetu zadaniowego, nie wskazywano jednostek je realizujących. Przyjęte mierniki realizacji podzadań nie spełniały wymogów określonych w art. 2 pkt 3 lit. b *ustawy o finansach publicznych* oraz w *Szczegółowych zasadach opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 r.*¹¹; nie umożliwiały bowiem oceny stopnia realizacji celu, osiągniętych efektów z poniesionych nakładów lub nie były adekwatne do celu podzadania.

Kwartalne i roczne sprawozdania z realizacji budżetu zadaniowego zawierały niepełne informacje, co było działaniem nierzetelnym.

W 2010 r. w *części 22 - Gospodarka wodna* i *części 41 - Środowisko* **zlikwidowano łącznie 30 gospodarstw pomocniczych oraz 1 zakład budżetowy**. Proces ich likwidacji przebiegał zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

W wystąpieniach pokontrolnych, wykonanie budżetu państwa w 2010 r., NIK oceniła pozytywnie z zastrzeżeniami we wszystkich jednostkach objętych kontrolą.

2.2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie łącznie¹² sprawozdania budżetowe Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa w *części 22 – Środowisko* oraz w *części 41 – Środowisko* za rok 2010. Sprawozdania zostały opracowane z wykorzystaniem *Systemu Obsługi Budżetu Państwa Trezor*. Ocena sformułowana została na podstawie wyników badania mechanizmów systemu *Trezora*. Dają one pewność co do prawidłowości przenoszenia danych pod względem formalno-rachunkowym ze sprawozdań jednostkowych do sprawozdań łącznych.

¹¹ Załącznik Nr 77 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 (Dz. U. Nr 80, poz. 673 ze zm.).

¹² Sprawozdania obejmujące wszystkich dysponentów z jednej części budżetowej.

NIK pozytywnie opiniuje analizowane w toku kontroli łączne sprawozdania budżetowe w części 22 i 41 za 2010 r.: sprawozdanie roczne z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków UE i innych (Rb-28 Programy), sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych (Rb-30), sprawozdanie kwartalne o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) wg stanu na koniec IV kwartału, sprawozdanie kwartalne o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z) wg stanu na koniec IV kwartału, sporządzone przez Ministerstwo Środowiska, Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych (Rb-31) sporządzone przez Ministerstwo Środowiska i KZGW oraz sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich (Rb-28UE), sporządzone przez KZGW i GDOŚ. Powyższe sprawozdania **przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków w zakresie programów realizowanych ze środków UE i innych, należności i zobowiązań oraz wykonania planów finansowych zakładu budżetowego i gospodarstw pomocniczych w 2010 r.**

Sformułowane w wyniku kontroli NIK uwagi dotyczyły sprawozdań bieżących. I tak:

1. Z 5 badanych sprawozdań łącznych sporządzonych w Ministerstwie Środowiska (dysponent główny) w jednym sprawozdaniu - Rb-28UE w części 41 za okres od początku roku do dnia 31 lipca 2010 r., w rozdziale 90022 - *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska*, § 6067 – *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* wykazano zaangażowanie w kwocie 443.954,00 zł, zamiast 14.025,00 zł wykazaną w sprawozdaniu GDOŚ (dysponenta II stopnia);
2. Z 6 badanych sprawozdań sporządzanych przez GDOŚ (dysponent II stopnia) w jednym - Rb-28 za okres od początku roku do dnia 31 marca 2010 r., stwierdzono, że sporządzono je na podstawie sprawozdań jednostkowych (RDOŚ w Krakowie i Rzeszowie), obarczonych błędami, wykazujących w rozdziale 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska*, § 4040 zaangażowanie wyższe od wykonania wydatków (odpowiednio o 85,9 tys. zł i 55,7 tys. zł). Sprawozdanie to nie zostało opatrzone datą wpływu i pieczęcią Ministerstwa Środowiska.

Ponadto w korekcie sprawozdania łącznego Rb-70 w części 41 od początku roku do końca IV kwartału 2010 r. wykazano w rozdziale 90023 planowane zatrudnienie (status zatrudnienia 01), przeciętne wykonanie zatrudnienia i zatrudnienie (status zatrudnienia 03) w liczbach niezgodnych z wykazanymi w sprawozdaniach jednostkowych. Dodatkowo w sprawozdaniach łącznych Rb-70 według stanu na 31 grudnia 2010 r. jednostek budżetowych i gospodarstwa pomocniczego oraz w ich korektach wykazano wykonanie wynagrodzenia w złotych i groszach, zamiast w pełnych złotych, co było niezgodne z § 8 ust. 1 pkt 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*¹³.

¹³ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

Stwierdzono też występowanie błędów formalno-rachunkowych w jednostkowych sprawozdaniach budżetowych miesięcznych w części 41, na podstawie których sporządzano sprawozdania łączne. I tak:

- a) w sporządzonym w Ministerstwie Środowiska (dysponent III stopnia) sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 za okres od początku roku do dnia 30 września 2010 r. oraz w sprawozdaniu o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) wg stanu na koniec III kwartału 2010 r., wykazane stany należności pozostałych do zapłaty, w tym zaległości netto, nie odzwierciedlały stanu faktycznego w zakresie należności z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej;
- b) sporządzone w GDOŚ (dysponent III stopnia) sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28 miesięczne za okres od początku roku do 31 marca 2010 r., nie zostało opatrzone datą wpływu i pieczęcią GDOŚ - dysponenta II stopnia; GDOŚ zaakceptował też sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 miesięczne za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2010 r., sporządzone przez RDOŚ w Lublinie, które nie było opatrzonego pieczęcią i podpisem głównego księgowego.

Powyższą opinię wyrażono na podstawie analizy danych w 297 sprawozdaniach jednostkowych (z korektami) i ich przeniesienia do 44 sprawozdań łącznych (z korektami).

W łącznych sprawozdaniach budżetowych dokonano ogółem 14 korekt, z tego 3 w części 22 i 11 w części 41, które spowodowane były korektami w sprawozdaniach jednostkowych.

Wszystkie skontrolowane sprawozdania sporządzane i przekazywane były w wymaganych terminach określonych w *rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej* oraz w *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*¹⁴.

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz przenoszenia danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdań budżetowych w 3 kontrolowanych jednostkach budżetowych, Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że:

- a) roczne sprawozdania budżetowe dysponentów III stopnia:
 - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków UE i innych (Rb-28 Programy),
 - o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- b) kwartalne sprawozdania wg stanu na koniec 2010 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z);

¹⁴ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

c) roczne sprawozdanie budżetu środków europejskich z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE),

zostały sporządzone terminowo i prawidłowo w oparciu o dane z ewidencji księgowych i przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności oraz zobowiązań.

2.3. Uwagi i wnioski

Ocena wykonania budżetu państwa w 2010 r. w części 22 - Gospodarka wodna i 41 - Środowisko, jest analogiczna jak sformułowana w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r. Podobnie jak w roku poprzednim zastrzeżenia NIK dotyczyły m.in. prognozowania dochodów oraz poprawności niektórych dowodów i zapisów księgowych. Rzadziej stwierdzano natomiast uchybienia w sporządzaniu bieżących sprawozdań budżetowych, a nieprawidłowości w wydatkach dotyczyły kwoty niższej niż w 2009 r.

W celu wyeliminowania opisanych w Informacji uchybień i nieprawidłowości, niezależnie od realizacji wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, Najwyższa Izba Kontroli wnosi do:

Ministra Finansów o:

- Zwiększenie nadzoru nad prawidłowością wdrażania budżetu zadaniowego, w tym proponowanych mierników realizacji zadań i podzadań.

Ministra Środowiska o:

- Rozważenie zmian w *ustawie – Prawo geologiczne i górnicze*, w celu jednoznacznego brzmienia przepisów w zakresie¹⁵:
 - określania wysokości opłat w przypadku aneksowania umów, m.in. w zakresie zmian czasookresu poszczególnych etapów;
 - ustalania ponownych opłat z tytułu poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin w przypadku zmiany czasookresów poszczególnych etapów.

Ministra Środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Prezesa KZGW o:

- Zwiększenie staranności przy prognozowaniu dochodów budżetu państwa.
- Podjęcie działań dla realistycznego planowania wydatków z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA.
- Dokonanie korekty budżetu zadaniowego w zakresie definiowania podzadań i działań adekwatnych do celu.
- Zweryfikowanie mierników realizacji zadań i podzadań pod kątem ich adekwatności i przydatności dla oceny osiąganych efektów z poniesionych nakładów oraz stopnia realizacji celu.

¹⁵ str. 21-22.

Ministra Środowiska oraz Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o:

- Zwiększenie nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań budżetowych przez podległe jednostki.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Księgi rachunkowe

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli **ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami** wiarygodność ksiąg rachunkowych¹⁶, ich zgodność z zasadami rachunkowości oraz funkcjonowanie systemu kontroli zarządczej we wszystkich skontrolowanych jednostkach, tj. Ministerstwie Środowiska¹⁷, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej. W skontrolowanych jednostkach, dokonano zmian w polityce rachunkowości poprzez dostosowanie prowadzenia rachunkowości w zakresie wykonania budżetu środków europejskich do zasad określonych w *rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej*¹⁸.

Ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg oraz badania próby 410 dowodów księgowych (w tym 322 - dobór losowy i 88 dobór celowy), a także badania systemów rachunkowości i kontroli zarządczej, informatycznych systemów księgowości, dochodów, kontroli wewnętrznej oraz inwentaryzacji.

Doboru próby dokonano metodą monetarną MUS¹⁹ oraz metodą doboru celowego. Łączna wartość skontrolowanych operacji wynosiła 19.897,7 tys. zł, w tym udokumentowanych wylosowanymi dowodami księgowymi - 12.549,8 tys. zł, a dobranymi celowo - 7.347,9 tys. zł. Nieprawidłowości stwierdzono w 92 dowodach o łącznej wartości 1.470,2 tys. zł, w tym w 80 dowodach o wartości 1.311,8 tys. zł nieprawidłowości wpływające na zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych.

W **części 22** nieprawidłowości dotyczyły 7,4% analizowanych dowodów o łącznej wartości 165,9 tys. zł, co stanowiło 2,2% wartości badanych dowodów, 0,45% wydatków zrealizowanych w tej części przez kontrolowane jednostki i 0,03% łącznej wartości wydatków budżetu państwa i środków europejskich w części 22.

W **części 41** nieprawidłowości dotyczyły 26,1% analizowanych dowodów o łącznej wartości 1.304,3 tys. zł, co stanowiło 10,6% wartości badanych dowodów, 1,60% wydatków zrealizowanych w tej części przez kontrolowane jednostki i 0,06% łącznej wartości wydatków budżetu państwa i środków europejskich w części 41.

¹⁶ Kontrolą objęto księgi rachunkowe dysponentów III stopnia.

¹⁷ W Ministerstwie Środowiska wyznaczono stanowisko Głównego Księgowego Resortu dla obu części budżetowych 22 i 41.

¹⁸ Dz. U. Nr 128, poz. 861.

¹⁹ MUS (Monetary Unit Sampling) - dobór próby metodą monetarną. Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

W Ministerstwie Środowiska, w przypadku 3 dowodów księgowych, o łącznej wartości 3,2 tys. zł, ujawniono nieprawidłowości mające wpływ na wiarygodność sprawozdań bieżących i rocznych, polegające na nieprawidłowej kwalifikacji wydatków do odpowiednich paragrafów klasyfikacji budżetowej.

Nieprawidłowości formalne, wpływające na zgodność ksiąg rachunkowych, stwierdzono ogółem w 77 dowodach o łącznej wartości 1.308,6 tys. zł. W tym w GDOŚ dotyczyło to 73 dowodów o wartości 1.200,0 tys. zł, w KZGW 3 dowodów o łącznej wartości 106,5 tys. zł, w Ministerstwie Środowiska 1 dowodu o wartości 2,1 tys. zł.

W ramach badania dowodów księgowych odnotowano przypadki nieprzestrzegania przepisów i wewnętrznych procedur przy wystawianiu, przyjmowaniu i weryfikacji dokumentów księgowych oraz dokonywaniu płatności. Dotyczyło to 24 zdarzeń w GDOŚ, 6 w KZGW i 1 w Ministerstwie Środowiska. I tak:

1) w GDOŚ:

- 16 dowodów księgowych (7,3%) nie zostało opatrzonych pieczęcią wpływu do Kancelarii Biura Dyrektora Generalnego (BDG), a 13 z nich (6,0%), nie zostało zarejestrowanych w *dzienniku korespondencji wpływającej*, mimo że wszystkie dokumenty finansowo-księgowe wpływające do GDOŚ, zgodnie z *Zasadami (polityką) rachunkowości oraz procedurami obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska*, część 3. *Rejestracja i kontrola dokumentów finansowo-księgowych* pkt 1, podlegały obowiązkowi rejestracji w Kancelarii BDG,
- zrealizowano 2 płatności na łączną kwotę 46,7 tys. zł na podstawie pism Dyrektora Generalnego, mimo że, w rozumieniu art. 21 ust. 1 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*, pisma te nie były dowodami księgowymi zaś otrzymane w terminie późniejszym faktury dotyczące tych płatności nie zostały ujęte w księgach rachunkowych,
- zatwierdzono do wypłaty 2 faktury na łączną kwotę 3,2 tys. zł, mimo że zakupów dokonał pracownik GDOŚ, który nie był upoważniony do zaciągania zobowiązań na rzecz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- płatności za 4 faktury, na łączną kwotę 118,1 tys. zł, zostały dokonane z opóźnieniem wynoszącym od 4 do 6 dni w stosunku do terminów ich płatności.

2) w KZGW:

- przyjęto i zatwierdzono do wypłaty fakturę o wartości 56,7 tys. zł, mimo że nie dołączono do niej wymaganego umową kosztorysu powykonawczego,
- 2 umowy oraz 1 zlecenie na wykonanie usług o łącznej wartości 96,4 tys. zł zostały podpisane zanim zatwierdzono wniosek o zamówienie publiczne, co wynikało z wymogów wewnętrznej procedury realizacji wydatków ze środków publicznych,
- dokonano zapłaty za usługę na podstawie noty obciążeniowej o wartości 20,0 tys. zł, mimo że zawarte porozumienie wskazywało fakturę, jako podstawę przekazania (do RZGW we Wrocławiu) środków finansowych,

– na sprawozdaniach z wyjazdów zagranicznych w 2010 r. nie potwierdzano daty ich złożenia, co było wymagane procedurą realizacji wyjazdów zagranicznych.

- 3) w Ministerstwie Środowiska na 1 z badanych faktur, o wartości 5,4 tys. zł, nieprawidłowo dokonano korekty daty w opisie merytorycznym faktury, co było niezgodne z art. 22 ust. 3 *UoR*.

Kontrola wydatków z budżetu środków europejskich wykazała nierzetelne ewidencjonowanie wydatków w GDOŚ. Z 21 badanych dokumentów:

- w 11 stwierdzono inne opisy dokumentów pod względem merytorycznym w zakresie klasyfikacji budżetowej, niż wykazano w ewidencji księgowej lub na opisie załączonym do dokumentu;
- w 2 stwierdzono, że w księgach rachunkowych ujęto niewłaściwą klasyfikację budżetową w zakresie rozszerzonej analityki.

Ponadto:

- 1) w Ministerstwie Środowiska:

– wystąpiły nieprawidłowości wpływające na wiarygodność ksiąg rachunkowych, polegające na zaksięgowaniu w 9 przypadkach niezasadnych należności, na łączną kwotę 826,5 tys. zł z tytułu wynagrodzeń i naliczonych odsetek za korzystanie z informacji geologicznej. Podmioty, którym naliczono wynagrodzenie nie uzyskały bowiem ostatecznej decyzji o przyznaniu koncesji, co stanowiło warunek powstania należności i wniesienia wynagrodzenia. Działanie takie było też niezgodne z obowiązującymi w Ministerstwie procedurami kontroli zarządczej. W toku kontroli dokonano korekty ksiąg rachunkowych oraz sprawozdań rocznego Rb-27 i kwartalnego Rb-N na koniec 2010 r.

- 2) GDOŚ:

– w systemie informatycznym GDOŚ w kartotekach pracowniczych oraz w listach płac, nagrody za I i II kwartał 2010 r. zarejestrowano w pozycji służącej do ewidencjonowania dodatkowego wynagrodzenia rocznego, nie zaś w pozycji do tego przeznaczonej, tj. *nagrody*. Ww. dane, błędnie ujęte w kartotekach i listach płac, zostały prawidłowo zaksięgowane w systemie w ujęciu klasyfikacji budżetowej tj. w § 4020, skąd generowane były dane do sprawozdań. Kontrola wykazała, że w sprawozdaniach Rb-70 za I i II kwartał oraz Rb-28 za maj i czerwiec 2010 r., dane dotyczące wypłaty nagród i dodatkowego wynagrodzenia rocznego ujęto we właściwych pozycjach. System nie dawał jednak możliwości dokonania korekt błędnych księgowania po zrealizowaniu list płac, co skutkowało rozbieżnością danych ujętych w poszczególnych modułach systemu,

– w *Zasadach rachunkowości oraz procedurach obiegu i kontroli dowodów finansowo-księgowych* w GDOŚ brak było uregulowania dotyczącego dokumentowania czynności sprawdzenia sprawozdań pod względem formalno-rachunkowym, o których mowa w § 9 ust. 3 *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej*.

3) KZGW:

- z powodu nieaktualizowania liczby osób uprawnionych do świadczeń medycznych, zawyżono wydatki z tego tytułu o 0,3 tys. zł,
- na dowodach księgowych nie wskazywano odrębnie, w ramach dekretacji dowodu, miesiąca księgowania, co było niezgodne z wymaganiami art. 21 ust. 1 pkt 6 *UoR*.

Stosowane w GDOŚ i KZGW systemy rachunkowości nie były w pełni zgodne z przepisami *ustawy o rachunkowości*. I tak:

- obowiązujące w GDOŚ *Zasady (polityka) rachunkowości oraz procedury obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych* nie spełniały wymogów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 *UoR*,
- system księgowości komputerowej GDOŚ nie zapewniał kontroli poprawności i sekwencji dat,
- obowiązujące w KZGW *Zasady (polityka) rachunkowości i kontroli finansowej*, nie zawierały niektórych elementów wymaganych przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b i c *UoR*.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zakończeniu kontroli NIK, w trybie art. 59 ust. 2 *ustawy o NIK* złożył w dniu 8 kwietnia 2010 r., dodatkowe wyjaśnienia, przy których przekazał kopię Zarządzenia Nr 14 Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 8 kwietnia 2011 r. *zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości oraz procedurach obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w GDOŚ*. W ww. zarządzeniu przyjęto postanowienia spełniające wymogi art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 *UoR* oraz ujęto zapis, że „na dowód dokonania kontroli formalno-rachunkowej pracownik odpowiedzialny za sprawdzenie składa swój podpis na sprawozdaniu zbiorczym”, czym uregulowano sposób dokumentowania czynności, o których mowa w § 9 ust. 3 *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej*.

3.2. Budżet krajowy

3.2.1. Dochody budżetowe

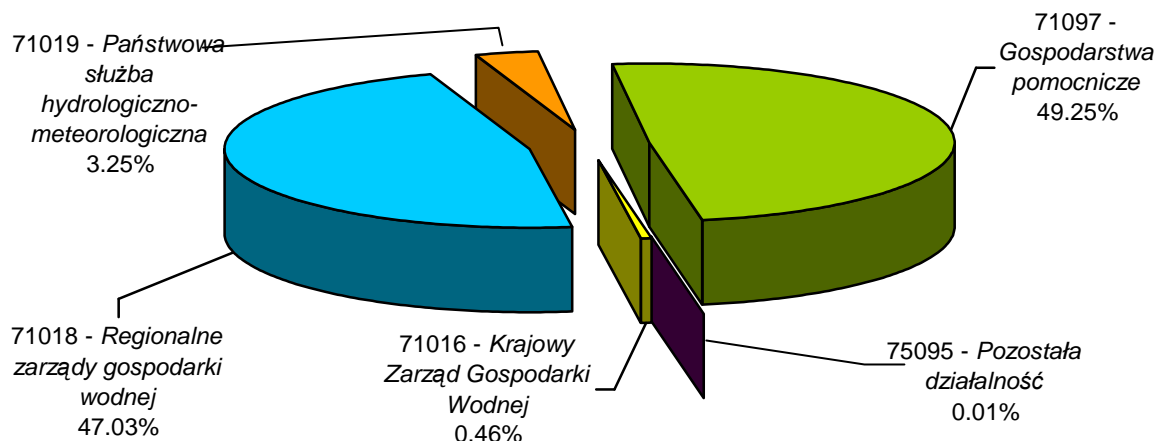
3.2.1.1. Część 22 - Gospodarka wodna

Dane dotyczące dochodów budżetowych w części 22 - *Gospodarka wodna*, zawiera Załącznik nr 1.

Zgodnie z *ustawą budżetową* na 2010 r., w części 22 - *Gospodarka wodna*, dochody budżetowe zaplanowano w wysokości 12.820,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 26.092,4 tys. zł, tj. 203,5% planowanej kwoty.

Dochody w części 22 uzyskiwało 9 jednostek budżetowych: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 7 rzgw oraz Ministerstwo Środowiska.

Wśród dochodów części 22, blisko 100% stanowiły dochody działu 710 - *Działalność usługowa*. Strukturę dochodów części 22, wg rozdziałów klasyfikacji budżetowej ilustruje wykres:

Największy udział miały dochody w rozdziale 71097 - *Gospodarstwa pomocnicze*, stanowiące 49,3% dochodów w części 22, które zrealizowano w kwocie 7,4-krotnie wyższej niż planowano. Dochody w rozdziale 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej* stanowiły 47,03%. W rozdziale tym nie zrealizowano planowanych dochodów w § 0870 - *Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych*, które były niższe od planowanych o 52,1%, co m.in. spowodowane było przeszacowaniem wpływów z tytułu wycinki drzew i sprzedaży złomu oraz brakiem zainteresowania kupnem składników majątkowych rzgw.

Istotną przyczyną realizacji dochodów w kwotach wyższych niż planowano było, zdaniem NIK, niedoszacowanie wpływów z likwidowanych w 2010 r. gospodarstw pomocniczych (dochody z tego tytułu zrealizowano w kwocie 12.324,9 tys. zł, tj. 5,7-krotnie wyższej niż planowano). Fakt likwidacji w 2010 r. gospodarstw pomocniczych, a w konsekwencji możliwe większe wpływy z tytułu wpłaty pełnej kwoty zysku, zamiast, jak dotychczas, jej połowy i wpłaty środków z rachunków bieżących, znany był już w momencie prognozowania wielkości dochodów na 2010 r.

Procentowo znacznie wyższe od planowanych uzyskano dochody w rozdziale 71016 - *Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej*, w § 0970 - o 894,2%, co wynikało ze zwrotu kaucji gwarancyjnej z tytułu najmu lokalu w kwocie 103,7 tys. zł w związku ze zmianą siedziby przez KZGW oraz w rozdziale 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej*, w § 0580 - o 41.390,0%; w związku z uzyskaniem, trudnych do oszacowania, wyższych wpływów z tytułu kar za bezumowne korzystanie z nieruchomości oraz naliczonych kar umownych za niedotrzymanie warunków umów i § 0690 - o 353,8% m.in. z tytułu wpływów z opłat za wędkowanie, w obwodzie rybackim, który nie miał użytkownika.

Dochody działu 750 - *Administracja publiczna*, zrealizowane zostały w 92,5%, w całości przez Ministerstwo Środowiska i dotyczyły rozdziału 75095 - *Pozostała działalność*, § 2400 - *Wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej*.

NIK pozytywnie ocenia realizację dochodów w części 22. Kontrola zrealizowanych w tej części 22 dochodów w kwocie 121,3 tys. zł nie wykazała nieprawidłowości.

Uzyskane dochody przekazywano w obowiązujących terminach na centralny bieżący rachunek budżetu państwa, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*²⁰.

Należności pozostałe do zapłaty w **części 22**, według stanu na koniec grudnia 2010 r. wyniosły ogółem 6.793,3 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2009 r. były niższe o 470,9 tys. zł, tj. o 6,5%. Zaległości wyniosły 5.461,9 tys. zł i były niższe od wykazanych na koniec 2009 r. o 224,9 tys. zł, tj. o 4,0%. Podobnie jak w roku poprzednim, największe należności i zaległości występowały w rozdziale 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej*. Zmniejszenie kwoty zaległości wynikało z ich spadku w § 0970 - *Wpływy z różnych dochodów* o 421,6 tys. zł. W § 0750 - *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa* zaległości jednak wzrosły o kwotę 154,7 tys. zł. W związku z powyższym jednostki podległe i nadzorowane przez Ministra Środowiska zostały zobowiązane do bieżącego monitorowania należności i w przypadku zwłoki w spłacie należności wysyłane są wezwania do zapłaty lub upomnienia, a brak uregulowania należności stanowi podstawę do wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

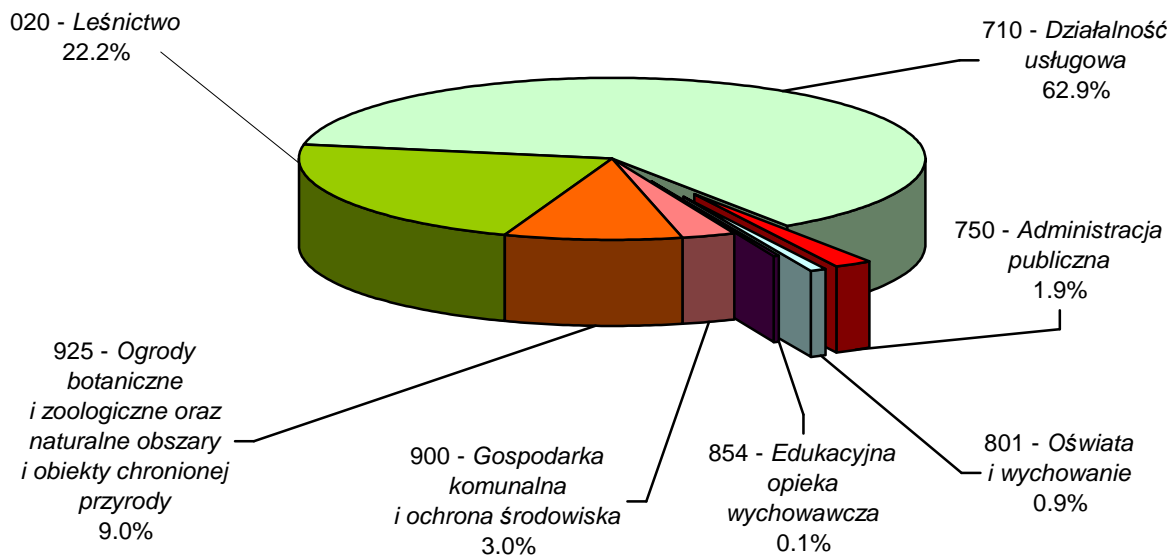
3.2.1.2. Część 41 - Środowisko

Dane dotyczące dochodów budżetowych w **części 41 - Środowisko**, zawiera Załącznik nr 1.

Zgodnie z *ustawą budżetową* na 2010 r., w **części 41**, dochody budżetowe zaplanowano w wysokości 56.079,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 70.555,0 tys. zł, tj. 125,8% planowanej kwoty. W stosunku do 2009 r., w trzech działach (750, 801 i 900) wystąpiły nowe źródła dochodów, osiągnięte m.in. z tytułu przekazania środków po zlikwidowanym gospodarstwie pomocniczym oraz zakładzie budżetowym, zwrotów i odsetek od nieprawidłowo wydatkowanych zaliczek przez beneficjentów oraz niewykorzystanych dotacji. Dochody te nie były uwzględniane w materiałach do projektu *ustawy budżetowej*, ze względu na trudności w ich oszacowaniu.

Dochody w części 41 uzyskiwały 54 jednostki budżetowe: GDOŚ, 16 rdoś, 23 parki narodowe, CIOŚ, GIOŚ, Biuro Nasiennictwa Leśnego, 10 szkół leśnych oraz Ministerstwo Środowiska. Strukturę dochodów części 41, wg działów klasyfikacji budżetowej ilustruje poniższy wykres:

²⁰ Dz. U. Nr 245, poz. 1637. *Rozporządzenie* to weszło w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. Do tego czasu obowiązywało *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa* (Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.).

We wszystkich działach, z wyjątkiem działu 854 - *Edukacyjna opieka wychowawcza*, wykonane dochody były wyższe od planowanych. Znaczne przekroczenie dochodów odnotowano w dziale 900 - *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, które wykonano w 699,6%. Przekroczenie planu wynikało m.in. z uzyskania nieplanowanych dochodów w kwocie 1.903,4 tys. zł, w rozdziale 90011 - *Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*, z czego 71,9% stanowiły dochody § 6668 - *Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, dotyczące dochodów majątkowych*. W dziale 750 - *Administracja publiczna*, zrealizowane dochody w kwocie 1.335,8 tys. zł, stanowiły 667,9% dochodów planowanych. Przekroczenie planu zanotowano głównie w rozdziale 75001 - *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*, w tym w § 0750 - *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa*, które stanowiły 47,5% dochodów działu oraz rozdziale 75097 - *Gospodarstwa pomocnicze*, w tym w § 0970 - *Wpływy z różnych dochodów*, którego dochody stanowiły 40,8% dochodów działu.

Dokonana w toku kontroli analiza dochodów w dziale 710 - *Działalność usługowa* w łącznej kwocie 8.199,3 tys. zł, tj. 17,8% dochodów wykonanych przez Ministra Środowiska - dysponenta III stopnia w części 41, obejmująca badanie realizacji dochodów wynikających z 3 umów dotyczących użytkowania górniczego i 5 umów dotyczących korzystania z informacji geologicznej wykazała, że:

1) W 5 umowach, z tego 2 dotyczących użytkowania górniczego i 3 dotyczących korzystania z informacji geologicznej, błędnie podano dane promulgacyjne publikacji średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanego przez Prezesa GUS. W miejsce Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” podano Dziennik Urzędowy Głównego Urzędu Statystycznego, w którym publikowane są wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych, ale dotyczące danego miesiąca w stosunku do miesiąca

poprzedniego. Występujący błąd sprawiał, że sposób waloryzacji rat mógł być różnie interpretowany, co z kolei mogło skutkować różnicą kwot waloryzacji o ok. 0,2%. W ocenie NIK były to działania nierzetelne.

2) Wprowadzono do ewidencji księgowej należności z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej, a także rozpoczęto procedurę ich dochodzenia, pomimo braku danych o uzyskaniu przez przedsiębiorcę ostatecznej decyzji o udzieleniu koncesji, która stanowiła warunek powstania należności.

W przypadku badanej w toku kontroli umowy ze Spółką W., na koncie 221 została zaksięgowana należność w kwocie 514,0 tys. zł, w tym z tytułu II raty wynagrodzenia, w kwocie 459,9 tys. zł, kwota waloryzacji raty w wysokości 35,4 tys. zł, oraz naliczone odsetki w łącznej wysokości 18,7 tys. zł, chociaż Spółka ta nie uzyskała koncesji i nawet nie występowała z wnioskiem o jej udzielenie, tym samym zawarta w 2008 r. umowa wygasła. Ww. księgowania dokonano w 2010 r. niezgodnie z obowiązującymi w Ministerstwie Środowiska procedurami kontroli zarządczej, stanowiącymi, iż na koncie 221 podlegają ewidencji należności, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Księgowanie nieuzasadnionych należności spowodowało, że w sprawozdaniach Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w części 41, za okres od początku roku do 30 września 2010 r. oraz kwartalnym sprawozdaniu Rb-N za III kwartał 2010 r., ujęto nienależne należności w łącznej wysokości 516,5 tys. zł jako zaległości netto, z czego 495,3 tys. zł stanowiło wynagrodzenie wraz z waloryzacją naliczone Spółce W. Tym samym sprawozdania te nie spełniały warunku określonego w § 9 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej*.

Zdaniem NIK powyższe było wynikiem błędnego interpretowania zapisów w umowach przez Biuro Dyrektora Generalnego (BDG), braku precyzyjnych wewnętrznych procedur dotyczących przepływu informacji pomiędzy Departamentem Geologii i Koncesji Geologicznych (DGiKG) a BDG odnośnie powstania należności wynikających z podpisanych przez Ministra Środowiska umów oraz braku należytej współpracy pomiędzy ww. jednostkami organizacyjnymi Ministerstwa Środowiska. W toku kontroli NIK dokonano weryfikacji zaksięgowanych należności z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej, stwierdzając ogółem 9 przypadków zaksięgowania należności niezasadnych (z których jeden dotyczył ww. umowy ze Spółką W.). Skorygowano ewidencję księgową oraz sprawozdania budżetowe. Z ewidencji księgowej wyksięgowano należności w łącznej kwocie 826,5 tys. zł, z tego: z konta 226 wyksięgowano należności długoterminowe w łącznej kwocie 60,0 tys. zł, a z konta 221 wyksięgowano należności w łącznej kwocie 766,5 tys. zł, z tego: z tytułu należności głównych i ich waloryzacji 742,3 tys. zł oraz odsetek 24,2 tys. zł. W sprawozdaniu rocznym Rb-27 i Rb-N za IV kwartał 2010 r., w części 41, zmniejszono należności wymagalne z kwoty 1.261,5 tys. zł do 519,2 tys. zł, tj. o kwotę należności głównych i ich waloryzacji. Ponadto w dniu 9 marca 2011 r. Dyrektor DGiKG w skierowanym do Dyrektora BDG piśmie zaproponował uściślenie procedury dotyczącej przepływu informacji o powstawaniu zobowiązań finansowych wynikających z podpisanych umów o korzystanie za wynagrodzeniem z informacji geologicznej. Zaproponowane zasady zostały zaakceptowane, a Główny Księgowy Ministerstwa Środowiska został zobowiązany do ich stosowania. Jednakże do czasu skorygowania ewidencji księgowej, tj. do dnia 21 lutego

2011 r., ww. zapisy na koncie 221 i 226 nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego, co było niezgodne z art. 24 UoR.

3) W przypadku umowy, zawartej w dniu 28 października 1997 r., dotyczącej ustanowienia użytkownika górniczego na poszukiwanie, rozpoznanie i wydobywanie gazu ziemnego i ropy naftowej (na blokach 269, 272, 273, 291, 292, 293, 311, 312 i 313), użytkownik górniczny na jej podstawie uiszczył wynagrodzenie za użytkowanie górniczne w celu poszukiwania i rozpoznawania. Po zmianie ww. umowy aneksem z dnia 31 maja 2010 r. użytkownik górniczny, na podstawie zawartego aneksu, dokonał w 2010 r. wpłaty wynagrodzenia za przedłużenie ustanowionego użytkownika górniczego w wysokości 1.882,0 tys. zł (w tym z tytułu raty za 2010 r. – 882,0 tys. zł i za 2011 r. – 1.000,0 tys. zł).

Ponadto w 9 decyzjach z dnia 31 maja 2010 r. ustalono ponowne opłaty za prowadzoną działalność poszukiwawczo-rozpoznawczą, w łącznej wysokości 1.882,0 tys. zł w związku ze zmianą, w 2010 r., ostatecznych decyzji udzielających koncesje dla każdego z ww. bloków, m.in. w zakresie przedłużenia okresu obowiązywania etapu poszukiwawczo-rozpoznawczego. Zarówno ponowna opłata za prowadzoną działalność poszukiwawczo-rozpoznawczą, jak i wynagrodzenie za przedłużenie użytkownika górniczego, zostało przez przedsiębiorcę zapłacone w całości w 2010 r.

Zgodnie z przepisem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - *Prawo geologiczne i górnictwo*²¹, zwanej dalej „ustawą PgiG”, ustanowienie użytkownika górniczego następuje w drodze umowy za wynagrodzeniem pod warunkiem uzyskania koncesji, a zgodnie z art. 85 tej ustawy, przedsiębiorca, który uzyskał koncesję, uiszcza opłatę m.in. z tytułu poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska - Główny Geolog Kraju wyjaśniał, że: *„Minister Środowiska kierując się zabezpieczeniem interesów Skarbu Państwa oraz na podstawie ustaleń ze spółką D. (która jako nowy koncesjodawca, zadeklarowała uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa wynagrodzenia za ustanowienie użytkownika górniczego w celu poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów w ww. obszarach koncesyjnych) zawarł odpowiedni aneks do umowy o ustanowieniu użytkownika górniczego, w którym ustalił odpowiednią wysokość wynagrodzenia. (...)Przepisy prawa nie regulują jednak w sposób szczególnie naliczania wynagrodzenia za użytkowanie górniczne z tytułu przedłużenia działalności polegającej na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin, pozostawiając rozstrzygnięcie w tym zakresie w gestii organu koncesyjnego.”* Zdaniem NIK ustalenie w 2010 r., w aneksie do umowy z 1997 r., ponownego wynagrodzenia za przedłużenie użytkownika górniczego w celu poszukiwania i rozpoznawania nie wynikało wprost z przepisów ustawy PgiG.

Również, w sytuacji zmiany ostatecznych decyzji o udzieleniu koncesji, polegających jedynie na zmianie harmonogramu czasu trwania poszczególnych faz, bez wydłużenia łącznego czasu obowiązywania koncesji, z przepisów ustawy PgiG nie wynikała wprost możliwość ustalenia ponownej opłaty za prowadzoną działalność poszukiwawczo-rozpoznawczą na tych samych obszarach koncesyjnych. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska - Główny Geolog Kraju wyjaśniał, że *„...zmiana koncesji „łącznych” na poszukiwanie, rozpoznawanie*

²¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

i wydobywanie gazu ziemnego i ropy naftowej na blokach 269, 272, 273, 291, 292, 293, 311, 312 i 313 (w zakresie wydłużenia fazy poszukiwawczo-rozpoznawczego koncesji przy jednoczesnym skróceniu fazy wydobywczej) została potraktowana jako zmiana (przedłużenie) koncesji tylko na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W związku z tym naliczono nową opłatę za wydłużenie czasu trwania fazy poszukiwawczo-rozpoznawczej koncesji, a Spółka D. nie sprzeciwiła się takiemu działaniu i nie skorzystała z prawa odwołania.”

Analiza ww. 9 decyzji z dnia 31 maja 2010 r. wykazała, że obarczone były one wadami prawnymi, tj.:

- przywołany w podstawie prawnej art. 26a ustawy *Pgig*, regulujący kwestię przeniesienia koncesji, nie miał w danym przypadku zastosowania, jako że koncesje zostały przeniesione na rzecz tego przedsiębiorcy decyzjami Ministra Środowiska z dnia 20 maja 2009 r.;
- w żadnej z ww. decyzji nie podano podstawy prawnej wymierzenia opłaty, co było niezgodne z art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - *Kodeks postępowania administracyjnego*²², zwanej dalej „*Kpa*”, a także nie przywołano art. 155 *Kpa*, chociaż w sentencji tych decyzji wskazano, że zmiany decyzji ostatecznych dokonywane są na wniosek przedsiębiorcy, przy czym jak wykazała kontrola zakres wprowadzonych zmian w ww. ostatecznych decyzjach wykraczał poza zgłoszone we wnioskach żądania strony.

W toku kontroli NIK, Minister Środowiska postanowieniami z dnia 21 marca 2011 r. sprostował pomyłki pisarskie we wszystkich 9 decyzjach z dnia 31 maja 2010 r. w zakresie usunięcia z podstawy prawnej art. 26a ustawy *Pgig* i art. 104 *Kpa* oraz dodania art.155 *Kpa*.

Kontrola realizacji dochodów w części 41, w dziale 750 - *Administracja publiczna* wykazała, m.in., że Minister Środowiska prognozując ich wielkość na 2010 r., nie uwzględnił w sposób należyty dochodów wynikających z przejęcia działalności zlikwidowanego z końcem 2009 r. gospodarstwa pomocniczego - Zakładu Obsługi Ministerstwa Środowiska. W § 0750, rozdziału 75001 - *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* zaplanowano dochody w kwocie 150,0 tys. zł, wykonano zaś w kwocie 634,2 tys. zł, tj. w 422,8%. Dochody w kwocie 173,9 tys. zł uzyskano z tytułu wynajmu lokali mieszkalnych, a 460,3 tys. zł z tytułu wynajmu lokali użytkowych i powierzchni biurowych. Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami, Ministerstwo prognozując dochody, oparło się na niezweryfikowanych informacjach otrzymanych z Zakładu Obsługi. Ponadto badanie stawek czynszu w lokalach mieszkalnych będących w zarządzie Ministerstwa Środowiska wykazało, że stawki czynszów, obowiązujące w 2010 r., ustalone w listopadzie 2008 r., stanowiły ok. 60% stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych, będących w posiadaniu miasta stołecznego Warszawy. Brak weryfikacji opłat czynszowych powodował, że uzyskane dochody były niższe od potencjalnie możliwych. Według stanu na dzień zakończenia kontroli, nowe opracowane stawki nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Środowiska.

²² Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

W ocenie NIK prognozowanie dochodów w 2010 r. w **części 41 - Środowisko** było **nierzetelne**. Sformułowany po kontrolach w 2008 i 2009 r. wniosek NIK o dołożenie należytej staranności przy prognozowaniu dochodów pozostaje nadal aktualny.

Uzyskane dochody przekazywano w obowiązujących terminach na centralny bieżący rachunek budżetu państwa, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

Na koniec 2010 r. stan **należności** pozostałych do zapłaty w **części 41**, wyniósł 1.415,8 tys. zł i był wyższy o 189,1 tys. zł, tj. o 15,4%, od należności na koniec 2009 r. Dotyczyły one przede wszystkim rozdziału 71095 - *Pozostała działalność* oraz rozdziału 92501 - *Parki narodowe*. Stan **zaległości w części 41**, na koniec 2010 r., wyniósł 1.072,2 tys. zł i był wyższy o 196,3 tys. zł, tj. 22,4%, od zaległości na koniec 2009 r., w tym 403,4 tys. zł, tj. 37,6%, stanowiły zaległości rozdziału 71095 - *Pozostała działalność*, § 0750 - *Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa*, wynikające głównie z nieuregulowania w terminie należności z tytułu umów za informacje geologiczne. Jak wykazała kontrola, w przypadku nieterminowego regulowania płatności, prowadzono działania windykacyjne.

3.2.2. Wydatki

3.2.2.1. Część 22 – Gospodarka wodna

Realizację wydatków budżetowych w **części 22 - Gospodarka wodna**, we wszystkich działach, rozdziałach oraz wybranych paragrafach klasyfikacji budżetowej prezentują dane zawarte w Załączniku nr 3.

Ustawą budżetową ustalono wydatki w części 22 w wysokości 557.887 tys. zł.

W trakcie roku limit wydatków był zmieniany 43 decyzjami Ministra Finansów i 13 korektami wcześniej wydanych decyzji. Na podstawie 42 decyzji Ministra Finansów i jednej korekty decyzji wcześniejszej, plan wydatków został zwiększony łącznie o kwotę 169.636,0 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na realizację: projektu „Ochrona przeciwpowodziowa w dorzeczu Odry”, zadań w ramach Programu Odra 2006, prowadzenie akcji przeciwpowodziowej, usuwanie szkód powodziowych. Następnie na podstawie 1 decyzji Ministra Finansów i 12 korekt wcześniej wydanych decyzji, plan wydatków został zmniejszony łącznie o kwotę 100.276,8 tys. zł, m.in. poprzez przeniesienie kwoty 89.000,0 tys. zł, pierwotnie przeznaczonej na budowę zbiornika wodnego Świnna Poręba, do części 83 poz. 64 - rezerwa celowa na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa. Zmiany dokonywane były na wniosek i w oparciu o uzasadnienie przedstawiane przez jednostki podległe dysponentowi głównemu.

W efekcie wprowadzonych zmian, plan wydatków budżetowych w części 22 został zwiększony w stosunku do *ustawy budżetowej* o 69.359,2 tys. zł, tj. o 12,4% i wynosił 627.246,2 tys. zł.

Zmiany w planie wydatków części 22 dokonane zostały również 20 decyzjami Ministra Środowiska. Dotyczyły one: zmian w planie rzeczowo-finansowym wydatków majątkowych, przeniesienia środków z wydatków bieżących na majątkowe, przeniesienia środków pomiędzy programami operacyjnymi i projektami oraz blokady wydatków na łączną kwotę

109.653,8 tys. zł, w tym 89.000,0 tys. zł przeznaczonych na budowę zbiornika Świnna Poręba. Powyższej blokady wydatków Minister Środowiska dokonał w związku z wystąpieniem powodzi uniemożliwiającej realizację części zaplanowanych zadań. Kwotę 89.000,0 tys. zł Minister Finansów przeniósł następnie do części 83, o czym wspomniano powyżej. We wszystkich wymagających tego przypadkach Minister Środowiska uzyskał zgodę Ministra Finansów i Ministra Rozwoju Regionalnego na wprowadzenie zmian.

Wydatki zrealizowane w 2010 r., w części 22 wyniosły ogółem 596.627,0 tys. zł, co stanowiło 95,1% planu po zmianach i były o 6,9% wyższe od pierwotnie zakładanych *ustawą budżetową*.

Istotny wpływ na poziom wykorzystania środków w części 22 miało odstępianie od realizacji w pełnym zakresie zadania „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław. Etap I”, przedłużające się procedury przetargowe oraz niesprzyjające warunki atmosferyczne utrudniające realizację zadań.

Ministerstwo Finansów na rachunek dysponenta przekazało w 2010 r. łącznie 606.592,4 tys. zł. Pobrane i niewykorzystane w części 22 środki, w kwocie 9.965,4 tys. zł, zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa z czego 876,8 tys. zł niewykorzystanych środków kredytu MBOiR²³ zwrócono w dniu 30 grudnia 2010 r., 3.036,5 tys. zł zwrócono w dniu 13 stycznia 2011 r., a pozostałe 6.052,1 tys. zł zwrócono w dniu 24 stycznia 2011 r., tj. zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

Zgodnie z harmonogramem sporządzonym w lutym 2010 r., największe wydatki w części 22, stanowiące 15,7% łącznych wydatków, przewidziano na miesiąc grudzień, co wynikało z braku dokładnych danych o terminie zakończenia prac, których realizacja zależna była od warunków atmosferycznych. W trakcie roku, ww. harmonogram był przez Ministra Środowiska korygowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez dysponentów niższego stopnia. Badanie finansowania wydatków Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, w czerwcu, październiku i grudniu 2010 r. wykazało, iż otrzymane z Ministerstwa Finansów środki Ministerstwo Środowiska przekazywało na rachunki dysponentów niższego stopnia po weryfikacji stanu środków na tych rachunkach w dniu poprzedzającym przekazanie środków. Ponadto badanie wykazało, iż najwyższe kwoty na finansowanie wydatków KZGW zostały przekazane w ostatniej dekadzie grudnia. Dysponent Główny przekazał KZGW w dniach 23 - 28 grudnia 2010 r. łącznie 22.177,0 tys. zł, w sytuacji gdy w tym okresie utrzymywało się wysokie (ponad 20.000,0 tys. zł) saldo na rachunku KZGW. Jak wyjaśniono działanie takie związane było ze zgłoszonym na III dekadę grudnia (przez KZGW - dysponenta II stopnia) zapotrzebowaniem na środki w związku z końcowymi rozliczeniami rocznymi poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej z wykonawcami prac zrealizowanych w roku 2010 r.

W trakcie roku, w przypadku utrzymywania się wysokich sald na rachunkach bankowych wydatków u podległych dysponentów, Departament Ekonomiczny w Ministerstwie Środowiska (DE) prosił o wyjaśnienie przyczyn takiej sytuacji, przypominając o konieczności

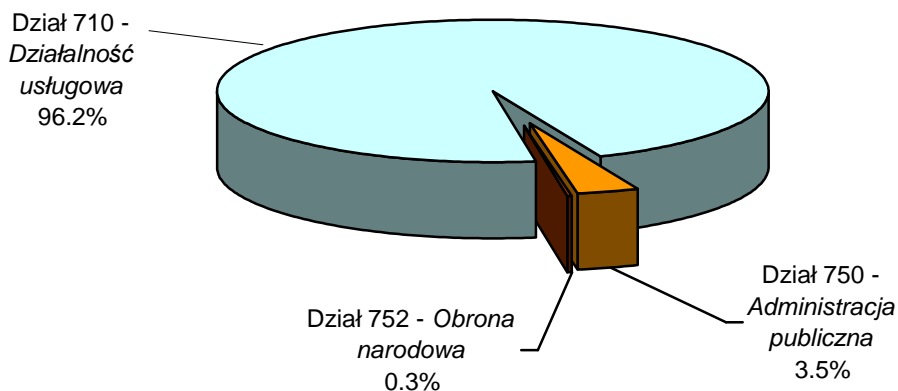
²³ MBOiR - Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju.

planowania zapotrzebowań miesięcznych na środki finansowe tak, aby były one wydatkowane na bieżąco na realizację zaplanowanych płatności. Ponadto DE w Ministerstwie Środowiska informował, iż w przypadku utrzymywania się wysokiego stanu na rachunku bankowym, wstrzymane zostanie przekazywanie kolejnych transz środków do czasu ich wykorzystania.

Strukturę wydatków budżetu środków krajowych w części 22 - *Gospodarka wodna* wg grup paragrafów ilustruje tabela:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (tys. zł)	Udział (%)	Wykonanie (tys. zł)	Udział (%)
Dotacje i subwencje	26.986,9	4,3	26.477,5	4,4
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	1.824,1	0,3	1.823,8	0,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	353.303,6	56,3	343.124,9	57,5
Wydatki majątkowe	245.131,6	39,1	225.200,8	37,8
Razem	627.246,2	100,0	596.627,0	100,0

Wg działów klasyfikacji budżetowej, w strukturze zrealizowanych w 2010 r. wydatków największy udział miały wydatki w dziale 710 - *Działalność usługowa*, wynoszące 573.981,0 tys. zł, stanowiące 96,2% wydatków ogółem. Wydatki działu 750 - *Administracja publiczna* wyniosły 20.945,2 tys. zł i stanowiły 3,5% wydatków części 22. Strukturę wydatków wg działów ilustruje wykres:

W dziale 710 - *Działalność usługowa* dominowały wydatki rozdziału 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej*, które wyniosły 417.992,8 tys. zł, co stanowiło 72,8% wydatków działu i 70,0% wydatków części 22.

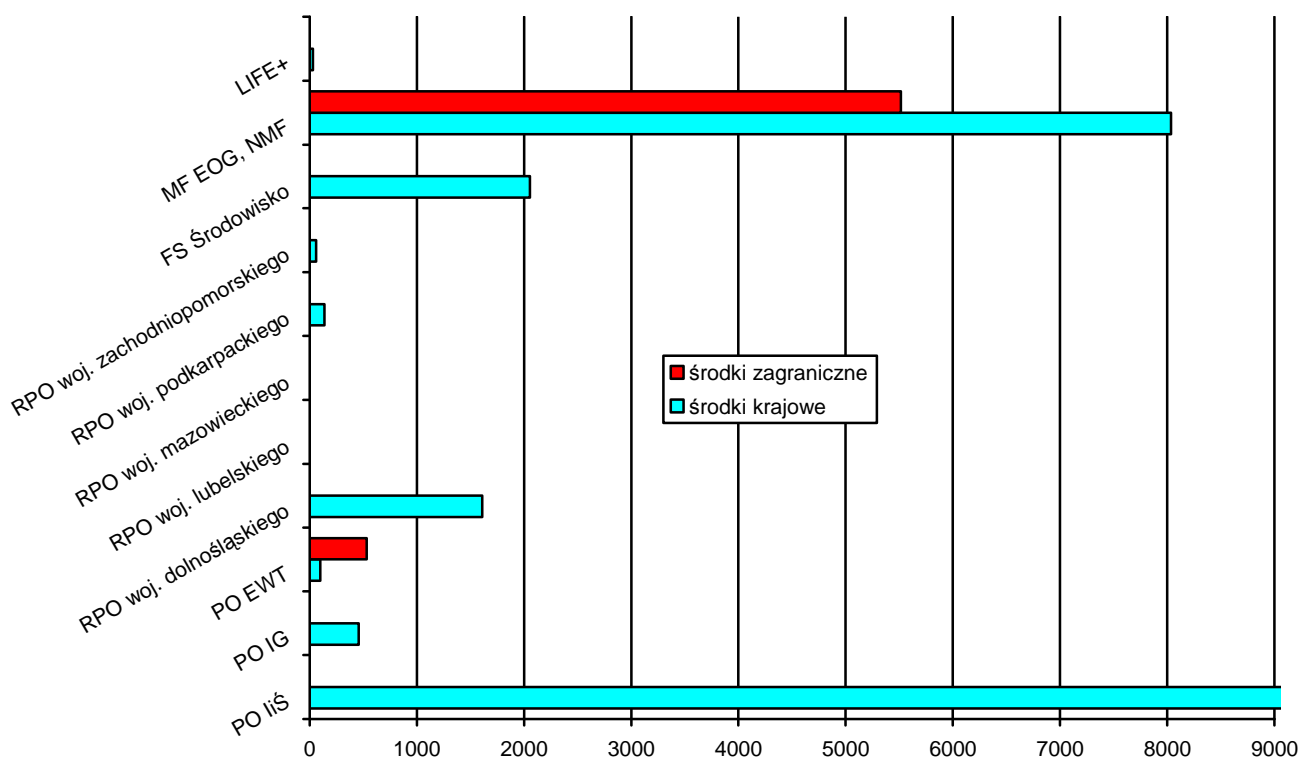
W rozdziale 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej* najwyższe kwoty wydatkowano w paragrafie § 6050 - *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych*, które wyniosły 171.936,3 tys. zł, tj. 41,1% wydatków rozdziału i 99,9% wydatków planowanych. W najniższym stopniu (19,2% planowanych) zrealizowano wydatki w § 6069 - *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych*, w którym w związku z przedłużającymi się procedurami przetargowymi dokonano blokady środków w kwocie 9.001,5 tys. zł.

W dziale 750 - *Administracja publiczna*, w rozdziale 75001 - *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*, wydatkowano 20.849,3 tys. zł, w tym 19.447,0 tys. zł, tj. 93,3%, w § 4540 - *Składki do organizacji międzynarodowych*.

Badanie wydatków zrealizowanych w części 22 w łącznej kwocie 9.689,5 tys. zł, ujawniło nieprawidłowości dotyczące 0,3 tys. zł. W KZGW stwierdzono, że z powodu nieaktualizowania liczby osób uprawnionych do świadczeń medycznych, zawyżono wydatki z tego tytułu o 0,3 tys. zł, co było działaniem nierzetelnym i niegospodarnym.

W ramach **programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA**, zwane dalej środkami zagranicznymi, *ustawą budżetową* zaplanowano w części 22 wydatki w kwocie 48.251,0 tys. zł. Plan ten w ciągu 2010 r. został zwiększony o 1.112,1 tys. zł, tj. o 2,3% do kwoty 49.363,1 tys. zł, z czego ze środków zagranicznych zaplanowano wydatki w kwocie 10.397,1 tys. zł (21,1%), a z budżetu środków krajowych 38.966,0 tys. zł. Wykonanie wydatków w ramach ww. programów wyniosło 27.920,7 tys. zł, tj. 56,6% planu po zmianach. Kwota 6.067,1 tys. zł (21,7%) pochodziła ze środków zagranicznych, a środki w wysokości 21.853,6 tys. zł ze środków krajowych.

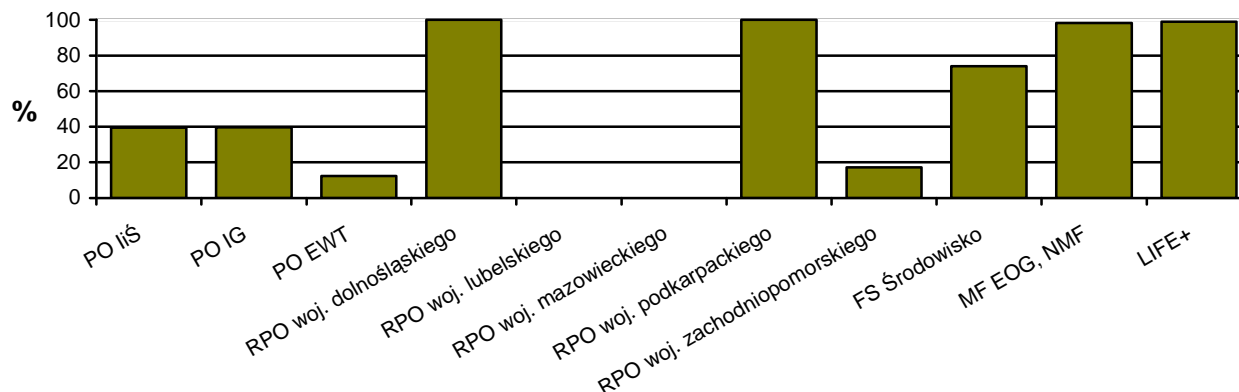
Kwoty wydatkowane w ramach poszczególnych programów z rozróżnieniem środków krajowych i zagranicznych ilustruje poniższy wykres.

Na planowanych 11 programów realizowano 9. Środki zagraniczne wydatkowano jedynie w ramach w programów: Programu Operacyjnego Europejska Współpraca Transgraniczna oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Najwyższą kwotę, w wysokości 13.552,5 tys. zł wydatkowano

w ramach MF EOG, NMF, co stanowiło 48,5% środków wykonanych w ramach wszystkich programów i 90,9% środków zagranicznych.

Stopień realizacji planu wydatków w ramach programów ilustruje wykres:

W ramach 2 programów (RPO woj. lubelskiego i RPO woj. mazowieckiego) planowane wydatki nie zostały wykonane, czego przyczyną było uzyskanie dofinansowania z NFOŚiGW i rezygnacja z realizacji projektu w ramach RPO oraz brak decyzji o wpisaniu zadania na indykatywną listę projektów RPO. Plan wydatków Programu Operacyjnego Europejska Współpraca Transgraniczna (PO EWT), który w ciągu roku został zwiększony o 4.476,5 tys. zł, tj. o 573,5% został wykonany jedynie w 12,4%, ze względu na przedłużający się proces uzgadniania koncepcji projektu, skutkujący podpisaniem umowy z wykonawcą w listopadzie 2010 r. Podobnie zwiększony w ciągu roku o 123,2% plan wydatków RPO Woj. Zachodniopomorskiego został wykonany jedynie w 17,2% ze względu na późny nabór wniosków o dofinansowanie.

Zamówienia publiczne

W toku kontroli zbadano udzielenie 9 zamówień publicznych w KZGW i 1 w Ministerstwie Środowiska²⁴ o łącznej wartości 2.738,5 tys. zł²⁵. Kontrola nie wykazała naruszenia zasad i trybu przy ich udzielaniu. W wyniku kontroli NIK stwierdzono jednak, że obowiązujące w KZGW w 2010 r. *Zasady udzielania zamówień publicznych* nie były aktualizowane i dostosowane do obowiązującego stanu prawnego.

Dotacje budżetowe

Zaplanowane w części 22 - *Gospodarka wodna*, dotacje w wysokości 40.391,0 tys. zł, wykorzystano w kwocie 39.296,4 tys. zł, tj. w 97,3%. Z tego dotacje udzielone na: finansowanie Państwowej Służby Hydrogeologicznej (rozdział 71016 - *Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej*) w kwocie 1.930 tys. zł oraz Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej (rozdział 71019 - *Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna*) w kwocie 20.620 tys. zł wykorzystane były w 100,0%.

²⁴ Zamówienie zbadane w Ministerstwie Środowiska finansowano ze środków części 22 - *Gospodarka wodna* i części 41 - *Środowisko*.

²⁵ Zamówienia finansowane ze środków krajowych.

Dotacje przeznaczone dla Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (rozdział 71078 - *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych*) na kontynuację procesu odtwarzania majątku Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej oraz usuwanie szkód powodziowych w sieci pomiarowo-obszaryjnej, w sprzęcie pomiarowym oraz obiektach PSHM, powstałych w wyniku powodzi w maju i czerwcu 2010 r., zostały wykorzystane w 88,5% i 95,6%.

Klasyfikacja			Plan po zmianach	Wykonanie	%
Dział	Rozdział	§§ ²⁶			
1	2	3	4	5	6
710 – Działalność usługowa	71016 – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	2830	1.930,0	1.930,0	100,0
	71019 – Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna	2830	20.620,0	20.620,0	100,0
	71078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2830	4.436,8	3.927,5	88,5
		6230	13.404,2	12.818,9	95,6
Razem			40.391,0	39.296,4	97,3

Zatrudnienie i wynagrodzenia²⁷

W 2010 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) w części 22 wynosiło 2.966 osób, tj. 93,6% planowanego. W stosunku do 2009 r. zatrudnienie było niższe o 9 osób (0,3%). Wydatki na wynagrodzenia (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wynosiły 127.439,4 tys. zł, tj. 97,9% kwoty planowanej. W porównaniu z 2009 r. wydatki na wynagrodzenia były wyższe o 2.352,3 tys. zł (1,9%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 3.580,56 zł i było o 76,72 zł (2,2%) wyższe niż w 2009 r.

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w 2010 r. zawiera Załącznik nr 5.

Zatrudnienie i wynagrodzenia w poszczególnych rozdziałach kształtowało się następująco:

- rozdział 71016 - *Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej* - przeciętne zatrudnienie w 2010 r. wyniosło 79 osób (95,0% planowanego) i było o 2 osoby (2,5%) wyższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 5.654,5 tys. zł (99,9% planowanych) i były o 32,3 tys. zł (0,6%) niższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 2.576 osób (97,0% planowanego) i było o 13 osób (0,5%) niższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 105.830,6 tys. zł (100% planowanych) i były o 477,7 tys. zł (0,5%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 71097 - *Gospodarstwa pomocnicze* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 301 osób (71,7% planowanego) i nie zmieniło się w porównaniu z 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 15.173,4 tys. zł (84,9% planowanych) i były o 1.887,7 tys. zł (14,2%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;

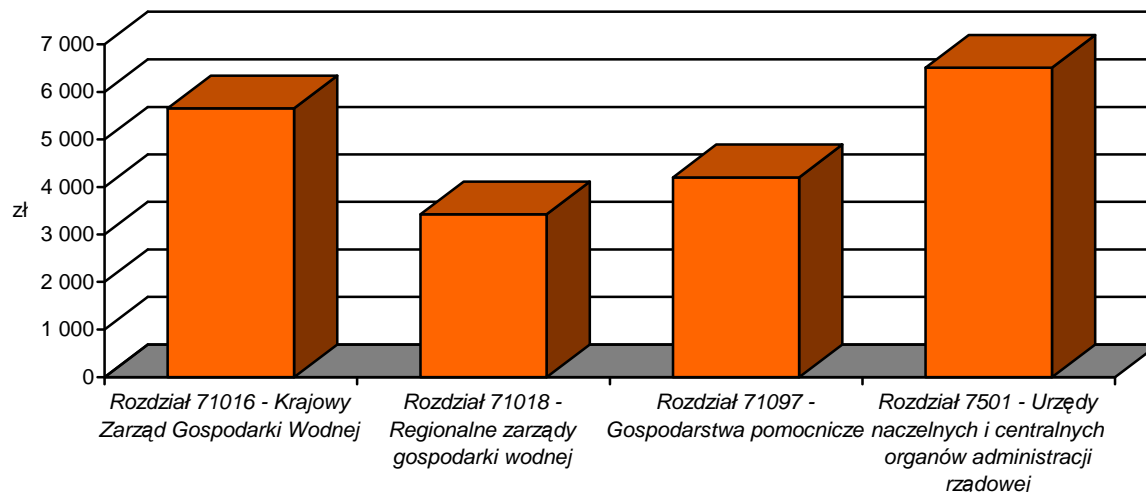
²⁶ § 2830 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

§ 6230 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

²⁷ Dotyczy budżetu środków krajowych i budżetu środków europejskich.

- rozdział 75001 - *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 10 osób (83,3% planowanego) i było o 2 osoby (25,0%) wyższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 780,9 tys. zł (99,5% planowanych) i były o 19,3 tys. zł (2,5%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 pełnozatrudnionego w poszczególnych rozdziałach ilustruje poniższy wykres.

Wykorzystanie rezerw celowych

W części 22 - *Gospodarka wodna* ze środków z **rezerw celowych** wydatkowano 149.681,5 tys. zł, tj. 94,5% kwot przyznanych decyzjami Ministra Finansów. Nie wykorzystano środków w wysokości 8.677,7 tys. zł.

Zestawienie danych dotyczących wykorzystania rezerw we wszystkich pozycjach zawiera poniższa tabela.

(tys. zł)

Pozycja w części 83 ²⁸	Kwota według decyzji Ministra Finansów	Kwota wykorzystana	Zwrot niewykorzystanych środków	% wykorzystania
4	56.153,3	52.708,1	3.445,2	93,9
8	73.662,9	69.893,6	3.769,3	94,9
18	26.877,1	26.606,7	270,4	99,0
20	25,0	24,7	0,3	98,8
24	1.640,9	448,4	1.192,5	27,3
Razem	158.359,2	149.681,5	8.677,7	94,5

Największe kwotowo zwroty niewykorzystanych środków, spowodowane mniejszymi niż planowano kosztami realizacji zadań oraz niezrealizowaniem pełnego zakresu prac wynikającym ze skutków powodzi, wystąpiły w pozycjach 4 i 8 rezerwy celowej.

Zobowiązania na koniec 2010 r. w części 22 - *Gospodarka wodna* wyniosły 16.655,7 tys. zł. Nie było zobowiązań wymagalnych. W trakcie 2010 r. zobowiązania wymagalne w części 22 - *Gospodarka wodna* wykazano 3-krotnie w sprawozdaniach łącznych Rb-28 KZGW. Zobowiązania wystąpiły w rzgw w łącznej kwocie 143,6 tys. zł i zostały uregulowane przez te jednostki w następujących okresach sprawozdawczych.

Biorąc pod uwagę niewielkie kwoty stwierdzonych nieprawidłowości NIK pozytywnie ocenia realizację wydatków w części 22 - *Gospodarka wodna*.

3.2.2.2. Część 41 - Środowisko

Realizację wydatków budżetowych w części 41 - *Środowisko*, we wszystkich działach, rozdziałach oraz wybranych paragrafach klasyfikacji budżetowej prezentują dane zawarte w Załączniku nr 4.

Plan wydatków budżetu państwa w części 41 - *Środowisko*, według ustawy budżetowej, wynosił 457.135,0 tys. zł.

Na podstawie 20 decyzji Ministra Finansów plan wydatków został zwiększony o kwotę 40.266,7 tys. zł przeznaczoną m. in. na: zabezpieczenie finansowania projektów w ramach MF EOG i NMF, odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzęta chronione, usuwanie szkód powodziowych w 6 parkach narodowych. Ponadto Minister Finansów wydał 2 decyzje w sprawie korekty wcześniej wydanych decyzji, które zmniejszyły wcześniej przyznane

²⁸ 4 - Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.
8 - Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE.
18 - Program dla Odry 2006.
20 - Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z 2009 r.
24 - Wydatki finansowane ze zwrotów niewykorzystanych środków kredytowych z Międzynarodowych Instytucji Finansowych.

kwoty o 136,4 tys. zł oraz jedną decyzją dokonał przeniesienia środków z działu 750 - *Administracja publiczna* (175,8 tys. zł) oraz działu 925 - *Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody* (453,2 tys. zł) do działu 900 - *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* (629,0 tys. zł). W rezultacie wprowadzonych zmian plan wydatków został w stosunku do *ustawy budżetowej* zwiększony o 40.130,3 tys. zł, tj. o 8,8%. Zmiany planu wydatków dokonywano na wiosek i w oparciu o uzasadnienie jednostek podległych przekazywanych dysponentowi głównemu.

Po uwzględnieniu powyższych zmian plan wydatków wyniósł 497.265,3 tys. zł.

Zmiany w planie wydatków wprowadzone 108 decyzjami Ministra Środowiska dotyczyły: zmian w planie rzeczowo-finansowym wydatków majątkowych, przeniesienia środków z wydatków bieżących na majątkowe, przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków bieżących, przeniesienia środków pomiędzy programami operacyjnymi i projektami, blokady wydatków na łączną kwotę 17.895,2 tys. zł, z czego kwota 8.676,9 tys. zł dotyczyła projektu „*Roczny Planu Działań w sektorze środowisko na 2010 rok - Priorytet XV Pomoc Techniczna Fundusz Spójności PO IiŚ*”. Blokady dokonano w związku z późnym podpisaniem, w dniu 10 listopada 2010 r., umowy na finansowanie ww. projektu, spowodowanym długotrwałymi uzgodnieniami z Instytucją Zarządzającą, co uniemożliwiło realizację części zaplanowanych zadań w 2010 r.

We wszystkich wymaganych przypadkach Minister Środowiska na wprowadzenie zmian uzyskał zgodę Ministra Finansów i Ministra Rozwoju Regionalnego.

Zrealizowane w 2010 r., w części 41 wydatki wyniosły 462.753,8 tys. zł, co stanowiło 93,1% planu po zmianach.

Istotnym powodem wykonania wydatków na niższym od zakładanego poziomie, było niepełne wykorzystanie środków na współfinansowanie projektów realizowanych w ramach PO IiŚ. Było ono spowodowane m.in. odstąpieniem partnera wiodącego od realizacji projektu pn. „*Góry łączą*” oraz przedłużającymi się procedurami podpisania umów o dofinansowanie i niższymi niż zakładano kosztami realizacji zadań. Niezależnie jednak od przyczyn niepełnej realizacji wydatków, zdaniem NIK, krytycznie należy ocenić występowanie o zwiększenie limitu wydatków budżetowych i ich późniejsze małe wykorzystanie. Wykonane w części 41 wydatki ze środków krajowych były jedynie o 1,2% wyższe od zakładanych *ustawą budżetową*, choć w rezultacie wprowadzonych zmian plan wydatków został w stosunku do *ustawy budżetowej* zwiększony o 8,8%.

Ministerstwo Finansów na rachunek dysponenta przekazało w 2010 r. łącznie 467.625,7 tys. zł. Pobrane i niewykorzystane w części 41 środki, w kwocie 4.871,9 tys. zł. zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w dniu 24 stycznia 2011 r.

Zgodnie z harmonogramem, sporządzonym w lutym 2010 r., największe wydatki w części 41, stanowiące 37,8% łącznych wydatków, przewidziano na miesiąc grudzień, co wynikało z faktu, iż w momencie sporządzania harmonogramu brak było dokładnych danych o terminie zakończenia prac, których realizacja miała sezonowy charakter. W trakcie roku, ww. harmonogram był przez Ministra Środowiska korygowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez dysponentów niższego stopnia. Badanie finansowania wydatków

Ministerstwa Środowiska (dysponent III stopnia) w czerwcu, październiku i grudniu 2010 r. wykazało, iż w grudniu na finansowanie wydatków Ministerstwa przekazano środki w łącznej wysokości 11.305,9 tys. zł, tj. 16,6% planowanych wydatków rocznych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po uzyskaniu informacji od Ministra Środowiska o ostatecznych kwotach wydatków wynikających z *ustawy budżetowej*, nie rozdysponował w całości środków pomiędzy jednostki podległe. I tak w pismach z dnia 22 lutego 2010 r. informujących m.in. o kwotach wydatków w rozdziale 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska*, rozdysponował kwotę 83.621,0 tys. zł, tj. o 1.639,0 tys. zł niższą od kwoty wynikającej z *ustawy budżetowej* (85.260,0 tys. zł). Część nierozdysponowanej kwoty w wysokości 924,0 tys. zł, tj. 56,4%, została przeniesiona decyzją Ministra Środowiska z dnia 29 kwietnia 2010 r., na wynagrodzenia dla pracowników GDOŚ (dysponent III stopnia). Wniosek Generalnego Dyrektora do Ministra Środowiska w tej sprawie nie zawierał uzasadnienia. Według wyjaśnień Generalnego Dyrektora, konieczność zmian w planie wynikała ze znacznego zawyżenia w niektórych rdoś średniej płacy na jednego pracownika (w niektórych przypadkach większa niż średnia płaca w danym województwie), a w niektórych jej zaniżenia, również w GDOŚ. Jednak, zdaniem NIK, przedstawione wyjaśnienia nie mogą być uwzględnione, gdyż występowanie dysproporcji w wynagrodzeniach w jednostkach podległych Generalnemu Dyrektorowi, nie mogło stanowić przesłanki do zaniżenia kwoty ustalonej w *ustawie budżetowej* dla rdoś. Ostatecznie rozdysponowanie środków zostało dokonane dopiero w dniu 30 lipca 2010 r.

W ocenie NIK rozdysponowanie przez Generalnego Dyrektora pomiędzy rdoś środków w wysokości niższej niż określona w *ustawie budżetowej* oraz skierowanie do Ministra Środowiska wniosku o zmianę w planie finansowym, bez uzasadnienia w ww. zakresie, było działaniem nierzetelnym.

Ponadto kontrola wykazała, że Generalny Dyrektor przekazał Ministrowi Środowiska oraz Dyrektorowi Generalnemu GDOŚ nierzetelne dane w planach finansowych budżetu środków krajowych, a także nierzetelną informację o zmianach w nich wprowadzonych. I tak:

- w dniu 24 lutego 2010 r. przekazał do MŚ plany finansowe, o których mowa w art. 146 ust. 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*²⁹, w których dane dotyczące grupy wydatków „*świadczenia dla osób fizycznych*” wykazał w kwotach wyższych niż wynikało to z pisma Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2010 r. Błędnie wykazał również kwotę w rozdziale 90022 w § 4410, natomiast w rozdziale 90023 w § 4210, § 4300 i § 4309 wykazał kwoty w innych wysokościach niż suma kwot w tych paragrafach wynikająca z planów rdoś. Generalny Dyrektor w dniu 11 marca 2010 r. przekazał Ministrowi Środowiska korekty ww. planów finansowych zgodnie z planami finansowymi jednostek podległych oraz z informacją Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2010 r.,
- pismem z dnia 30 kwietnia 2010 r. przekazał Dyrektorowi Generalnemu GDOŚ informację o zmianach w planie finansowym GDOŚ (dysponent III stopnia), podając planowaną kwotę na wydatki tej jednostki w wysokości 19.221,0 tys. zł, która

²⁹ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.

uwzględniała także pozostałą część nierozdysponowanych środków w wysokości 715,0 tys. zł z działu 900, rozdziału 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska*.

Kontrola wykazała również, że GDOŚ (dysponent II stopnia) składał do Ministerstwa Środowiska zapotrzebowania o zasilenie rachunku bankowego w środki pieniężne, dokonując analiz potrzeb finansowych jednostek podległych. Jednakże przekazywanie przez GDOŚ środków finansowych jednostkom podległym było nierzetelne. I tak, badanie rozdysponowania środków pieniężnych wykazało przypadki przekazywania ich jednostkom podległym do 5 dni po terminie wynikającym z zapotrzebowania; przekazywania środków bez zapotrzebowania jednostek lub w kwotach innych niż wynikało z zapotrzebowania, co tłumaczono koniecznością komasowania kwot zapotrzebowań na jak najmniejszą liczbę dni, bądź też nieprzewidywanymi zapotrzebowaniami na środki finansowe innych jednostek podległych GDOŚ.

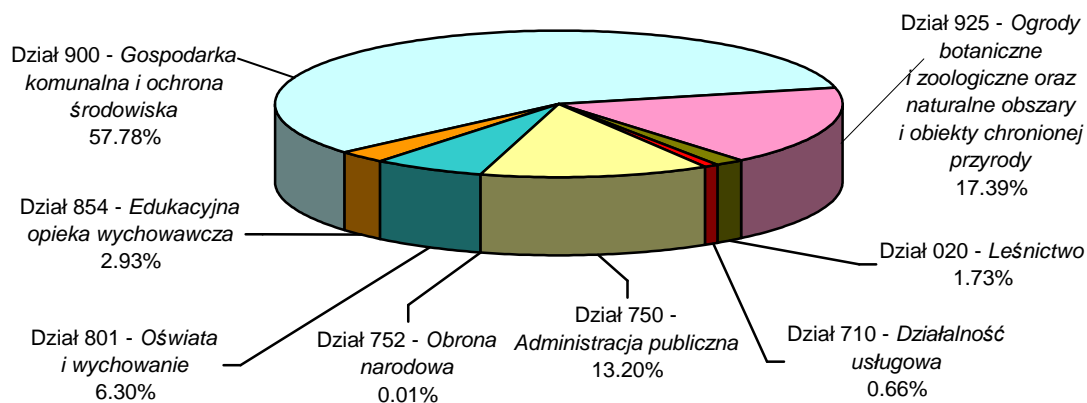
Struktura wydatków budżetu środków krajowych w części 41 – *Środowisko* w 2010 r. wg grup paragrafów:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (tys. zł)	Udział (%)	Wykonanie (tys. zł)	Udział (%)
Dotacje i subwencje *	51.580,4	10,4	41.791,5	9,0
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	3.626,2	0,7	3.592,3	0,8
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	316.364,1	63,6	307.091,9	66,4
Wydatki majątkowe	125.694,6	25,3	110.278,1	23,8
Razem	497.265,3	100,0	462.753,8	100,0

* w tym dotacja przedmiotowa w z budżetu dla gospodarstwa pomocniczego planowana i zrealizowana w kwocie 574,0 tys. zł.

Wydatki w części 41 – *Środowisko* wykonywane były w ramach 8 działów klasyfikacji budżetowej. W strukturze zrealizowanych w 2010 r. wydatków największy udział miał dział 900 – *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, w ramach którego wydatkowano 267.386,5 tys. zł, tj. 57,8% wydatków części 41 ogółem. Wydatki zrealizowane w dziale 900 były o 19.706,5 tys. zł, tj. o 6,9%, niższe od planowanych.

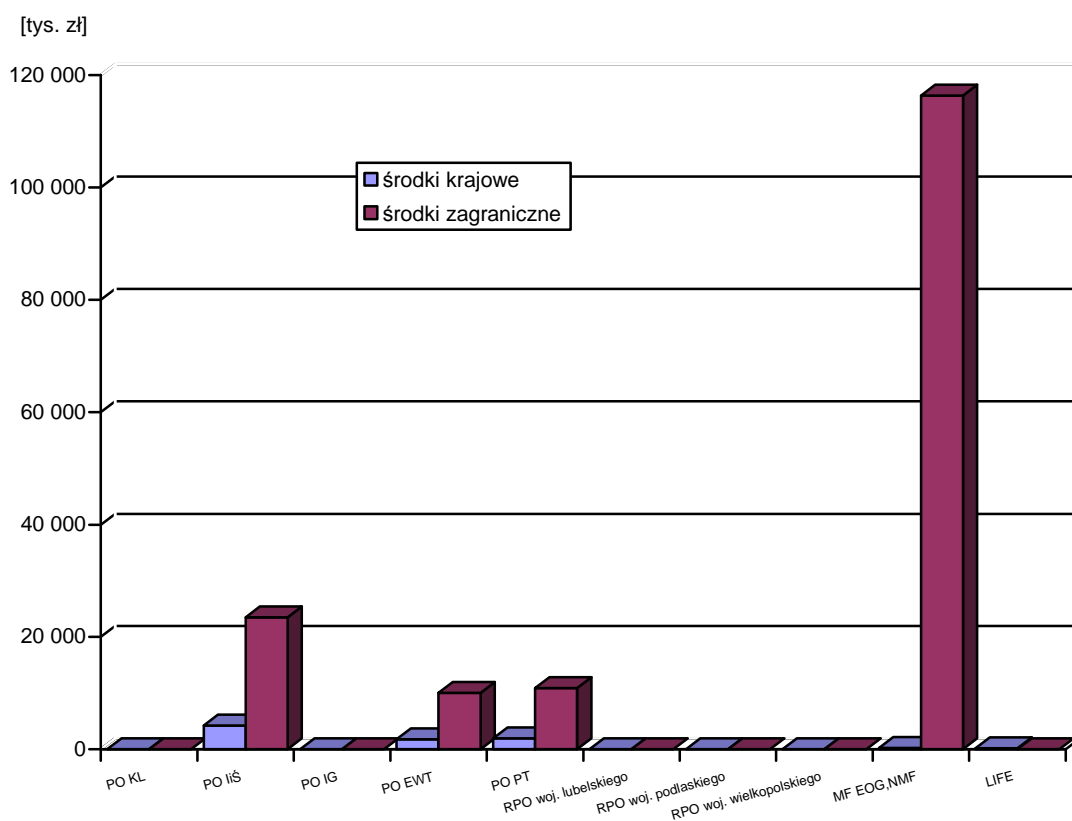
W dziale 750 – *Administracja publiczna* wydatkowano 61.082,1 tys. zł, tj. 13,2% wydatków w części 41. Strukturę wydatków wg działów ilustruje poniższy wykres.

W ramach programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, zwanych dalej środkami zagranicznymi, *ustawą budżetową* zaplanowano w części 41 wydatki w kwocie 161.634,0 tys. zł. Plan ten w ciągu 2010 r. został zwiększony o 29.450,1 tys. zł, tj. o 18,2%, do kwoty 191.084,1 tys. zł, z czego ze środków zagranicznych zaplanowano wydatki w kwocie 182.330,4 tys. zł (95,4%), a z budżetu państwa 8.753,7 tys. zł. Wykonanie wydatków na ww. programy wyniosło 158.880,0 tys. zł, tj. 83,1% planu po zmianach. Kwota 152.109,1 tys. zł (95,7%) pochodziła ze środków zagranicznych, a środki w wysokości 6.770,9 tys. zł ze środków krajowych.

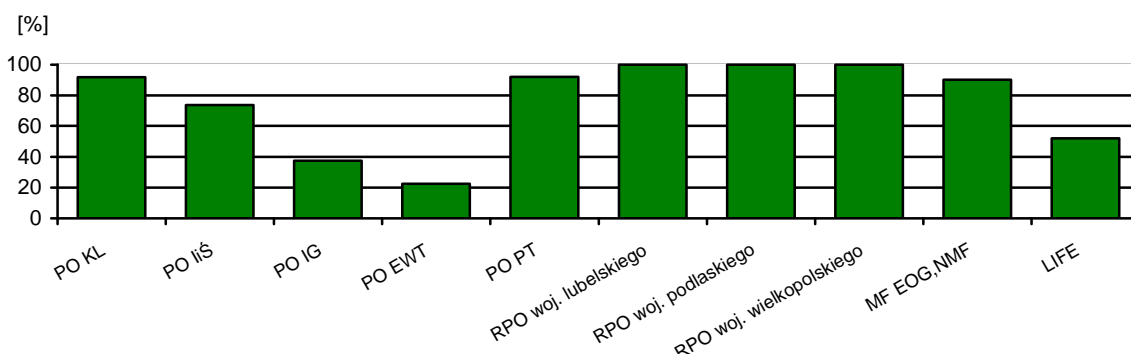
W ramach omawianych programów wykonano wydatki niższe od zakładanych *ustawą budżetową* i zwiększenie w ciągu roku limitu tych wydatków, nie było w ogóle wykorzystane.

Kwoty wydatkowane w ramach poszczególnych programów z rozróżnieniem środków krajowych i zagranicznych ilustruje poniższy wykres.

Zdecydowanie największą kwotę, tj. 116.594,6 tys. zł, stanowiącą 72,1% ogółu wydatków zrealizowanych w ramach ww. programów, wydatkowano w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (MF EOG, NMF). Z ww. środków sfinansowano w 2010 r. m.in. zakupy sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem w ramach realizowanego przez GIOŚ projektu *Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska na podstawie doświadczeń norweskich*.

Stopień realizacji planowanych wydatków w poszczególnych programach ilustruje poniższy wykres.

W najniższym stopniu (22,5%) zostały wykonane wydatki w ramach Programu Operacyjnego Europejska Współpraca Transgraniczna (PO EWT), co wynikało m.in. z przedłużających się terminów ocen wniosków przez Komitet Monitorujący; odstąpienia od realizacji projektu pn. „Transgraniczna koncepcja rozwoju ochrony przyrody dla obszaru Puszczy Wkrzańskiej” ze względu na brak pozytywnej oceny Komitetu Sterującego oraz wycofania się wiodącego partnera projektu pn. „Góry łączą”, niższymi niż pierwotnie zakładano kosztami realizacji niektórych zadań w ramach projektu pn. „Ochrona środowiska i przyrody po obu stronach Odry”. Należy podkreślić, że w trakcie roku limit wydatków w ramach tego programu został zmniejszony o 2.449,4 tys. zł, tj. o 17,9%.

W niewielkim zakresie (37,5%) zrealizowano również wydatki w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, na który przewidywano wyłącznie środki krajowe. Niskie wykonanie wydatków spowodowane było brakiem zgody Instytucji Zarządzającej (MRR) na uruchomienie środków na realizację zadania „Platforma usług elektronicznych dla przedsiębiorców korzystających ze środowiska”, gdyż w ramach 7 osi priorytetowej PO IG przekroczono 100% alokacji środków.

Zamówienia publiczne

W toku kontroli zbadano udzielenie 20 zamówień publicznych w Ministerstwie Środowiska³⁰ i 6 w GDOŚ o łącznej wartości 9.760,1 tys. zł³¹.

Stwierdzono, że w umowie zawartej przez Ministerstwo Środowiska, na wymianę 3 dźwigów osobowych za wynagrodzeniem 680,8 tys. zł, naliczanie kar umownych uzależniono od opóźnień poszczególnych etapów prac, natomiast nie określono wartości prac w poszczególnych etapach. W efekcie, gdy II etap pracy oddano z 10-dniowym opóźnieniem, naliczona została kara umowna od całości wynagrodzenia wykonawcy w kwocie 6,8 tys. zł. Kara wyliczona od wartości II etapu pracy, określonego w ofercie wykonawcy, powinna wynieść 2,2 tys. zł. NIK zwraca uwagę, iż nierzetelne zapisy w omawianej umowie spowodowały zawyżenie kary umownej dla wykonawcy o 4,6 tys. zł.

³⁰ Jedno z badanych w Ministerstwie Środowiska zamówień finansowane było ze środków krajowych części 22 - Gospodarka wodna i części 41 - Środowisko.

³¹ Zamówienia finansowane ze środków krajowych oraz budżetu środków europejskich.

W wyniku kontroli w GDOŚ stwierdzono, że ogłoszenia o udzieleniu dwóch zamówień publicznych o łącznej wartości 272,4 tys. zł zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych po 12 i 44 dniach od podpisania umów, co było niezgodne z art. 95 ust. 1 ustawy - *Prawo zamówień publicznych*. Ponadto w prowadzonym wykazie zamówień, planowanych do zrealizowania przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w 2010 r., sporządzonym w dniu 21 kwietnia 2010 r., nie ujęto zamówień Departamentu Obszaru Natura 2000 zrealizowanych w I kwartale 2010 r.

Dotacje budżetowe

Zaplanowane w części 41 - *Środowisko*, dotacje w wysokości 161.974 tys. zł, wykorzystano w kwocie 142.072,3 tys. zł, tj. w 87,7%. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Klasyfikacja			Plan po zmianach	Wykonanie	%
Dział	Rozdział	§§ ³²			
1	2	3	4	5	8
020 – Leśnictwo	02095 - Pozostała działalność	2008	2.605,0	1.524,5	58,5
		2830	5.451,2	5.348,9	98,1
		6208	145,0	34,9	24,1
801 – Oświata i wychowanie	80195 – Pozostała działalność	2810	60,2	60,2	100
		2820	39,8	23,5	59,1
900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	90011 – Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2005	18.176,5	14.505,1	79,8
		2008	24.673,7	19.755,4	80,1
		6205	108.248,8	99.839,9	92,2
		6208	2.000,0	405,9	20,3
925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	92597 – Gospodarstwa pomocnicze	2660	574,0	574,0	100,0
Razem			161.974,2	142.072,3	87,7

Dotacje w rozdziale 02095 - *Pozostała działalność* (§ 2008, § 6208) były przeznaczone na finansowanie Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych - Instytucji Wdrażającej PO IiŚ. Niskie wykorzystanie środków było spowodowane długotrwałymi uzgodnieniami z Instytucją Zarządzającą treści załącznika do umowy o dofinansowanie „*Rocznego Planu Działań w sektorze środowisko na 2010 rok - Priorytet XV Pomoc Techniczna Fundusz Spójności PO IiŚ*”. Umowa została podpisana 10 listopada 2010 r. Minister Środowiska decyzją nr 16/2010/BK z dnia 26 listopada 2010 r. dokonał blokady wydatków w rozdziale 02095 - *Pozostała działalność* § 2008 - 1.066,7 tys. zł, § 6208 - 110,1 tys. zł.

³² § 2005 i § 2008 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

§ 2660 - Dotacje przedmiotowe z budżetu dla gospodarstw pomocniczych.

§ 2810 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom.

§ 2820 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom.

§ 2830 - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych.

§ 6205 i § 6208 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.

Dotacja przeznaczona dla jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (rozdział 02095 § 2830) na realizację zalesień, wielkoobszarowej inwentaryzacji lasów i zadań w ramach Programu Odra 2006 została wykorzystana w 98,1%.

Niskie wykorzystanie środków w rozdziale 90011 - *Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej* (§ 2008, § 6208) było spowodowane długotrwałymi uzgodnieniami z Instytucją Zarządzającą treści załącznika do umowy o dofinansowanie „*Rocznego Planu Działań w sektorze środowisko na 2010 rok - Priorytet XV Pomoc Techniczna Fundusz Spójności PO IiŚ*”. Umowa została podpisana 10 listopada 2010 r. Minister Środowiska decyzją nr 16/2010/BK z dnia 26 listopada 2010 r. dokonał blokady wydatków w rozdziale 90011 - *Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej* § 2008 - 4.909,6 tys. zł, § 6208 - 1.594,1 tys. zł.

Niepełne wykorzystanie przekazanych środków finansowych w ramach programu MF EOG i NMF (dział 900 - *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, rozdział 90011 - *Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej*, § 2005 i § 6205) było spowodowane zwrotami niewykorzystanych środków przez poszczególne jednostki realizujące projekty.

Zatrudnienie i wynagrodzenia³³

W 2010 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) w części 41 wyniosło 4.054 osoby, tj. 92,3% planowanego. W stosunku do 2009 r. zatrudnienie było wyższe o 207 osób (5,4%). Najwyższy wzrost zatrudnienia, występujący w GDOŚ i 16 rdoś, spowodowany był nałożeniem nowych zadań na te jednostki. Wydatki na wynagrodzenia (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wyniosły 208.734,1 tys. zł, tj. 98,7% kwoty planowanej. W porównaniu z 2009 r. wydatki na wynagrodzenia były wyższe o 17.413,7 tys. zł (9,1%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wyniosło 4.290,70 zł i było o 146,34 zł (3,5%) wyższe niż w 2009 r. Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w 2010 r. w części 41 zawiera Załącznik nr 6.

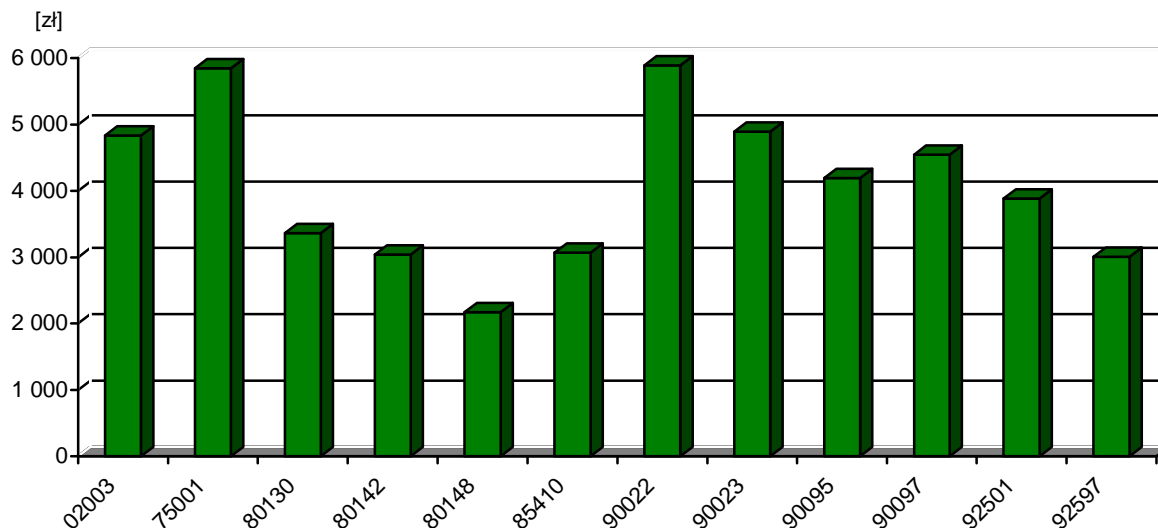
W poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej zatrudnienie i wynagrodzenia w 2010 r. były następujące:

- rozdział 02003 - *Biuro Nasiennictwa Leśnego* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 10 osób (100% planowanego) i nie zmieniło się w porównaniu z 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 580,0 tys. zł (100% planowanych) i były o 3,1 tys. zł (0,5%) niższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 75001 - *Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 489 osób (94,4% planowanego) i było o 53 osoby (12,2%) wyższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia - 34.302,5 tys. zł (97,2% planowanych) i były o 1.394,8 tys. zł (4,2%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 80130 - *Szkoły zawodowe* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 376 osób (94,5% planowanego), a wydatki na wynagrodzenia - 15.177,8 tys. zł (99,7% planowanych);

³³ Dotyczy budżetu środków krajowych i budżetu środków europejskich.

- rozdział 80142 - *Ośrodki szkolenia, doształcania i doskonalenia kadr* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 30 osób (81,1% planowanego) i było o 4 osoby (11,8%) niższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 1.094,2 tys. zł (99,5% planowanych) i były o 32,9 tys. zł (3,1%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 80148 - *Stołówki szkolne i przedszkolne* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 85 osób (97,7% planowanego) i w porównaniu z 2009 r. pozostało bez zmian; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 2.215,2 tys. zł (100% planowanych) i były o 132,9 tys. zł (6,4%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 85410 - *Internaty i bursy szkolne* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 186 osób (97,4% planowanego); wydatki na wynagrodzenia wyniosły 6.847,5 tys. zł (99,7% planowanych);
- rozdział 90014 - *Inspekcja Ochrony Środowiska* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 138 osób (77,5% planowanego), niższe o 3 osoby (2,1%) niż w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 10.124,3 tys. zł (100% planowanych) i były o 146,2 tys. zł (1,5%) wyższe niż w 2009 r.;
- rozdział 90022 - *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 147 osób (105,0% planowanego), a wydatki na wynagrodzenia - 10.391,7 tys. zł (99,2% planowanych);
- rozdział 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska* - przeciętne zatrudnienie wyniosło 985 osób (93,9% planowanego); wydatki na wynagrodzenia - 57.861,7 tys. zł (99,9% planowanych);
- rozdział 90095 - *Pozostała działalność* w Centrum Informacji o Środowisku - przeciętne zatrudnienie w 2010 r. wyniosło 15 osób (100% planowanego) i było o 2 osoby (15,4%) wyższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia - 754,6 tys. zł (99,9% planowanych) i były o 23,6 tys. zł (3,2%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 90097 - *Gospodarstwa pomocnicze* w RDOŚ, przeciętne zatrudnienie wyniosło 9 osób (37,5% planowanego) i było o 1 osobę (10%) niższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia - 490,7 tys. zł (107,4% planowanych) i były o 18,4 tys. zł (3,6%) niższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 92501 - *Parki narodowe* - przeciętne zatrudnienie - 1.126 osób (92,2% planowanego), wyższe o 4 osoby (0,4%) od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 52.441,0 tys. zł (99,8% planowanych) i były o 601,0 tys. zł (1,2%) wyższe od wykonanych w 2009 r.;
- rozdział 92597 - *Gospodarstwa pomocnicze* - przeciętne zatrudnienie - 455 osób (82,7% planowanego) i było o 10 osób (2,2%) niższe od wykonanego w 2009 r.; wydatki na wynagrodzenia wyniosły 16.424,4 tys. zł (91,7% planowanych) i były o 1.003,3 tys. zł (6,5%) wyższe od wykonanych w 2009 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 pełnozatrudnionego w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej ilustruje poniższy wykres.

Kontrola przeprowadzona w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wykazała, że wynagrodzenia dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w GDOŚ, w okresie od stycznia do maja 2010 r., przeliczono, podobnie jak w 2009 r., na podstawie kwoty bazowej równej 1.835,35 zł, zamiast 1.766,46 zł, określonej na podstawie art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych³⁴. Przeliczenie wynagrodzeń wg zawyżonej stawki spowodowało, że w 2010 r. osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wypłacono wynagrodzenia w kwocie wyższej łącznie o 3,9 tys. zł. Ponownego przeliczenia wynagrodzeń za okres od marca 2009 r. do maja 2010 r. dla ww. pracowników dokonano w czerwcu 2010 r. oraz potrącono z ich bieżących wynagrodzeń nadpłatę łącznie w kwocie 11,5 tys. zł, w tym 3,9 tys. zł za 2010 r.

Wykorzystanie rezerw celowych

W części 41 - Środowisko, ze środków z rezerw celowych wydatkowano 27.206,8 tys. zł, tj. 67,8% kwot przyznanych decyzjami Ministra Finansów. Na rachunek dysponenta budżetu państwa przekazane zostało 27.873,0 tys. zł, niewykorzystane środki w wysokości 666,2 tys. zł zostały terminowo zwrócone na centralny bieżący rachunek budżetu państwa.

Niskie wykorzystanie środków z rezerw celowych wystąpiło głównie w poz. 8 rezerw, której środki były przeznaczone na realizację projektów w ramach MF EOG i NMF, realizację projektów w ramach PO IiŚ przez GDOŚ i rdoś, usuwanie skutków powodzi w Parkach Narodowych: Ujście Warty, Babiogórskim, Karkonoskim, Gorczańskim. W ramach poz. nr 8 rezerw wydatkowano łącznie 18.800,8 tys. zł, tj. 59,7% z przyznanej decyzjami Ministra Finansów kwoty 31.520,7 tys. zł. Niepełne wykorzystanie środków poz. 8 rezerw było spowodowane głównie zwrotami niewykorzystanych środków przez poszczególne jednostki przekazanych środków finansowych w ramach programu MF EOG i NMF. W związku z opóźnieniem realizacji projektów, na rachunek dysponenta przekazano 19.365,8 tys. zł, z czego do budżetu zwrócono 565,0 tys. zł., tj. 2,9%.

³⁴ Dz. U. Nr 219, poz. 1706.

Zestawienie danych dotyczących wykorzystania rezerw we wszystkich pozycjach zawiera poniższa tabela:

(tys. zł)

Pozycja w części 83 ³⁵	Kwota według decyzji Ministra Finansów	Kwota wykorzystana	Zwrot niewykorzystanych środków	% wykorzystania
1	2	3	4	5
4	120,0	119,9	0,1	100,0
8	31.520,7	18.800,8	565,0	59,7
10	147,0	131,0	16,0	89,1
18	917,0	814,6	0,0	88,8
20	303,8	271,8	32,0	89,4
31	101,2	96,9	4,3	95,8
43	430,3	382,4	47,9	88,9
64	2.659,8	2.659,4	0,4	100,0
66	3.922,3	3.921,8	0,5	100,0
67	8,2	8,2	0,0	100,0
Razem	40.130,3	27.206,8	666,2	67,8

Wg stanu na koniec 2010 r. **zobowiązania** w części 41-Środowisko wyniosły 15.907,2 tys. zł, a wynikały głównie z tytułu dodatkowych wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi oraz m.in. z refundacji kosztów delegacji, opłat za media i usługi transportowe. Na koniec 2010 r. nie było zobowiązań wymagalnych.

Kontrola wykazała, że w trakcie roku w części 41 Środowisko zobowiązania wymagalne zostały wykazane:

- 5-krotnie w sprawozdaniach Rb-28 rodś w łącznej kwocie 472,8 tys. zł. Zobowiązania zostały uregulowane przez rdoś w 2010 r.;
- 16-krotnie w sprawozdaniach Rb-Z gospodarstw pomocniczych w łącznej kwocie 1.543,8 tys. zł. Zobowiązania w 13 przypadkach zostały uregulowane w następnych okresach sprawozdawczych. Natomiast zobowiązania wykazane w IV kwartale przez Biuro Konserwacji Przyrody Szczecinie przy RDOŚ w Szczecinie oraz gospodarstwa

³⁵ 4 - Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.
8 - Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie ujętych w budżecie środków europejskich, finansowanie projektów pomocy technicznej, finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE.
10 - Dofinansowanie kosztów podnoszenia jakości oświaty.
18 - Program dla Odry 2006.
20 - Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z 2009 r.
31 - Implementacja polskiego programu współpracy na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego.
43 - Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej.
64, 66, 67 - Rezerwy celowe na sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa.

pomocnicze przy Białowieskim i Kampinoskim Parku Narodowym w łącznej kwocie 253,1 tys. zł, przejęły i uregulowały jednostki budżetowe.

W Ministerstwie Środowiska na bieżąco monitorowano zobowiązania wymagalne występujące w jednostkach podległych i posiadano informacje o przyczynach wystąpienia tych zobowiązań a w razie konieczności dokonywano zmian planu wydatków jednostek.

Biorąc pod uwagę niewielkie kwoty stwierdzonych nieprawidłowości NIK pozytywnie ocenia realizację wydatków w części 41 – *Środowisko*.

3.3. Budżet środków europejskich

Plan wydatków ze środków europejskich sporządzono biorąc pod uwagę zarówno projekty, na których realizację zawarto umowy, jak i projekty wpisane na listy instytucji wdrażających.

3.3.1. Część 22 – Gospodarka wodna

Realizację wydatków środków europejskich w *części 22 – Gospodarka wodna* prezentują dane zawarte w Załączniku nr 7.

W *ustawie budżetowej na rok 2010*, wydatki ze środków europejskich w części 22 ustalono w wysokości 47.162 tys. zł. W trakcie roku, na skutek 16 decyzji Ministra Finansów, limit wydatków został zmniejszony o 3.435,3 tys. zł, tj. o 7,3% i wynosił 43.726,7 tys. zł.

W ciągu roku znacznej zmianie uległa struktura planowanych do finansowania programów. Udział Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ) w planowanych wydatkach ze środków europejskich zwiększył się z 70,2% do 79,8%. Z 9 do 3 zmniejszono liczbę Regionalnych Programów Operacyjnych, przewidywanych do finansowania. Strukturę wydatków ze środków europejskich wg *ustawy budżetowej* i po wprowadzonych zmianach przedstawiono w poniższej tabeli.

L.p.	Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach
		tys. zł	
1	2	3	4
	Ogółem część 22 - Gospodarka wodna, w tym:	47.162,0	43.726,7
1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	33.113,0	34.872,6
2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	2.390,0	1.615,0
3.	RPO woj. dolnośląskiego	4.349,0	6.402,6
4.	RPO woj. lubelskiego	495,0	-
5.	RPO woj. mazowieckiego	2.678,0	-
6.	RPO woj. podkarpackiego	200,0	776,0
7.	RPO woj. podlaskiego	1.575,0	-
8.	RPO woj. świętokrzyskiego	208,0	-
9.	RPO woj. warmińsko-mazurskiego	1.400,0	-
10.	RPO woj. wielkopolskiego	598,0	-
11.	RPO woj. zachodniopomorskiego	156,0	60,5

Z powodu wysokich stanów wód, uniemożliwiających wykorzystanie środków zaplanowanych w ramach PO IG oraz PO IiŚ, Minister Środowiska wydał 1 decyzję o blokadzie wydatków na kwotę 11.537,0 tys. zł.

Wydatki zrealizowane w 2010 r., ze środków europejskich, w *części 22*, w 100% dotyczyły rozdziału 71018 - *Regionalne zarządy gospodarki wodnej* i wyniosły 29.456,3 tys. zł,

co stanowiło 67,4% planu po zmianach. W ramach poszczególnych programów wydatkowano:

- *PO IiŚ* - 21.679,9 tys. zł, co stanowiło 62,2% planu po zmianach i 65,5% planu określonego *ustawą budżetową*. Ze środków tych sfinansowano m.in. zadania: *Modernizacja zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego - etap I, Poprawa ochrony przeciwpowodziowej Lewina Brzeskiego na rzece Nysie Kłodzkiej, Przywrócenie drożności korytarza ekologicznego doliny rzeki Biała Tarnawska.*
- *PO IG* - 597,8 tys. zł, co stanowiło 37,0% planu po zmianach i 25,0% planu określonego *ustawą budżetową*. Ze środków tych sfinansowano rewitalizację trzech odcinków Kanału Elbląskiego;
- *RPO* - 7.178,6 tys. zł, co stanowiło 99,2% planu po zmianach i 61,6% planu określonego *ustawą budżetową*.

Niski stopień wykonania planowanych wydatków wynikał m.in. z trudności w realizacji zadań ze względu na panujące warunki atmosferyczne, opóźnień w uzyskiwaniu wymaganych decyzji administracyjnych, jak również pewnych oszczędności uzyskanych w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

3.3.2. Część 41 – Środowisko

Realizację wydatków środków europejskich w **części 41 - Środowisko** prezentują dane zawarte w Załączniku nr 8.

W *ustawie budżetowej na rok 2010*, wydatki ze środków europejskich w części 41 ustalono w wysokości 387.472,0 tys. zł. W trakcie roku, w efekcie 18 decyzji Ministra Finansów, limit wydatków został zwiększony o 1.343.645,7 tys. zł, tj. o 246,8% i wynosił 1.731.117,7 tys. zł. Dodatkowe środki, przyznane 17 decyzjami, w kwocie 1.338.977,8 tys. zł pochodziły z części 83 - rezerwy celowe, w pozycji 98 i 99. Kwota 4.667,9 tys. zł, została przyznana decyzją Ministra Finansów przenoszącą środki z części 22, w związku z koniecznością dokonania płatności dla beneficjenta realizującego projekt pn. „*Budowa i modernizacja systemu sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta Bełchatowa*”.

Prawie 100% środków przeznaczonych było na finansowanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Natomiast środki na finansowanie Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Regionalne Programy Operacyjne stanowiły poniżej 0,1%.

Wydatki zrealizowane w 2010 r., ze środków europejskich, w **części 41**, wyniosły 1.705.547,8 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu po zmianach.

W najniższym stopniu zrealizowano wydatki w rozdziale 90022 - *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska* (47,5% planu) i rozdziale 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska* (52,5% planu). W ramach powyższych rozdziałów, w § 4307 - *Zakup usług pozostałych* wydatkowano odpowiednio 35,4% i 40,3% planowanych środków.

Określony *ustawą budżetową na rok 2010*, plan wydatków Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (dysponent II stopnia) w ramach budżetu środków europejskich, w kwocie 1.279 tys. zł, został zmieniony 11 decyzjami Ministra Finansów i 5 decyzjami Ministra

Środowiska, i po zmianach wyniósł 2.021,1 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 1.019,1 tys. zł (50,4% planu), z tego w rozdziale 90022 - 395,2 tys. zł (47,5%) i w rozdziale 90023 - 624,7 tys. zł (52,5%).

W ocenie NIK występowanie w trakcie roku o dodatkowe środki z budżetu środków europejskich i późniejsze niskie ich wykorzystanie było działaniem nierzetelnym.

Jednym z powodów niewykorzystania środków było ich zbyt późne przyznanie z rezerwy celowej, związane z długotrwałą procedurą i uzgodnieniami. Na przykład wniosek GDOŚ o uruchomienie środków rezerwy celowej na zadanie pn. „*Utrzymanie bioróżnorodności siedlisk kserotermicznych w Małopolsce*”, realizowane przez RDOŚ w Krakowie, złożono dnia 3 marca 2010 r. W związku z występującymi uchybieniami musiał on zostać jednak poprawiony, o czym wnioskodawca został poinformowany w dniu 18 marca 2010 r. przez Departament Ekonomiczny (DE) Ministerstwa Środowiska. W formie ostatecznej wniosek o uruchomienie środków rezerwy celowej na realizację ww. zadania wpłynął do Ministerstwa Środowiska 24 maja 2010 r., które w dniu 25 maja 2010 r. przesłało go do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Pismem z dnia 24 czerwca 2010 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego poinformowało Ministerstwo Środowiska o tym, iż nie przewidziano w rezerwie celowej środków na pokrycie kosztów osobowych na realizację wnioskowanego zadania i nie ma możliwości przesunięcia środków z innych pozycji rezerwy celowej. Na podstawie prośby GDOŚ, wyrażonej pismem z dnia 5 lipca 2010 r., DE Ministerstwa Środowiska pismem z dnia 6 lipca 2010 r. zwrócił się do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z wnioskiem o wyłączenie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi w zakresie środków rezerwy celowej przeznaczonych na realizację ww. zadania. Pismem z dnia 13 lipca 2010 r. Minister Rozwoju Regionalnego przekazał do Ministra Finansów przedmiotowy wniosek. Minister Finansów w dniach 22 i 29 lipca 2010 r. wydał decyzje w sprawie zmian w budżecie, odpowiednio środków europejskich i środków krajowych, w zakresie przekazania środków rezerwy celowej w kwocie 361,5 tys. zł do budżetu środków europejskich oraz 63,8 tys. zł do budżetu środków krajowych na realizację ww. zadania. Jednak środki nie mogły być już wykorzystane, ponieważ realizacja ww. zadania możliwa była jedynie w okresie wegetacyjnym. W związku z tym Minister Środowiska w dniu 29 września 2010 r. wydał decyzję o blokadzie w budżecie środków europejskich na kwotę 361,5 tys. zł.

Ministerstwo Środowiska - dysponent III stopnia, realizowało ze środków europejskich jeden projekt „Ogólnopolska kampania edukacyjno - promocyjna mająca na celu zapobieganie powstawaniu odpadów i właściwe postępowanie z odpadami”, zwanego dalej „Projektem”, na który przewidziano kwotę 5.709,0 tys. zł w ramach działania 5.4 priorytetu V PO IiŚ 2007-2013. Na zadanie wydatkowano łącznie 6.391,4 tys. zł, z tego: w ramach współfinansowania ze środków krajowych wydatkowano 959,2 tys. zł i w ramach budżetu środków europejskich wydatkowano 5.432,2 tys. zł. W odniesieniu do obu źródeł finansowania wydatkowano 95,2% planowanych kwot. Kontrola w **Ministerstwie Środowiska**, nie wykazała finansowania wydatków z niewłaściwego budżetu. Zrealizowane przez Ministerstwo wydatki z budżetu środków europejskich oraz kwoty wykazywane w zleceniach płatności do BGK dotyczyły wydatków kwalifikowanych, określonych w umowie o dofinansowanie Projektu. Dokonane zakupy towarów i usług zostały zapłacone z rachunku prowadzonego przez BGK.

Poniesienie wydatków zostało udokumentowane fakturami wystawianymi przez wykonawców na Ministerstwo Środowiska na podstawie zawartych umów i protokołów odbioru. Ministerstwo realizowało badane wydatki zgodnie z harmonogramem ww. umowy o dofinansowanie Projektu. Płatności z tytułu badanych wydatków regulowane były terminowo, w tym samym dniu ze środków krajowych oraz budżetu środków europejskich. Badanie prawidłowości realizacji zamówień publicznych udzielonych w ramach omawianego Projektu wykazało, że na 5 postępowań prowadzonych na podstawie przepisów *ustawy - Prawo zamówień publicznych*, w jednym przypadku stwierdzono, że szacunkowa wartość zamówienia dotyczyła innego zakresu prac niż określono to następnie w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w zawartej umowie. Zdaniem NIK było to działanie nierzetelne.

Analiza 10 zamówień publicznych, wybranych na podstawie największych zapisów w ewidencji księgowej, udzielonych w ramach ww. Projektu, które ze względu na wartość nie podlegały przepisom *ustawy - Prawo zamówień publicznych*, wykazała, że opracowane dla takich zamówień wewnętrzne *Procedury udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Środowiska*, nie były w pełni stosowane. W 4 postępowaniach „Notatka z rozeznania rynku” była niezgodna ze złożonymi ofertami, w 3 postępowaniach nie udokumentowano działań w zakresie prowadzonego rozeznania rynku, a w 5 nie określono wagi dla przyjętych kryteriów oceny ofert, gdyż jak wyjaśniono procedury udzielania zamówień publicznych obowiązujące w 2010 r. w Ministerstwie nie wymagały stosowania w trakcie rozeznania rynku wag dla kryteriów. Powyższe nieprawidłowości nie miały jednak wpływu na wybór wykonawców, jednak w ocenie NIK świadczyły o nierzetelnym prowadzeniu ww. postępowań. Opracowana w marcu 2011 r. procedura dysponowania środkami budżetowymi w Departamencie Edukacji Ekologicznej Ministerstwa Środowiska, obliuguje już do określania wagi dla każdego z kryterium oceny ofert.

Kontrola w **GDOŚ** w zakresie realizacji płatności w ramach umowy o dofinansowanie nr POIS.05.04.00-00-187/09-00 z dnia 21 grudnia 2009 r., dotyczącej projektu pt. „*Sieć Natura - drogą do rozwoju*” wykazała, że mimo posiadania ww. zgody Ministra i umowy z BGK, trzy faktury VAT wystawione w związku z tą umową, na łączną kwotę 26.829,02 zł, które powinny być sfinansowane, w odpowiednich proporcjach, z budżetów środków: europejskich (§ 4307) i krajowych (§ 4309), zostały w całości opłacone przez GDOŚ z krajowych środków budżetowych (§ 4300). Z tego za dwie faktury zapłacono po 5 i 7 dniach po terminach płatności. Ponadto opisy na fakturach pod względem merytorycznym w zakresie klasyfikacji budżetowej nie były zgodne z klasyfikacją wykazaną w ewidencji księgowej.

Badanie 21 faktur/rachunków, księgowiń oraz zleceń płatności ich dotyczących, związanych z ww. umową, ujawniło działania nierzetelne. I tak:

- w 10 przypadkach zlecenia płatności przekazano do BGK w terminach uniemożliwiających ich zrealizowanie w dniach oznaczonych na fakturach, w tym w 5 przypadkach zlecenia nastąpiły już po terminach płatności faktur,
- w 11 przypadkach, opisy pod względem merytorycznym na fakturze/rachunku były inne, w zakresie klasyfikacji budżetowej, niż wykazano w ewidencji księgowej lub na „opisie do dokumentu” załączonym do faktury/rachunku,
- w 3 przypadkach nie zatwierdzono rachunku pod względem formalno-rachunkowym,

- w 4 przypadkach nie wskazano daty dokonania sprawdzenia pod względem merytorycznym,
- w 2 przypadkach zaksięgowano z niewłaściwą klasyfikacją budżetową w zakresie rozszerzonej analityki,
- w 1 przypadku wskazano w zleceniu płatności niewłaściwy numer umowy o dofinansowanie,
- w 1 przypadku GDOŚ dokonał płatności po terminie.

Ponadto kontrola wykazała, że GDOŚ wystawił niewłaściwe zlecenie płatności na kwotę 2,1 tys. zł, z tytułu kar umownych, dla którego jako odbiorcę wskazano Ministerstwo Finansów – rachunek dochodów budżetu państwa. Ministerstwo Finansów w piśmie z dnia 24 września 2010 r. zakwestionowało poprawność takiego postępowania i wezwało do skorygowania błędu poprzez wysłanie do Ministerstwa Finansów prośby o zwrot niesłusznie przekazanych środków, co GDOŚ uczynił w dniu 28 września 2010 r. Do czasu zakończenia kontroli, GDOŚ nie miał jednak informacji czy środki te zostały zwrócone, co skutkowało ujęciem kwoty naliczonej kary w sprawozdaniu Rb–28 UE rocznym w kolumnie *Wykonanie wydatków* w § 4307.

3.4. Wydatki majątkowe

Opracowany przez Ministra Środowiska plan rzeczowo-finansowy wydatków majątkowych w **części 22** (łącznie środki budżetu państwa i budżetu środków europejskich), przewidywał wydatkowanie 315.600,0 tys. zł. W ciągu roku, w wyniku decyzji Ministra Finansów, limit wydatków majątkowych został zmniejszony o 48.982,5 tys. zł, tj. o 15,5% i po zmianach wynosił 266.617,5 tys. zł. W zakresie środków z budżetu państwa zmniejszenie dotyczyło kwoty 42.635,4 tys. zł, co stanowiło 17,4% planowanych środków, a w przypadku środków europejskich wydatki zmniejszono o 6.347,1 tys. zł, tj. o 29,5% planowanych środków.

Wydatki majątkowe (łącznie środki budżetu państwa i budżetu środków europejskich) zrealizowane zostały w kwocie 234.954,0 tys. zł, tj. w 88,1%. Z budżetu państwa wydatkowano 225.200,8 tys. zł, tj. 91,8% planowanych środków, z budżetu środków europejskich wydatkowano 9.753,2 tys. zł, tj. 45,4%. Blisko 100% wydatków - 234.922,9 tys. zł wykonano w dziale 710 - *Działalność usługowa*. Wydatki na poszczególne zadania nie przekroczyły planu w paragrafach klasyfikacji budżetowej. Na realizację 19 zadań, w tym 7 finansowanych, w części z budżetu środków europejskich, w poszczególnych §§ wydatkowano poniżej 80% kwoty planowanej (od 4,4% do 77,6%). Przyczynami realizacji wydatków majątkowych na poziomie niższym od 80% były m.in.: uzyskanie niższych kosztów zadań w wyniku postępowań przetargowych i negocjacji w sprawie wykupu gruntu; opóźnienia w realizacji robót budowlanych spowodowanych przeciągającą się procedurą uzgodnienia dokumentacji projektowej czy uzyskania decyzji środowiskowych; konieczność pozyskania dodatkowych gruntów do nasadzeń kompensacyjnych w celu realizacji postanowień decyzji środowiskowej; przedłużające się postępowania przetargowe w tym w związku z wniesionymi protestami; mniejszy od planowanego zakres prac budowlanych w związku z wysokim stanem wód; uzyskanie dofinansowania z NFOŚiGW; odstąpienie od realizacji niektórych zadań w związku z nieujęciem zadania na liście projektów kluczowych

PO IiŚ; włączenie, zgodnie z sugestią IZ RPO, zakresu rzeczowego zdania do innego projektu wpisanego na podstawową Indykatorywną listę projektów w ramach RPO; opóźnienia terminu podpisania umowy o dofinansowanie projektu, co uniemożliwiło przeprowadzenie procedury przetargowej na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych i wykonanie tych robót w 2010 r. W 2010 r. zrezygnowano z realizacji lub nie wykonano w całości 9 zadań na łączną kwotę 7.075,8 tys. zł, ujętych w planie rzeczowo-finansowym wydatków majątkowych, w tym 8 zadań planowanych do finansowania w części (5.567,0 tys. zł) z budżetu środków europejskich.

Kontrola w KZGW wykazała, że:

- spośród zakupionych w grudniu 2010 r. 14 komputerów stacjonarnych i 9 notebooków, do dnia 16 marca 2011 r. nie przekazano do użytkowania 6 komputerów i 1 notebooka. Biorąc pod uwagę złożone w toku kontroli wyjaśnienia, wskazujące na istniejące ograniczenia kadrowo-organizacyjne uniemożliwiające rozdysponowanie sprzętu, w ocenie NIK dokonywanie jednorazowo takich zakupów było niecelowe;
- w ramach zadania „*Pozyskanie zdjęć lotniczych i ortofotomapy oraz interpretacja materiału w celu określenia granic występowania wód powodziowych na terenach zalanych podczas powodzi w maju i czerwcu 2010 r.*”, w grudniu 2010 r. za kwotę 1.665,0 tys. zł, zakupiono 30 kompletów ortofotomap wraz z oprogramowaniem. Do czasu zakończenia kontroli nie opracowano jednak zasad ich udostępniania (m.in. umów licencyjnych), co zdaniem NIK ograniczało możliwości dalszego wykorzystywania zasobów danych, a tym samym użyteczność pracy.

Opracowany przez Ministra Środowiska plan rzeczowo-finansowy wydatków majątkowych **części 41** (łącznie budżet państwa i budżet środków europejskich) przewidywał wydatkowanie 459.865,0 tys. zł. W ciągu roku limit wydatków majątkowych został zwiększony o kwotę 1.367.442,8 tys. zł, tj. o 297,4% i po zmianach wynosił 1.827.307,8 tys. zł. Z budżetu państwa wydatki te zwiększono o 35.682,6 tys. zł, tj. o 39,6% w stosunku do zaplanowanych kwot, a ze środków europejskich wydatki majątkowe zwiększono o 1.331.760,2 tys. zł, tj. o 360,1%. Minister Finansów swoimi decyzjami dokonywał zwiększeń planu wydatków majątkowych głównie z rezerw celowych. Jedną decyzją dokonał zaś przeniesienia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko środków zaplanowanych dla Ministerstwa Środowiska i parków narodowych na finansowanie wydatków związanych z realizacją przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska projektu „*Wdrażanie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wody i hałasu poprzez zakupy aparatury kontrolno-pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów Inspekcji Ochrony Środowiska. Doskonalenie systemu zapewnienia jakości poprzez organizację laboratoriów wzorcujących i referencyjnych dla potrzeb wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i ocen efektów ekologicznych programu. Etap I*”. Ponadto Minister Środowiska, za zgodą Ministra Finansów, dokonał przeniesień środków z wydatków bieżących na majątkowe w celu realizacji m.in.: dokończenia budowy Ośrodka Dydaktyczno-Administracyjnego Poleskiego Parku Narodowego, zakupu samochodu dla

Wigierskiego Parku Narodowego, zakupu samochodu osobowo-dostawczego dla Technikum Leśnego w Staroście, zakupu gruntów rolnych w Wielkopolskim Parku Narodowym.

Wydatki majątkowe w części 41 (łącznie budżet państwa i budżet środków europejskich) zrealizowane zostały w kwocie 1.790.273,7 tys. zł tj. w 98,0% planu, z czego w dziale 900 - *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* w wysokości 1.774.422,8 tys. zł. Ze środków budżetu państwa wydatkowano 110.278,2 tys. zł, tj. w 87,7% planu, z budżetu środków europejskich wydatkowano 1.679.995,5 tys. zł, tj. 98,7% kwoty planowanej. Zrealizowane wydatki na poszczególne zadania nie przekroczyły planu wydatków w §§ klasyfikacji budżetowej. Na realizację 15 zadań, w tym 3 finansowanych w części z budżetu środków europejskich, wydatkowano w poszczególnych §§ poniżej 80%. Przyczynami realizacji wydatków majątkowych na poziomie niższym od 80% były m.in.: uzyskanie niższych cen niż pierwotnie zakładano; opóźnienia wykonawcy w realizacji zadania; zbyt późny termin otrzymania środków na realizację zadania; późne podpisanie umów z CKPŚ; wycofanie się wykonawcy robót w trakcie realizacji zadania; długotrwałe uzgodnienia z Instytucją Zarządzającą treści załącznika do umowy o dofinansowanie „Rocznego Planu Działań w sektorze środowisko na 2010 rok - Priorytet XV Pomoc Techniczna Funduszu Spójności PO IiŚ”; brak możliwości pełnej realizacji zadania z powodu trudnych warunków pogodowych; rezygnacja z realizacji zadania na skutek wprowadzanych zmian do założeń projektu i przedłużającego się w czasie uzgadniania koncepcji projektu; brak możliwości przeprowadzenia procedury zamówień publicznych w związku ze zwiększeniem planu wydatków w grudniu 2010 r.; zbyt późny termin podpisania umowy partnerstwa oraz konieczność przedstawienia we wnioskach o finansowanie projektu przetłumaczonych dokumentów; brak pozytywnej kwalifikacji wniosku o dofinansowanie; niewywiązanie się przez partnera projektu się z przyjętych ustaleń i nie przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu. Ogółem w 2010 r., zrezygnowano z realizacji lub nie wykonano w całości 36 zadań ujętych w planie rzeczowo-finansowym wydatków majątkowych w części 41 na łączną kwotę 8.575,6 tys. zł, w tym 16 zadań planowanych do finansowania w części z budżetu środków europejskich, w kwocie 2.828,9 tys. zł.

3.5. Wydatki w układzie zadaniowym

W 2010 r., w Ministerstwie Środowiska kontynuowane były prace nad wdrożeniem budżetu zadaniowego. Formularze planistyczne BZ, zawierające wykaz zadań, podzadań i działań, dla części 22 i 41 budżetu państwa, Minister Środowiska przekazał Ministrowi Finansów, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010*³⁶.

W celu stworzenia podstaw dla monitorowania wydatków w układzie zadaniowym, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, pismem z dnia 12 marca 2010 r. zwrócił się do jednostek podległych i nadzorowanych m.in. o opracowanie ewidencji wykonania budżetu w układzie zadaniowym oraz o sporządzanie kwartalnych informacji z realizacji budżetu w układzie

³⁶ Dz. U. Nr 80, poz. 673 ze zm.

zadaniowym i przekazywanie ich do Departamentu Ekonomicznego w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

W Ministerstwie Środowiska (dysponent III stopnia), określono zasady ewidencji wydatków w układzie zadaniowym. Zakładowy plan kont zapewniał ewidencję wykonania budżetu w układzie zadaniowym poprzez wprowadzone konto pozabilansowe 985 - „Budżet zadaniowy”, do którego prowadzona była ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków oraz według funkcji, zadań, podzadań i działań.

W toku kontroli zbadano 2 podzadania, wyszczególnione w ramach priorytetowego - w części 22 - zadania 12.5. - *Gospodarowanie zasobami wodnymi*, na którego realizację przewidziano 82,3% całości planowanych w części 22 środków, i którego cel określono jako: *zaspokajanie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej* oraz 2 podzadania wyszczególnione w ramach priorytetowego - w części 41 - zadania 12.4 - *Zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalne nimi gospodarowanie*, na które zgodnie z uzasadnieniem do *ustawy budżetowej na 2010 r.* zaplanowano wydatki w kwocie 65.891,0 tys. zł, a którego celem było *zapewnienie racjonalnej gospodarki odpadami*.

Stwierdzono, że:

- Przyjęte mierniki realizacji podzadań nie spełniały wymogów określonych w art. 2 pkt 3 lit. b *ustawy o finansach publicznych* oraz w *Szczegółowych zasadach opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 r.*³⁷ Nie umożliwiały bowiem oceny stopnia realizacji celu, osiągniętych efektów z poniesionych nakładów lub nie były adekwatne do celu podzadania. I tak:
 - Dla podzadania 12.5.2. - *Utrzymanie powierzonego majątku związanego z gospodarką wodną*, za miernik przyjęto, wyrażony w procentach, stosunek nakładów poniesionych na realizację zadań w zakresie utrzymania majątku Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną do nakładów niezbędnych dla zachowania jego dobrego stanu, przy czym bazową wartość miernika określono na poziomie 10%, a wartość w 2010 r. na poziomie 8%, co wskazuje na założenie, iż stan majątku nie będzie ulegał poprawie. Tak zdefiniowany miernik nie umożliwiał zdaniem NIK oceny stopnia realizacji celu podzadania, który określono jako *Zapewnienie właściwych warunków korzystania z wód i urządzeń wodnych*, a także oceny osiągniętych efektów z poniesionych nakładów.
 - Miernik podzadania 12.5.3. - *Ochrona przeciwpowodziowa oraz przeciwdziałanie skutkom suszy*, został zdefiniowany jako liczba przekazanych do eksploatacji nowowytbudowanych lub przebudowywanych obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej lub zapobiegającej skutkom suszy. Wartość bazową miernika wyznaczono jako 1, ustalona wartość miernika na 2010 r. wynosiła 0, na lata 2011 i 2012 r. zaplanowano również wartość miernika na 0. Tak ustalony miernik nie pozwalał ocenić stopnia realizacji celu, którym jest *Poprawa zabezpieczenia ludności*,

³⁷ Zawartych w załączniku nr 77 do *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010.*

mienia i gospodarki przed negatywnymi skutkami powodzi i suszy, i efektów z poniesionych nakładów zaplanowanych na 2010 r. w kwocie 113.298 tys. zł i 93.175 tys. zł w kolejnych latach.

- Dla podzadania 12.4.1 - *Kształtowanie i realizacja polityki państwa w zakresie gospodarki odpadami*, którego celem było *tworzenie warunków formalno-prawnych i ekonomicznych mających na celu racjonalne gospodarowanie odpadami*, jako miernik jego wykonania przyjęto masę odzyskanych odpadów w skali kraju do masy wytworzonych odpadów (%). Wartość bazową miernika określono na poziomie 76%, a jego wartość w 2010 r. również na poziomie 76%. Ministerstwo Środowiska - dysponent III stopnia, realizując działania określone w podzadaniu 12.4.1, tj. polegające głównie na przygotowaniu dokumentów strategicznych i analizie danych statystycznych nie miało bezpośredniego wpływu na osiągnięcie wielkości mierzonych miernikiem, ustalonym dla tego podzadania. Źródłem danych dla oceny stopnia wykonania miernika były dane statystyczne GUS. Dane te nie były szybko dostępne i nie pozwalały na bieżąco oceniać stopnia wykonania miernika w ciągu roku. Miernik ten nie spełniał więc wymogów zawartych w ust. 89 pkt 8 lit. c i d załącznika nr 77 „Szczegółowe zasady opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010” do ww. rozporządzenia, zgodnie z którymi użyte mierniki powinny mierzyć tylko to, na co wykonawca zadania/podzadania/działania ma wpływ, posiadać wiarygodne i szybko dostępne źródło danych.
- Miernik podzadania 12.4.4 - *Gospodarka odpadami*, nie był adekwatny do jego celu który określono jako *Redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenia udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie*. Za miernik podzadania przyjęto bowiem masę odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi uzyskanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji, tj. odpadów nie będących odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 4 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*³⁸ przez odpady komunalne rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

NIK przyjmuje do wiadomości składane w toku kontroli wyjaśnienia odnośnie występujących trudności przy definiowaniu mierników, przyczyn określenia ich w wyżej opisany sposób oraz fakt, że Ministerstwo Finansów oraz Koordynator Krajowy ds. budżetu zadaniowego nie wnosili uwag odnośnie wyznaczonych mierników. Zdaniem NIK jednak, ustalone mierniki nie umożliwiały dokonania rzetelnej oceny efektów uzyskiwanych z wydatkowanych środków i stopnia osiągania założonych celów. Opinię powyższą potwierdza fakt, że w kwartalnych informacjach z realizacji budżetu w układzie zadaniowym, zarówno KZGW jak i Ministerstwa Środowiska - dysponenta III stopnia, podawano wykonanie wydatków na realizowane zadania w ciągu danego kwartału

³⁸ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.

i porównywano je do planu po zmianach. W ww. informacjach nie zamieszczano, pomimo stosownej rubryki, danych w zakresie ówczesnego stopnia wykonania wartości miernika dla poszczególnych zadań i podzadań, nie było to bowiem możliwe z powodu braku stosownych danych.

- W formularzach planistycznych BZ nie podano roku dla którego wartość bazowa została ustalona, do czego zobowiązywał ust. 90 pkt 1 ww. przepisów.
- Niektóre podzadania lub działania zostały wyodrębnione nieprecyzyjnie. I tak: np. w części 22 - gospodarka wodna, w zadaniu 12.5, Minister Środowiska ustalił jako odrębne, podzadanie 12.5.4 - *Program wieloletni „Budowa Zbiornika Wodnego Świnna Poręba”* pomimo, iż cel tego podzadania, tj. ochrona przed powodzią był tożsamy z celem podzadania 12.5.3, a jednym z działań wskazanych w podzadaniu 12.5.3 była m.in. budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej (działanie 12.5.3.1). NIK przyjmuje wyjaśnienia, iż powyższe spowodowane było brakiem w 2009 r. informacji z Ministerstwa Finansów dotyczącej poziomu, na którym należy umieścić program wieloletni, oraz że w planie budżetu zadaniowego na 2012 r. „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba”, jak i program wieloletni „Program dla Odry-2006”, będą stanowiły działania w podzadaniu 12.5.3. W części 41, w ramach podzadania 12.4.4, którego cel zdefiniowano jako: *„Redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie”*, wyszczególniono działanie 12.4.4.2 - Gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zbieranie i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji. Działanie to było nieadekwatne dla realizacji celu podzadania, co m.in. spowodowało wspomniane wcześniej, zdefiniowanie nieadekwatnego miernika podzadania.
- Podczas przenoszenia danych z formularzy BZ jednostek podległych i nadzorowanych dochodziło do zmian ich treści merytorycznej. Np.:

Dane zawarte w formularzach BZ-1, BZ-2 i BZ-3, opracowanych przez Departament Ekonomiczny Ministerstwa Środowiska, a następnie przekazanych Ministrowi Finansów, różniły się od danych zawartych w formularzach opracowanych przez DPOiŚ w Ministerstwie Środowiska. I tak:

- w formularzu BZ-2 - dla działania 12.4.4.1 - DPOiŚ w Ministerstwie jako jednostkę realizującą wskazał NFOŚiGW oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Natomiast Departament Ekonomiczny w Ministerstwie Środowiska w formularzu BZ-2, przesłanym do Ministerstwa Finansów, nie wskazał jednostki realizującej działanie, a na poziomie podzadania 12.4.4 wskazał: „Ministerstwo Środowiska / Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- w formularzach BZ-1, BZ-2 i BZ-3 - DPOiŚ w Ministerstwie, na poziomie podzadania 12.4.4, określił cel jako: *„Redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie”* oraz wskazał dla osiągnięcia

tego celu miernik: „Masa odzyskanych odpadów w skali kraju/masa wytworzonych odpadów (%)”. Natomiast Departament Ekonomiczny w Ministerstwie w formularzach BZ przesłanych do Ministerstwa Finansów, przy tym samym celu, jako miernik ww. zadania, wskazał: „Masa odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi uzyskanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji”, który był tożsamy z celem i miernikiem dla tego podzadania wskazanym przez NFOŚiGW w sporządzonym formularzu planistycznym BZ-2 przekazanym Ministrowi Środowiska.

- W przypadku niektórych działań jak np.: 12.5.2.1, 12.5.3.1, 12.5.3.6 i 12.4.4.1, Minister Środowiska nie wskazał w myśl ust. 88 pkt 10 załącznika nr 77 do ww. rozporządzenia jednostek realizujących te działania, co jak wyjaśniono było wynikiem przeoczenia.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, że w uzasadnieniu do projektu *ustawy budżetowej*, w odniesieniu do budżetu zadaniowego części 22, kwota zaplanowanych wydatków na zadanie 12.5.2. była niższa o 47.162 tys. zł, od zawartej w przekazanych Ministrowi Finansów przez Ministra Środowiska formularzach BZ. Minister Środowiska zaplanował na realizację zadania łącznie 119.242,0 tys. zł, w uzasadnieniu do projektu *ustawy budżetowej* wydatki określono w kwocie 72.080 tys. zł. Różnica stanowiła równowartość planowanych na to zadanie wydatków środków europejskich, określonych w załączniku nr 4 do *ustawy budżetowej*. W odniesieniu do innych podzadań, planowane wydatki były zgodne ze zgłoszonymi przez Ministerstwo i obejmowały zarówno środki krajowe, jak i zagraniczne. Zmniejszenie limitu środków na omawiane zadanie w uzasadnieniu do projektu *ustawy budżetowej*, nie spowodowało zmiany kwoty wydatków w załącznikach do *ustawy budżetowej*. W konsekwencji kwoty planowanych wydatków części 22, ujęte w załączniku do *ustawy budżetowej* i uzasadnieniu do projektu tej ustawy, były różne. W sprawozdaniach z realizacji budżetu zadaniowego za kwotę planowaną przyjmowano tę ujętą w załączniku do *ustawy budżetowej*, jako wiążącą.

Przy piśmie z dnia 17 marca 2011 r. Minister Środowiska przekazał Ministrowi Finansów formularze z wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym w części 22 i części 41.

Wg ww. formularza, na podzadanie 12.5.2. wydatkowano ogółem 118.394,0 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu po zmianach i 99,3% planu określonego *ustawą budżetową*. Wartość wykonanego miernika - *nakłady poniesione na realizację zadań w zakresie utrzymania majątku Skarbu Państwa, związane z gospodarką wodną w stosunku do nakładów niezbędnych dla zachowania jego dobrego stanu* - wykazana została na poziomie 10% wobec 8% planowanych. Jak ustalono w toku kontroli wykazanie powyższej wartości miernika spowodowane było uwzględnieniem przez KZGW efektów wynikających z wszystkich wydatków na utrzymanie majątku, tj. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, funduszy wojewódzkich oraz środków z partycypacji użytkowników w utrzymanie obiektów. Jak wyjaśniono, wartość miernika tylko dla nakładów z budżetu państwa wynosiłaby w 2010 r. zgodnie z założeniami 8%. We wspomnianym piśmie Ministra Środowiska, brak było informacji o takim sposobie ujęcia wartości miernika. Stosowną informację Minister Środowiska przekazał Ministrowi Finansów dopiero w toku

kontroli NIK. Podanie wykonania wydatków i stopnia realizacji miernika w odniesieniu do różnych nakładów, zdaniem NIK, było działaniem nierzetelnym.

W przypadku zadania 12.1. *Kształtowanie bioróżnorodności*, w części 41 wydatki zrealizowano na poziomie 102,3% planu pierwotnego (łącznie budżet państwa i budżet środków europejskich), a wykonanie miernika określano na poziomie 28.230,6% planu, co nie oznaczało uzyskania tak znacznie większych efektów, lecz wynikało z podania przez GDOŚ do planu niewłaściwej wielkości miernika zadania. Informacja ta została przekazana do Ministerstwa Finansów w części opisowej informacji z wykonania *ustawy budżetowej* w układzie zadaniowym.

W przypadku zadania 12.2. *Kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego i przeciwdziałanie zmianom klimatu*, wartość wykonanego miernika (zgodnie z przyjętymi założeniami) podano w oparciu o dane statystyczne GUS pochodzące z 2009 r., tj. za okres obowiązywania poprzedniego planu finansowego. Wydatki poniesione w 2010 r. nie miały wpływu na wartość miernika i nie mógł on odzwierciedlać efektywności wydatkowania środków na to zadanie. Zdaniem NIK przyjmowanie mierników, których wartość określana jest na podstawie danych statystycznych GUS, tzn. dostępnych w późniejszej perspektywie czasowej niż obowiązek przygotowywania sprawozdania z wykonania budżetu państwa, będzie skutkować sytuacją jak opisana powyżej.

3.6. Inne ustalenia kontroli

Według § 22 pkt 11 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Środowiska, ustalonego zarządzeniem nr 54 Ministra Środowiska z dnia 21 września 2011 r., w zakresie działania Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego (BK i AW) było m.in. koordynacja spraw z zakresu kontroli zarządczej. W ramach tego działania BK i AW:

- dokonało analizy zgodności istniejących w Ministerstwie elementów systemu kontroli zarządczej ze standardami wydanymi przez Ministra Finansów, co stanowiło podstawę do przygotowania koncepcji systemu oraz metodyki zarządzania ryzykiem w Ministerstwie Środowiska;
- opracowało model systemu w Ministerstwie – koncepcję struktury zarządzania, metodykę zarządzania ryzykiem. Ponadto przeprowadzono szkolenia dla kadry kierowniczej Ministerstwa oraz przygotowano koncepcję procedury kontroli zarządczej dla Ministerstwa Środowiska;
- dokonało identyfikacji, analizy i oceny ryzyk związanych z działalnością Ministerstwa wraz z identyfikacją i oceną stosowanych mechanizmów kontrolnych oraz ustanowienie planu postępowania z najbardziej znaczącymi ryzykami. Przeprowadzono także warsztaty dla pracowników Ministerstwa Środowiska,
- przygotowało projekt wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla jednostek podległych Ministrowi Środowiska.

Wskutek powyższych działań Minister Środowiska:

- zarządzeniem nr 9 z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie Systemu Kontroli Zarządczej w Ministerstwie Środowiska, ustalił organizację i zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Zarządczej w Ministerstwie w formie Księgi Systemu Kontroli Zarządczej,
- wydał zarządzenie nr 10 z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Kontroli Zarządczej w Ministerstwie Środowiska,
- wydał komunikat w dniu 10 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej - gospodarka wodna i środowisko.

Kontrola NIK przeprowadzona w Ministerstwie Środowiska (dysponent III stopnia), wykazała, że w 2010 r. nadal pozostawało w obrocie prawnym 6 umów o ustanowieniu użytkownika górnictwa, zawierających zapisy w zakresie finansowania przez użytkowników górniczych kosztów szkoleń. Na ich podstawie w 2010 r. zrealizowane zostały wydatki użytkowników górniczych w kwocie 108,0 tys. zł, wobec zobowiązań wynikających w tym okresie z ww. umów na kwotę 487,2 tys. zł. Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami Minister Środowiska rozważył w 2010 r. zasadność zmiany w zapisach odnoszących się do finansowania przez użytkowników górniczych kosztów szkoleń w 6 omawianych umowach o ustanowieniu użytkownika górnictwa i po dokonanej analizie zagadnienia stwierdził, że dokonywanie tych zmian nie jest zasadne. Uznano za nieracjonalne pozbywanie się omawianych środków, pozostających w dyspozycji Ministra Środowiska. NIK podtrzymał stanowisko, wyrażone po kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r., iż zawarcie w umowach o ustanowieniu użytkownika górnictwa zapisów o pokrywaniu kosztów szkoleń, niestanowiących dochodu budżetowego, było działaniem nielegalnym.

Analiza wydatków związanych z wyjazdami zagranicznymi oraz obsługą delegacji zagranicznych obcych państw, w łącznej kwocie 296,6 tys. zł, wykazała m.in., że w 9 z 31 badanych wyjazdów zagranicznych nie przestrzegano „*Procedury realizacji podróży służbowych za granicę pracowników resortu środowiska*” w zakresie składania sprawozdania z wyjazdu w terminie 14 dni od dnia powrotu. Kontrola wykazała, że opóźnienia w składaniu ww. sprawozdania wynosiły od 1 do 84 dni, co tłumaczono m.in. obciążeniem innymi obowiązkami.

Ministerstwo Środowiska w dniu 5 stycznia 2010 r., zawarło z Polskimi Liniami Lotniczymi LOT SA (PLL LOT) Porozumienie o współpracy handlowej, w którym zobowiązało się m.in. do preferencji PLL LOT jako przewoźnika lotniczego oraz do zakupu biletów lotniczych w ramach ww. porozumienia z pośrednictwem wskazanego Agenta. Zawarcie powyższego porozumienia nie zostało poprzedzone postępowaniem na podstawie przepisów *ustawy - Prawo zamówień publicznych*.

Na podstawie ww. porozumienia Ministerstwo w 2010 r. dokonało zakupu biletów lotniczych (wszystkie bilety zakupiono za pośrednictwem wskazanego w ww. porozumieniu Agenta) za łączną kwotę 1.736,0 tys. zł, w tym bilety PLL LOT za kwotę ogółem 914,9 tys. zł. NIK zwraca uwagę na fakt, iż zakup biletów lotniczych nie został ujęty w katalogu zamówień, przy udzieleniu których nie stosuje się przepisów *ustawy - Prawo zamówień publicznych*.

Zakup biletów lotniczych bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, zdaniem NIK, wskazuje na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, tj. o czyn, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 *ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*³⁹.

Kontrola przeprowadzona w GDOŚ wykazała, że Generalny Dyrektor przekazał Ministrowi Środowiska oraz dyrektorom jednostek podległych nierzetelne dane w planach finansowych budżetu krajowego i europejskiego, a także o zmianach w nich wprowadzonych. I tak:

- w dniu 24 lutego 2010 r. przekazał do MŚ plany finansowe, o których mowa w art. 146 ust. 2 *ustawy o finansach publicznych*, w których dane dotyczące grupy wydatków „świadczenia dla osób fizycznych” wykazał w kwotach wyższych niż wynikało to z pisma Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2010 r. Błędnie wykazał również kwotę w rozdziale 90022 - *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska* w § 4410, natomiast w rozdziale 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska* w § 4210, § 4300 i § 4309 wykazał kwoty w innych wysokościach niż suma kwot w tych paragrafach wynikająca z planów rdoś. Generalny Dyrektor w dniu 11 marca 2010 r. przekazał Ministrowi Środowiska korekty ww. planów finansowych zgodne z planami finansowymi jednostek podległych oraz z informacją Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2010 r.,
- pismem z dnia 24 lutego 2010 r., przekazał Ministrowi Środowiska nierzetelne dane w planie wydatków GDOŚ (dysponenta II stopnia), w rozdziałach 90022 i 90023 wykazał wydatki w § 4309, zamiast w § 4308;
- pismem z dnia 30 kwietnia 2010 r. przekazał Dyrektorowi Generalnemu GDOŚ informację o zmianach w planie finansowym GDOŚ (dysponent III stopnia), podając planowaną kwotę na wydatki tej jednostki w wysokości 19.221,0 tys. zł, która uwzględniała także pozostałą część nierozdysponowanych środków w wysokości 715,0 tys. zł z działu 900 - *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*, rozdziału 90023 - *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska*.

Generalny Dyrektor w dniu 11 marca 2010 r. przekazał Ministrowi Środowiska korekty ww. planów finansowych zgodne z planami finansowymi jednostek podległych oraz z informacją Ministra Środowiska z dnia 18 lutego 2010 r. Ponadto przekazał korektę planu finansowego polegającą na zmianie klasyfikacji budżetowej z § 4309 na § 4308, jednakże nie wyegzekwował odpowiednich korekt od jednostek realizujących budżet środków europejskich, których one dotyczyły (RDOŚ w Lublinie i GDOŚ - dysponent III stopnia).

Niniejsza kontrola wykazała, że spośród sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r.:

- 5 wniosków do Ministra Środowiska, w 2010 r. zrealizowane zostały 4. Wniosek o pilne doprowadzenie do rozstrzygnięcia sporu kompetencyjnego z Ministrem Skarbu Państwa w sprawie zagospodarowania półmobilnej spalarni odpadów zakupionej w 1999 r. Minister Środowiska zrealizował, jednak dopiero w 2011 r., w związku z kolejną kontrolą NIK w tej sprawie. Natomiast sposób realizacji wniosku o rozważenie możliwości dokonania zmian postanowień w 6 obowiązujących umowach o ustanowieniu użytkownika górniczego, w zakresie dotyczącym finansowania przez użytkowników

³⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

górnicych kosztów szkoleń w sposób zapewniający zachowanie zasady działania organów władzy publicznej, na podstawie i w granicach prawa, opisano powyżej.

- 10 wniosków do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, zrealizowano 4 wnioski. Nie zostały jednakże w pełni zrealizowane wnioski dotyczące: rzetelnego dokumentowania zmian dokonywanych w planie finansowym GDOŚ i rdoś, sporządzania sprawozdań budżetowych w oparciu o rzetelne i sprawdzone dane, poprawnego wprowadzania zapisów księgowych do systemu finansowo-księgowego oraz wzmocnienie kontroli bieżącej w tym zakresie, zapewnienia nadzoru nad rejestracją i przepływem korespondencji w GDOŚ, w tym terminowością postępowania z dowodami księgowymi zewnętrznymi obcymi, dostosowania procedur kontroli finansowej, w tym zasad rachunkowości, do wymagań określonych w *ustawie o rachunkowości*, stosowania wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych.

3.7. Ustalenia innych kontroli

W 2010 r. **Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Środowiska**, przeprowadziło 9 kontroli doraźnych i 13 planowych kontroli problemowych, z których 2 dotyczyły zagadnień będących w latach wcześniejszych przedmiotem kontroli, uwag i wniosków NIK. Kontrolami objęto łącznie 27 jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministra Środowiska.

W wyniku podejmowanych działań ujawniono szereg uchybień w funkcjonowaniu niektórych jednostek podległych i nadzorowanych. I tak np. stwierdzono, że:

- KZGW realizował zadania związane z obsługą 3 umów międzynarodowych bez formalnego umocowania do prowadzenia tych spraw. W efekcie tej kontroli, w dniu 9 marca 2011 r. Minister Środowiska wydał Polecenie nr 1/11, którym zlecił Prezesowi KZGW realizację zadań w zakresie obsługi tych umów;
- w Wielkopolskim Parku Narodowym brak było zasad wyłaniania dzierżawców gruntów rolnych, wystąpiły przypadki bezumownej dzierżawy nieruchomości lub braku pełnych zabezpieczeń interesów Skarbu Państwa w umowach dzierżawy;
- w Zasadniczej Szkole Leśnej w Biłgoraju nie przestrzegano obowiązku uzyskania zgody organu nadzorującego na korzystanie z nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w trwałą zarząd jednostce;
- w Zasadniczej Szkole Leśnej w Miliczu wystąpiły nieprawidłowości w przeprowadzeniu inwentaryzacji, w związku z czym Minister Środowiska wystąpił do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych z zawiadomieniem o podejrzeniu naruszenia dyscypliny finansów publicznych;
- w Gospodarstwie Pomocniczym przy Biebrzańskim Parku Narodowym wystąpiły zobowiązania wymagalne, w związku z czym zostało skierowane do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

BKiAW przeprowadziło w 2010 r. również kontrolę w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa w zakresie realizacji zamówień publicznych i przestrzegania przepisów ustawy - *Prawo zamówień publicznych* oraz wewnętrznych procedur wprowadzonych przez Ministra Środowiska. Badaniami kontrolnymi objęto udzielenie przez 11 komórek organizacyjnych, 54 zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14.000 euro. Kontrola wykazała m.in., że:

- w 4 postępowaniach nie sporządzano dokumentów wymaganych procedurą wewnętrzną,
- w 1 postępowaniu nieprawidłowo oszacowano wartość zamówienia, a następnie udzielając zamówienia przekroczono próg 14.000 euro, poniżej którego dopuszcza się prowadzenie postępowań z zastosowaniem art. 4 pkt 8 ustawy - *Prawo zamówień publicznych*, tj. z wyłączeniem przepisów ww. ustawy.

Ponadto stwierdzono, że ponad połowa zamówień publicznych udzielana była poza planem, co wynikało z korekt planów rzeczowo - finansowych w departamentach. W protokole kontroli stwierdzono m.in., że niekorzystnym zjawiskiem jest fakt braku korekty planu udzielania zamówień publicznych przez Wydział Zamówień Publicznych BDG w ciągu roku, co powodowało, że ponad połowa zamówień o wartości szacunkowej poniżej 14.000 euro udzielana była bez kontroli ze strony Wydziału Zamówień Publicznych BDG. W dniu 16 lutego 2011 r. Dyrektor Generalna Ministerstwa Środowiska skierowała do dyrektorów jednostek organizacyjnych Ministerstwa wystąpienia pokontrolne, w których wskazane zostały działania, których realizacja miała wyeliminować stwierdzone w toku ww. kontroli nieprawidłowości.

W 2010 r. **GDOŚ** przeprowadził trzy kontrole RDOŚ w: Poznaniu, Katowicach i Łodzi. Kontrole obejmowały zagadnienia dotyczące zawierania umów o pracę oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracowników, organizacji i sposobu przeprowadzania naboru na wolne stanowiska w służbie cywilnej, stosowania procedur kontroli finansowej, poprawności i rzetelności ksiąg rachunkowych oraz sprawozdań budżetowych. W wyniku tych kontroli stwierdzono m.in., że: dopuszczano do pracy pracowników bez przeprowadzenia szkolenia w zakresie BHP oraz badań lekarskich (RDOŚ w Poznaniu), protokoły z przeprowadzonych naborów nie spełniały stawianych im wymogów, (RDOŚ w Poznaniu), dopuszczano do procedury naboru osoby niespełniające wymogów formalnych (RDOŚ w Poznaniu i RDOŚ w Łodzi), niewłaściwie poprawiano błędy na dokumentach księgowych, tj. poprzez zamazywanie błędów korektorem (RDOŚ w Poznaniu), nieprawidłowo wyliczono wynagrodzenia zasadnicze brutto (RDOŚ w Katowicach), nie aktualizowano Zasad (polityki) rachunkowości (RDOŚ w Katowicach), w Zakładowym planie kont brak było obowiązkowych kont pozabilansowych (RDOŚ w Katowicach, RDOŚ w Łodzi), na umowach brak było potwierdzenia zabezpieczenia środków finansowych przez głównego księgowego (RDOŚ w Katowicach, RDOŚ w Łodzi), brak ewidencji wydatków na kontach 998 i 999 (RDOŚ w Katowicach), sprawozdania budżetowe za miesiąc styczeń i luty 2010 r. przekazywano po terminie (RDOŚ w Katowicach), wystąpiły nieprawidłowości przy przeprowadzaniu przetargu i błędy w zakresie opisu dokumentów księgowych i ich klasyfikacji budżetowej (RDOŚ w Łodzi). W efekcie kontroli Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przekazał kontrolowanym jednostkom wnioski pokontrolne: RDOŚ w Poznaniu - 7 wniosków, RDOŚ w Katowicach - 17 wniosków, RDOŚ w Łodzi - 9 wniosków.

Biuro Budżetu i Finansów **KZGW** przeprowadziło w 2010 r. kontrole gospodarki finansowej w RZGW Szczecin, RZGW Warszawa i RZGW Wrocław. Kontrole, w zakresie dochodów, skupiały się na: terminowości odprowadzania dochodów na centralny rachunek dochodów budżetu państwa; zgodności sprawozdań Rb-27 z księgami rachunkowymi; zgodności danych wykazywanych w sprawozdaniach Rb-28 z zapisami księgowymi; rzetelności dysponowania środkami finansowymi. W kontrolowanych jednostkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie realizacji dochodów i wykazano pełną zgodność danych ujętych w księgach rachunkowych z ich prezentacją w sprawozdaniach Rb-28.

W zakresie zgodności z zapotrzebowaniami na środki, składanymi przez rzgw, w stosunku do RZGW w Warszawie zwrócono się o prawidłowe korygowanie harmonogramu, szczególnie w zakresie realizacji wydatków majątkowych. W pozostałych jednostkach nie występowały znaczące rozbieżności zapotrzebowań, harmonogramów i środków pozostających na rachunkach na koniec poszczególnych miesięcy.

Audytor wewnętrzny KZGW w 2010 r. zrealizował 2 zadania audytowe:

- „*Proces zarządzania ryzykiem*”, w wyniku którego zalecono opracowanie polityki zarządzania ryzykiem, określenia czynników ryzyka, zidentyfikowania i określenia skuteczności istniejących mechanizmów kontroli;
- „*Efektywność i skuteczność przepływu informacji*”, w wyniku którego zalecono m.in. uporządkowanie strony internetowej KZGW i BIP oraz strony wewnętrznej KZGW.

4. Likwidacja gospodarstw pomocniczych, zakładu budżetowego

W chwili ogłoszenia *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych* zobowiązującej, zgodnie z art. 87 ust. 1 pkt 1 do zakończenia z dniem 31 grudnia 2010 r., likwidacji państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych, w części 22 i 41 funkcjonowało ogółem 31 gospodarstw pomocniczych (23 przy parkach narodowych, 5 przy regionalnych zarządach gospodarki wodnej w: Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Gdańsku i we Wrocławiu, Zakład Obsługi Ministerstwa Środowiska, Biuro Konserwacji Przyrody (przy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie), Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry we Wrocławiu (przy Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej) oraz 1 zakład budżetowy pn. Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Dębie, zwany dalej „Ośrodkiem”.

Gospodarstwo pomocnicze przy Ministerstwie Środowiska - Zakład Obsługi (ZO), zlikwidowane zostało z dniem 31 grudnia 2009 r., w oparciu o przepisy *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*⁴⁰. W 2010 r. Minister Środowiska dokonał zmian w regulaminie organizacyjnym Ministerstwa i zgodnie z zarządzeniem nr 3 z dnia 5 stycznia 2010 r., do zakresu zadań Biura Dyrektora Generalnego wprowadzono działania realizowane dotychczas przez Zakład Obsługi. Koszty likwidacji gospodarstwa pomocniczego, poniesione przez Ministerstwo Środowiska, wyniosły łącznie 60,1 tys. zł, z tego kwotę: 23,0 tys. zł stanowiły koszty 4 umów zawartych na rozliczenie procesu likwidacji ZO od strony finansowej i formalno-prawnej, 1,8 tys. zł stanowił dodatek dla likwidatora a 35,3 tys. zł stanowiły przejęte po ZO zobowiązania. Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, z tytułu likwidacji Zakładu Obsługi oszczędności dla budżetu Ministerstwa w 2010 r. wyniosły ok. 736 tys. zł.

Wszystkie pozostałe jednostki zostały zlikwidowane w 2010 r., a ich środki pieniężne, należności i zobowiązania zostały przejęte przez jednostki budżetowe protokołami zdawczo-odbiorczymi. Przed likwidacją, w Ośrodku oraz gospodarstwach pomocniczych, zatrudnionych było łącznie 872 pracowników. W związku z likwidacją ww. jednostek - 100 pracownikom stosunek pracy wygasł (umowy okresowe, emerytura, renta), z 35 osobami rozwiązano umowy za porozumieniem stron, a 737 osobom zaproponowano nowe warunki pracy w państwowych jednostkach budżetowych, które przejęły mienie po jednostkach zlikwidowanych.

Spośród 23 gospodarstw pomocniczych funkcjonujących przy parkach narodowych, 12 wykazało w 2010 r. straty brutto od 18,8 tys. zł do 154,2 tys. zł, spowodowane m.in.: uzyskaniem niższych od planowanych przychodów za udostępnianie Parku do celów turystycznych, wędkowania, edukacji i opłat za parkingi; wstrzymaniem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dopłat rolno-środowiskowych; załamaniem rynku zbytu drewna; wyższymi niż planowano kosztami zakupu energii, gazu, paliwa i części zamiennych do samochodów; odszkodowaniami wypłacanymi osobom fizycznym za szkody

⁴⁰ Dz. U. z 2005 Nr 249, poz. 2104 ze zm.

wyrażane przez zwierzęta łowne; kosztami likwidacji gospodarstw pomocniczych w tym: likwidacją kas fiskalnych, wypłatą dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2010 r. dla pracowników. W przypadku trzech likwidowanych gospodarstw przy parkach narodowych suma środków pieniężnych, należności (z odsetkami i odpisami aktualizacyjnymi) i pozostałych środków obrotowych była niższa od zobowiązań, odpowiednio o: 10,7 zł, 2.804,62 zł i 23.859,26 zł.

Kontrola przebiegu procesu likwidacji gospodarstwa pomocniczego przy KZGW oraz zakładu budżetowego - Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Dębem nie wykazała nieprawidłowości.

W przypadku likwidacji ww. gospodarstwa pomocniczego przeprowadzono inwentaryzację jego składników majątkowych, a następnie protokołem zdawczo-odbiorczym zinwentaryzowany majątek ruchomy netto o łącznej wartości 144,4 tys. zł przejął KZGW. Osoby zatrudnione w likwidowanym gospodarstwie poinformowano o zmianach, jakie miały nastąpić w zakresie ich stosunków pracy i zaproponowano im zatrudnienie z dniem 1 stycznia 2011 r.

W przypadku likwidacji Ośrodka, Minister Środowiska ustalił termin rozpoczęcia i zakończenia likwidacji oraz określił obowiązki likwidatora, związane z jej przeprowadzeniem. W trakcie likwidacji Minister Środowiska, po uzgodnieniu z Ministrem Sprawiedliwości i uzyskaniu zgody Ministra Skarbu Państwa na przekazanie mienia ruchomego likwidowanego Ośrodka, podpisał z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z siedzibą w Krakowie porozumienie w sprawie współpracy przy likwidacji Ośrodka. W oparciu o to porozumienie, mienie znajdujące się we władaniu Ośrodka zostało z dniem 1 grudnia 2010 r. w całości protokolarnie przekazane Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Wartość ogółem przekazanych nieruchomości oraz ruchomych składników majątkowych wyniosła 21.026,9 tys. zł. Zarząd nieruchomości Skarbu Państwa, sprawowany przez Ośrodek, został przekazany na rzecz Ministra Sprawiedliwości. Dyrektor likwidowanej jednostki powiadomił pisemnie pracowników o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. W związku z zawarciem ww. porozumienia, pracownikom zaproponowano przejęcie przez nowego pracodawcę, w trybie art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy⁴¹, oraz zawiadomiono ich o zmianach, jakie miały nastąpić w zakresie ich stosunków pracy. Wszystkie czynności likwidacyjne Ośrodka przeprowadzone zostały w zakresie i w terminach zgodnych ze szczegółowymi harmonogramami, opracowanymi, a następnie zaakceptowanymi przez Ministra Środowiska. Niemniej jednak pierwszy likwidator Ośrodka, mimo kilkukrotnych monitów Ministerstwa, po dniu zakończenia likwidacji i przejęciu mienia oraz pracowników Ośrodka przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, nie podjął się kontynuowania czynności likwidacyjnych i nie sporządził sprawozdania cząstkowego z likwidacji Ośrodka za okres do 30 listopada 2010 r., w związku z czym obowiązki likwidatora powierzono nowej osobie. Koszty likwidacji Ośrodka wyniosły łącznie 71,6 tys. zł. Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami likwidacja ta nie przyniosła korzyści, gdyż Ośrodek nie był dotowany z budżetu państwa, a koszty swojej działalności pokrywał z uzyskanych przychodów.

⁴¹ Dz. U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

5.1. Protokół

Sporządzone protokoły kontroli zostały bez zastrzeżeń podpisane przez kierowników jednostek kontrolowanych. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, w trybie art. 59 ust. 2 *ustawy o NIK* złożył na piśmie, z własnej inicjatywy dodatkowe wyjaśnienia w których poinformował o podjętych działaniach, w tym: dokonaniu korekt błędnych zapisów w ewidencji księgowej GDOŚ (dysponent III stopnia), uzupełnieniu brakujących opisów na fakturach dotyczących projektu POIS.05.04.00-00-187/09-00 i wydaniu Zarządzenia Nr 14 Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 8 kwietnia 2011 r. *zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia Zasad (polityki) rachunkowości oraz procedurach obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w GDOŚ*, w których przyjęto postanowienia spełniające wymogi art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 *ustawy o rachunkowości* oraz uregulowano sposób dokonywania kontroli formalno-rachunkowej w zakresie dokumentowania czynności, o których mowa w § 9 ust. 3 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*.

5.2. Wystąpienie pokontrolne

Do kierowników kontrolowanych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne, w których wnioskowano:

Do Ministra Środowiska o:

1. Dołożenie należytej staranności przy prognozowaniu dochodów budżetu państwa.
2. Dokonanie przeglądu i korekty konstrukcji budżetu zadaniowego, a w tym w szczególności właściwego zdefiniowania działań w ramach poszczególnych podzadań oraz mierników ich realizacji tak, aby możliwe było ich wykorzystanie dla bieżącego określania stopnia realizacji wyznaczonych celów.
3. Zapewnienie merytorycznego sprawdzania ostatecznej wersji formularzy planistycznych do projektu budżetu zadaniowego.
4. Stosowanie obowiązujących w Ministerstwie Środowiska procedur kontroli finansowej.
5. Rzetelne sporządzanie zawieranych umów cywilnoprawnych.
6. Zwiększenie nadzoru nad prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.
7. Wyeliminowanie postanowień w zakresie dotyczącym finansowania kosztów szkoleń z 6 obowiązujących umów o ustanowienie użytkownika górniczego.
8. Rozważenie zmian w *ustawie – Prawo geologiczne i górnicze*, w celu jednoznacznego brzmienia przepisów w zakresie:
 - określania wysokości opłat w przypadku aneksowania umów, m.in. w zakresie zmian czasokresu poszczególnych etapów;

- ustalania ponownych opłat z tytułu poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin w przypadku zmiany czasookresów poszczególnych etapów.
- 9. Dokończenie weryfikacji stawek czynszów lokali mieszkalnych.
- 10. Dokonywanie zakupu biletów lotniczych w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o:

1. Rozdysponowywanie dla jednostek podległych kwot wydatków zgodnie z *ustawą budżetową*.
2. Rzetelne dokumentowanie zmian dokonywanych w planie finansowym GDOŚ i rdoś.
3. Sporządzanie łącznych sprawozdań budżetowych w oparciu o rzetelne i sprawdzone dane jednostkowe.
4. Zapewnienie poprawnego wprowadzania zapisów księgowych do systemu finansowo-księgowego oraz wzmocnienie kontroli bieżącej w tym zakresie.
5. Zwiększenie nadzoru nad rejestracją i przepływem korespondencji w GDOŚ, w tym w szczególności sposobem i terminowością postępowania z dowodami księgowymi zewnętrznymi obcymi.
6. Uaktualnianie rocznego planu zamówień publicznych zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami.
7. Wyeliminowanie przypadków dokonywania zakupów przez pracowników do tego nieuprawnionych.
8. Dokonywanie płatności związanych z realizacją umów o dofinansowanie, w odpowiedniej proporcji, z budżetu środków europejskich i budżetu środków krajowych.
9. Przekazywanie środków finansowych jednostkom podległym na podstawie złożonych zapotrzebowań.

Do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej:

1. Dołożenie należytej staranności przy prognozowaniu dochodów.
2. Podjęcie, w ramach sprawowanego nadzoru nad rzgw, działań dyscyplinujących do obejmowania postępowaniem egzekucyjnym wszystkich zaległości.
3. Opracowanie zasad i kryteriów umożliwiających udostępnianie zakupionych zasobów danych cyfrowych - ortofotomap z oprogramowaniem.
4. Podjęcie działań zmierzających do konstruowania mierników budżetu zadaniowego oraz zmiany mierników oceniających realizację badanych w trakcie kontroli podzadań, w sposób umożliwiający dokonanie oceny stopnia realizacji celu i efektywności wydatkowania środków.
5. Dostosowanie obowiązującej w KZGW dokumentacji zasad rachunkowości do wymagań ustawy, w tym wprowadzenia szczegółowych zasady obiegu dokumentów dla KZGW jako dysponenta III stopnia.

6. Zapewnienie poprawnego wprowadzania zapisów księgowych do systemu finansowo-księgowego.
7. Wyeliminowanie przypadków nieprzestrzegania wewnętrznych procedur przy wystawianiu, przyjmowaniu i weryfikacji dowodów księgowych.

Prezes KZGW oraz Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie zgłosili zastrzeżeń do ocen, uwag i wniosków zawartych w ww. wystąpieniach pokontrolnych. Minister Środowiska zgłosił dwa zastrzeżenia, które Kolegium NIK, uchwałą z dnia 1 czerwca 2011 r., uwzględniło w części.

5.3. Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości na kwotę ogółem 846,1 tys. zł, tj.:

- kwota 0,3 tys. zł wydatkowana z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami w następstwie niegospodarnych działań w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej (**A5**) - wskutek nieaktualizowania liczby osób uprawnionych do świadczeń medycznych zawyżono wydatki na te świadczenia o 0,3 tys. zł (str.26);
- kwota 826,5 tys. zł błędnie zaksięgowanych należności, stanowiących potencjalne sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w Ministerstwie Środowiska (**A7**) - wskutek nienależnych księgowani należności z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej, których powstanie było warunkowane uzyskaniem przez korzystającego z informacji geologicznej ostatecznej decyzji o udzieleniu koncesji, w sprawozdaniu rocznym Rb-27 oraz sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału, w części 41, wykazano należności wymagalne w kwocie 1.261,5 tys. zł zamiast w kwocie 519,2 tys. zł. W trakcie kontroli skorygowano ewidencję księgową oraz ww. sprawozdania budżetowe (str. 20-21)
- kwota 11,5 tys. zł stanowiąca pożytki finansowe, pozyskane przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r. (**B1**) - wskutek ponownego przeliczenia w 2010 r. wynagrodzeń dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w GDOŚ, w okresie od marca 2009 r. do maja 2010 r., na podstawie kwoty bazowej równej 1.766,46 zł, określonej w 2009 r. na podstawie art. 29g ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw⁴², a w 2010 r. na podstawie art. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych, zamiast zawyżonej kwoty 1.835,35 zł. Ustaloną w wyniku przeliczenia nadpłatę w wysokości 11,5 tys. zł potrącono z bieżących wynagrodzeń (str. 39);
- kwota 4,6 tys. zł nienależnie uzyskana (**A2**) - wskutek nierzetelnych zapisów w umowie zawartej na wymianę dźwigów osobowych w Ministerstwie Środowiska, w związku z opóźnieniem wykonania prac naliczono karę umowną zawyżoną o kwotę 4,6 tys. zł (str. 35);

⁴² Dz. U. z 1999 Nr 110, poz. 1255.

- kwota 3,2 tys. zł błędnie zaksięgowanych wydatków stanowiących sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w Ministerstwie Środowiska (**A6**) - wskutek nieprawidłowego zaklasyfikowania wydatków w paragrafach klasyfikacji budżetowej sporządzone sprawozdanie roczne Rb-28 zawierało błędne dane (str. 14).

6. Załączniki

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe część 22 - Gospodarka wodna w 2010 r.⁴³

L.p.	Wyszczególnienie	2009	2010		5: 4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie	%%
		tys. zł			%%
1	2	3	4	5	6
	Część 22 - Gospodarka wodna	14.322,2	12.820,0	26.092,4	203,5
1.	Dział 710 - Działalność usługowa	14.319,9	12.816,0	26.088,7	203,6
1.1.	Rozdział 71016 - Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	26,0	12,0	121,3	1.010,8
1.1.2.	0970 - Wpływy z różnych dochodów	21,3	12,0	119,3	994,2
1.2.	Rozdział 71018 - Regionalne zarządy gospodarki wodnej	11.378,6	10.826,0	12.269,6	113,3
1.2.2.	0580 - Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	367,6	1,0	414,9	41.490,0
1.2.3.	0690 - Wpływy z różnych opłat	130,0	120,0	544,6	453,8
1.2.4.	0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa...	6.435,4	6.403,0	6.558,9	102,4
1.2.6.	0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	557,7	417,0	199,8	47,9
1.2.8.	0970 - Wpływy z różnych dochodów	3.786,2	3.844,0	4.449,3	115,7
1.3.	Rozdział 71019 - Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna	623,7	246,0	848,3	344,8
1.3.1.	0690 - Wpływy z różnych opłat	623,7	246,0	848,3	344,8
1.4.	Rozdział 71097 - Gospodarstwa pomocnicze	2.291,6	1.732,0	12.849,5	741,9
1.4.1.	2380 - Wpływy do budżetu części zysku gospodarstwa pomocniczego	2.291,6	1.732,0	12.849,5	741,9
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	2,3	4,0	3,7	92,5
2.1.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	2,3	4,0	3,7	92,5
2.1.1.	2400 - Wpłata do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	2,3	4,0	3,7	92,5
3.	Dział 752 - Obrona narodowa	0,0	-	0,0	-
3.1.	Rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	0,0	-	0,0	-

⁴³ W zestawieniach dochodów i wydatków wyróżniono tylko znaczące paragrafy klasyfikacji budżetowej.

Załącznik nr 2

Dochody budżetowe część 41 - Środowisko w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2009	2010		5: 4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie	
		tys. zł			%%
1	2	3	4	5	6
	Część 41 - Środowisko	58.582,8	56.079,0	70.555,0	125,8
1.	Dział 020 - Leśnictwo	7.205,3	8.002,0	15.631,1	195,3
1.1.	Rozdział 02003 - Biuro Nasiennictwa Leśnego	2,0	2,0	3,6	180,0
1.1.1.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	0,3	1,0	2,6	260,0
1.2.	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	7.203,3	8.000,0	15.627,5	195,3
1.2.1	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	7.178,6	8.000,0	15.545,1	194,3
2.	Dział 710 - Działalność usługowa	46.010,4	43.718,0	44.354,2	101,5
2.1.	Rozdział 71095 - Pozostała działalność	46.010,4	43.718,0	44.354,2	101,5
2.1.1.	§ 0590 - Wpływy z opłat za koncesje i licencje	19.674,7	15.528,0	18.355,7	118,2
2.1.2.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	26.177,1	28.100,0	25.865,7	92,0
3.	Dział 750 - Administracja publiczna	172,5	200,0	1.335,8	667,9
3.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	171,5	200,0	786,9	393,5
3.1.1.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	72,6	150,0	634,2	422,8
3.1.2.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	81,0	50,0	136,9	273,8
3.2.	Rozdział 75076 - Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Europejskiej	-	0,0	0,3	-
3.3.	Rozdział 75097 - Gospodarstwa pomocnicze	1,0	0,0	548,6	-
3.3.1.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	-	-	544,5	-
4.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	222,0	164,0	660,4	402,7
4.1.	Rozdział 80130 - Szkoły zawodowe	111,0	125,0	128,1	102,5
4.1.1.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	83,4	94,0	93,8	99,8
4.1.2.	§ 0830 - Wpływy z usług	18,7	20,0	26,5	132,5
4.2.	Rozdział 80142 - Ośrodki szkolenia, doskonalenia i doskonalenia kadr	99,6	39,0	531,2	1.362,1
4.2.1.	§ 0830 - Wpływy z usług	39,0	39,0	41,0	105,1
4.2.2.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	-	0,0	439,3	-
4.2.3.	§ 2370 - Wpływy do budżetu nadwyżki środków obrotowych zakładu budżetowego	60,6	0,0	50,9	-
4.3.	Rozdział 80148 - Stołówki szkolne	10,2	0,0	0,0	-
4.4.	Rozdział 80195 - Pozostała działalność	1,2	0,0	1,1	-
5.	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	77,0	112,0	67,0	59,8
5.1.	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	77,0	112,0	67,0	59,8
5.1.1.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	55,3	60,0	28,5	47,5

L.p.	Wyszczególnienie	2009	2010		5: 4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie	% %
		tys. zł			
1	2	3	4	5	6
5.1.2.	§ 0830 - Wpływy z usług	20,9	50,0	35,9	71,8
6.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	776,1	305,0	2.133,7	699,6
6.1.	Rozdział 90011 - Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	244,6	-	1.903,4	-
6.1.1.	§ 6668 - Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur...	-	-	1.369,3	-
6.2.	Rozdział 90014 - Inspekcja ochrony środowiska	25,9	11,0	11,7	106,4
6.2.1.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	25,9	11,0	9,2	-
6.3.	Rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	-	13,0	37,6	289,2
6.3.1.	§ 0580 - Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	-	-	13,1	-
6.3.2.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	-	12,0	24,4	203,3
6.4.	Rozdział 90023 - Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	-	280,0	167,8	59,9
6.4.1.	§ 0690 - Wpływy z różnych opłat	-	272,0	19,4	7,1
6.4.2.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	-	-	74,4	-
6.4.3.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	-	8,0	64,1	801,3
6.5.	Rozdział 90095 - Pozostała działalność	505,6	1,0	7,1	710,0
6.5.1.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	35,1	0,0	6,6	-
6.6.	Rozdział 90097 - Gospodarstwa pomocnicze	-	-	6,1	-
6.6.1.	§ 2380 - Wpływy do budżetu części zysku gospodarstwa pomocniczego*	-	-	6,1	-
7.	Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	4.119,5	3.578,0	6.372,8	178,1
7.1.	Rozdział 92501 - Parki narodowe	3.387,9	3.563,0	4.998,4	140,3
7.1.1.	§ 0750 - Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3.101,6	3.282,0	3.134,6	95,5
7.1.2.	§ 0870 - Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	96,8	113,0	82,2	72,7
7.1.3.	§ 0970 - Wpływy z różnych dochodów	109,0	109,0	1.677,9	1.539,4
7.2.	Rozdział 92595 - Pozostała działalność	1,0	0,0	0,9	-
7.3.	Rozdział 92597 - Gospodarstwa pomocnicze	730,6	15,0	1.373,5	9.156,7
7.3.1.	§ 2380 - Wpływy do budżetu części zysku gospodarstwa pomocniczego	730,6	15,0	1.373,5	9.156,7

Załącznik nr 3

Wydatki budżetowe część 22 - Gospodarka wodna w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.			6:4	6:5
		Wykona- nie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykona- nie		
		tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem część 22 - Gospodarka wodna, z tego:	437.645,9	557.887,0	627.246,2	596.627,0	106,9	95,1
1.	Dział 710 – Działalność usługowa	427.918,2	534.924,0	604.283,2	573.981,0	107,3	95,0
1.1.	Rozdział 71016 – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	14.717,6	13.290,0	13.715,5	13.415,8	100,9	97,8
1.1.1.	§ 4020 – wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	4.831,5	4.942,0	4.976,6	4.976,3	100,7	100,0
1.2.	Rozdział 71018 – Regionalne zarządy gospodarki wodnej	343.443,6	501.014,0	439.588,4	417.992,8	83,4	95,1
1.2.1.	§ 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	98 190,9	99 081,0	70 172,7	70 172,7	70,8	100,0
1.2.2.	§ 6050 – wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	93.809,8	256.274,0	172.058,8	171.936,3	67,1	99,9
1.3.	Rozdział 71019 – Państwowa służba hydrologiczno – meteorologiczna	23.082,0	20.620,0	20.620,0	20.620,0	100,0	100,0
1.4.	Rozdział 71078 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	46.675,0	0,0	130.359,4	121.952,4	-	93,6
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	7.352,9	20.962,0	20.962,0	20.945,2	99,9	99,9
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	7.352,9	20.962,0	20.864,0	20.849,3	99,9	99,9
2.1.1.	§ 4540 – składki do organizacji międzynarodowych	5.973,0	19.447,0	19.447,0	19.447,0	100,0	100,0
2.2.	Rozdział 75076-Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	0,0	98,0	98,0	95,9	97,8	97,9
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	2.374,8	2.001,0	2.001,0	1.700,8	85,0	85,0
3.1.	Rozdział 75212-Pozostałe wydatki obronne	2.374,8	2.001,0	2.001,0	1.700,8	85,0	85,0
3.1.1.	§ 4270 – zakup usług remontowych	1.166,7	1.418,0	993,0	704,2	49,7	70,9

Załącznik nr 4

Wydatki budżetowe część 41 – Środowisko w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.			6:4	6:5
		Wykona- nie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykona- nie		
		tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8
	Ogółem część 41 - Środowisko, z tego:	771.692,2	457.135,0	497.265,3	462.753,8	101,2	93,1
1.	Dział 020 Leśnictwo	12.275,8	8.369,0	9.294,2	8.001,2	95,6	86,1
1.1.	Rozdział 02003 – Biuro Nasiennictwa Leśnego	1.132,6	1.093,0	1.093,0	1.092,9	100,0	100,0
1.1.1.	§ 4020-wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	392,4	385,0	388,3	388,3	100,9	100,0
1.2.	Rozdział 02095 – Pozostała działalność	11.143,2	7.276,0	8.201,2	6.908,3	94,9	84,2
1.2.1.	§ 2830-dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	5.603,4	4.526,0	5.451,2	5.348,9	118,2	98,1
2.	Dział 710 – Działalność usługowa, z tego:	4.297,8	3.118,0	3.118,0	3.034,5	97,3	97,3
2.1.	Rozdział 71005 – Prace geologiczne (nieinwestycyjne)	1.141,4	600,0	1.066,2	1.053,8	175,6	98,8
2.2.	Rozdział 71095 – Pozostała działalność	3.156,4	2.518,0	2.051,8	1.980,7	78,7	96,5
2.2.1.	§ 4390-zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	445,3	1.177,0	761,9	722,6	61,4	94,8
2.2.2.	§ 4540-składki do organizacji międzynarodowych	900,2	826,0	811,9	811,9	98,3	100,0
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	56.779,5	64.244,0	64.541,8	61.082,1	95,1	94,6
3.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	56.686,5	62.916,0	63.112,6	59.961,0	95,3	95,0
3.1.1.	§ 4020-wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	23.833,3	25.184,0	25.428,3	25.398,1	100,9	99,9
3.2.	Rozdział 75060 – Pomoc zagraniczna	0,0	0,0	101,2	96,9	-	95,8
3.3.	Rozdział 75076 – Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	0,0	1.221,0	1.221,0	922,2	75,5	75,5
3.3.1.	§ 4420 – podróże służbowe zagraniczne	0,0	348,0	511,2	410,2	117,9	80,2

L.p.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.			6:4	6:5
		Wykonia- nie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonia- nie		
		tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8
3.4.	Rozdział 75095 – Pozostała działalność	93,0	107,0	107,0	102,0	95,3	95,3
4.	Dział 752 – Obrona narodowa	121,0	151,0	151,0	45,7	30,3	30,3
4.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	121,0	151,0	151,0	45,7	30,3	30,3
4.1.1.	§ 4300 – zakup usług pozostałych	109,2	151,0	151,0	45,7	30,3	30,3
5.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	27.647,5	28.892,0	29.295,8	29.177,0	101,0	99,6
5.1.	Rozdział 80130 – Szkoły zawodowe	23.761,6	25.070,0	25.429,7	25.381,3	101,2	99,8
5.1.1.	§ 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	13.466,8	15.228,0	14.167,1	14.130,3	92,8	99,7
5.2.	Rozdział 80146 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	53,2	48,0	48,0	40,8	85,0	85,0
5.3.	Rozdział 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne	2.981,0	3.139,0	3.175,5	3.174,7	101,0	100,0
5.3.1.	§ 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	2.056,5	2.117,0	2.057,0	2.057,0	97,2	100,0
5.4.	Rozdział 80195 – Pozostała działalność	850,8	635,0	642,7	580,2	91,4	90,3
6.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	13.200,9	13.411,0	13.594,9	13.573,0	101,2	99,8
6.1.	Rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	13.173,5	13.380,0	13.563,9	13.548,4	101,3	99,9
6.1.1.	§4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	6.083,4	6.876,0	6.387,5	6.375,3	92,7	99,8
6.2.	Rozdział 85446 – Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	27,3	31,0	31,0	24,6	79,3	79,3
7.	Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	578.680,2	250.793,0	287.093,0	267.386,5	106,6	93,1
7.1.	Rozdział 90008 – Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	41,5	46,0	46,0	45,1	98,1	98,1
7.2.	Rozdział 90011 – Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	449.183,6	123.570,0	153.098,9	134.506,2	108,9	87,9
7.2.1.	§ 6205 – dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.	0,0	77.056,0	108.248,8	99.839,9	129,6	92,2

L.p.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.			6:4	6:5
		Wykonia- nie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykona- nie		
		tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8
7.3.	Rozdział 90014 – Inspekcja Ochrony Środowiska	27.031,5	17.592,0	19.757,2	19.229,9	109,3	97,3
7.3.1.	§ 4020 – wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	8.450,8	8.687,0	8.858,8	8.857,5	102,0	100,0
7.4.	Rozdział 90022 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	0,0	22.784,0	17.203,1	16.934,5	74,3	98,4
7.4.1.	§ 4202 – wynagrodzenia członków korpusu służby cywilnej	0,0	8.213,0	8.882,2	8.853,6	107,8	99,7
7.5.	Rozdział 90023 – Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska	0,0	85.260,0	95.446,7	95.165,8	111,6	99,7
7.5.1.	§ 4020 – wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0,0	47.058,0	46.608,0	46.598,0	99,0	100,0
7.6.	Rozdział 90095 – Pozostała działalność	102.423,7	1.542,0	1.541,0	1.505,0	97,7	97,7
8.	Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	78.689,5	88.157,0	90.176,6	80.453,8	91,3	89,2
8.1.	Rozdział 92501 – Parki narodowe	77.214,7	87.667,0	87.104,4	77.940,8	88,9	89,5
8.1.1.	§ 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników	48.138,6	50.707,0	48.191,1	48.189,8	95,0	100,0
8.1.2.	§ 4110-składki na ubezpieczenia społeczne	7 909,5	8 330,0	7 915,1	7 913,5	95,0	100,0
8.2.	Rozdział 92578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	937,5	0,0	2.483,1	1.924,3	-	77,5
8.2.1.	§ 4270 – zakup usług remontowych	937,5	0,0	2.281,1	1.729,1	-	75,8
8.3.	Rozdział 92595 – Pozostała działalność	37,3	15,0	15,0	14,7	98,0	98,0
8.4.	Rozdział 92597 – Gospodarstwa pomocnicze	500,0	475,0	574,0	574,0	120,8	100,0

Załącznik nr 5

Zatrudnienie i wynagrodzenia część 22 - Gospodarka wodna w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 22 - Gospodarka wodna								
	Ogółem wg statusu zatrudnienia:	2.975	125.087,1	3.503,84	2 966	127 439,4	3 580,56	102,2
	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	2.893	118.802,9	3.422,14	2 089	92 988,5	3 709,45	108,4
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	3	451,4	12.539,92	3	408,0	11 333,33	90,4
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	75	5.405,0	6.005,57	872	33 900,9	3 239,77	54,0
	10 - żołnierze § 4050, 4070	2	175,7	7.319,79	2	142,0	5 916,67	56,3
	16 - wysokie stanowiska państwowe	2	252,1	10.502,38	0	0,0	0,00	-
	Z tego:							
	Razem jednostki budżetowe	2.674	111.801,4	3.484,21	2 665	112 266,0	3 510,51	100,8
	Razem gospodarstwa pomocnicze	301	13.285,7	3.678,22	301	15 173,4	4 201,92	114,2
1.	Dział 710 - Działalność usługowa, w tym:	2.967	124.325,5	3.491,90	2 956	126 658,5	3 570,66	102,3
1.1.	Rozdział 71016 - Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	77	5.686,8	6.154,59	79	5 654,5	5 964,66	96,9
1.1.1.	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	2	69,0	2.874,96	2	69,1	2 879,17	100,0
1.1.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	2	311,4	12.974,71	2	264,6	11.025,00	85,0

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	71	5.092,6	5.977,20	75	5.320,8	5.912,00	98,9
1.1.4.	16 - wysokie stanowiska państwowe § 4010, 4040	2	213,9	8.911,29	0	0,0	0,00	-
1.2.	Rozdział 71018 - Regionalne zarządy gospodarki wodnej	2.589	105.352,9	3.391,04	2 576	105.830,6	3.423,61	101,0
1.2.1.	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	2.589	105.352,9	3.391,04	1 784	77.632,3	3.626,32	106,9
1.2.2.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	0	0,0	0,00	792	28.198,3	2.966,99	-
1.3.	Rozdział 71097 - Gospodarstwa pomocnicze	301	13.285,7	3.678,22	301	15.173,4	4.201,92	114,2
1.3.1.	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	301	13.285,7	3.678,22	301	15.173,4	4.201,92	114,2
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	8	761,6	7.933,23	10	780,9	6.507,50	82,0
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	8	761,6	7.933,23	10	780,9	6.507,50	82,0
2.1.1.	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1	95,3	7.937,58	2	113,7	4.737,50	59,7
2.1.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	1	140,0	11.670,33	1	143,4	11.950,00	102,4

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełno-zatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełno-zatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	4	312,4	6.509,04	5	381,8	6.363,33	97,8
2.1.4.	10 - żołnierze § 4050, 4070	2	175,7	7.319,79	2	142,0	5.916,67	80,8
2.1.5.	16 - wysokie stanowiska państwowe § 4010, 4040	0	38,2	-	0	0,0	0,00	-

Załącznik nr 6

Zatrudnienie i wynagrodzenie część 41 - Środowisko w 2010 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	% %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 41 - Środowisko								
	Ogółem wg statusu zatrudnienia:	3.847	191.320,4	4.144,36	4.054	208.734,1	4.290,70	103,5
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	2.390	97.899,2	3.413,50	1.995	84.991,9	3.550,20	104,0
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	8	1.167,3	12.158,98	8	1.235,4	12.868,75	105,8
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	1.419	88.773,3	5.213,37	1.681	105.891,8	5.249,45	100,7
	10 - żołnierze § 4050, 4070	3	314,4	8.733,39	2	255,4	10.641,67	121,8
	14 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	0	0,0	0,00	368	16.359,6	3.704,62	-
	16 - wysokie stanowiska państwowe	27	3.166,2	9.772,30	0	0,0	0,00	-
	w tym zadanie A:							
	Razem jednostki budżetowe	2.918	157.073	4.485,76	3.557	190.696,2	4.467,63	99,6
	Razem gospodarstwa pomocnicze i zakład budżetowy	549	18.638	2.829,10	494	18.009,3	3.038,01	107,4
1.	Dział 020 – Leśnictwo, w tym:	10	583,1	4.859,16	10	580,0	4.833,32	99,5
1.1.	Rozdział 02003 - Biuro Nasiennictwa Leśnego	10	583,1	4.859,16	10	580,0	4.833,32	99,5

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	2	162,0	6.750,00	2	162,9	6.787,54	100,6
1.1.2.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	8	421,1	4.386,45	8	417,1	4.344,79	99,1
2.	Dział 750 - Administracja publiczna, w tym:	476	34.554,2	6.049,41	489	34.302,5	5.845,69	96,6
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	436	32.907,7	6.289,70	489	34.302,5	5.845,69	92,9
2.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	4	295,5	6.157,21	25	986,1	3.287,00	53,4
2.1.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	4	624,4	13.008,25	4	641,2	13.358,33	102,7
2.1.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	414	30.080,4	6.054,83	458	32.419,8	5.898,80	97,4
2.1.4.	10 - żołnierze § 4050, 4070	3	314,4	8.733,39	2	255,4	10.641,67	121,8
2.1.5.	16 - wysokie stanowiska państwowe	11	1.593,0	12.067,85	0	0,0	0,00	-
2.2.	Rozdział 75097 - Gospodarstwa pomocnicze	40	1.646,5	3.430,22	0	0,0	0,00	-
2.2.1.	01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	40	1.646,5	3.430,22	0	0,0	0,00	-
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie, w tym:	237	6.665	2.343,50	491	18.487,2	3.137,68	133,9
3.1.	Rozdział 80130 - Szkoły zawodowe	118	3.521,2	2.486,75	376	15.177,8	3.363,87	135,3

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040 - ADMINISTRACJA I OBSŁUGA	118	3.521,2	2.486,75	119	3.639,2	2.548,46	102,5
3.1.2	14 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	0	0,0	0,00	257	11.538,6	3.741,44	-
3.2.	Rozdział 80142 - Ośrodki szkolenia, doształcania i doskonalenia kadr	34	1.061,3	2.601,34	30	1.094,2	3.039,44	116,8
3.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	34	1.028,0	2.519,68	30	1.094,2	3.039,44	120,6
3.2.2.	16 - wysokie stanowiska państwowe	0	33,3	-	0	0,0	0,00	-
3.3.	Rozdział 80148 - Stołówki szkolne	85	2.082,3	2.041,49	85	2.215,2	2.171,80	106,4
3.3.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040 - ADMINISTRACJA I OBSŁUGA	85	2.082,3	2.041,49	85	2.215,2	2.171,80	106,4
4.	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, w tym:	74	2.019,7	2.274,46	186	6.847,5	3.067,88	134,9
4.1.	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	74	2.019,7	2.274,46	186	6.847,5	3.067,88	134,9
4.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040 - ADMINISTRACJA I OBSŁUGA	74	2.019,7	2.274,46	75	2.026,5	2.251,61	99,0

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.1.2	14 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	0	0,0	0,00	111	4.821,0	3.619,37	-
5.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, w tym:	1.083	64.628,4	4.972,94	1.294	79.623,0	5.127,70	103,1
5.1.	Rozdział 90014 - Inspekcja Ochrony Środowiska	141	9.978,1	5.897,25	138	10.124,3	6.113,68	103,7
5.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	13	501,3	3.213,60	11	464,1	3.516,17	109,4
5.1.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	2	288,3	12.013,33	2	264,6	11.022,83	91,8
5.1.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	122	8.828,6	6.030,44	125	9.395,6	6.263,72	103,9
5.1.4.	16 - wysokie stanowiska państwowe	4	359,9	7.498,75	0	0,0	0,00	-
5.2	Rozdział 90022 - GDOŚ	0	0,0	0,00	147	10.391,7	5.890,99	-
5.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	0	0,0	0,00	1	48,0	4.000,00	-
5.2.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	0	0,0	0,00	2	329,6	13.733,33	-
5.2.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	0	0,0	0,00	144	10.014,1	5.795,20	-
5.3	Rozdział 90023 - RDOŚ	0	0,0	0,00	985	57.861,7	4.895,24	-

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.3.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	0	0,0	0,00	39	4.216,5	9.009,62	-
5.3.2	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	0	0,0	0,00	946	53.645,2	4.725,62	-
5.4.	Rozdział 90095 - Pozostała działalność Centrum Informacji o Środowisku	13	731,0	4.685,90	15	754,6	4.192,22	89,5
5.4.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	13	702,9	4.505,69	15	754,6	4.192,22	93,0
5.4.2.	16 - wysokie stanowiska państwowe	0	28,1	-	0	0,0	0,00	-
5.5.	Rozdział 90095 - Pozostała działalność GDOŚ *	919	53.410,1	4.843,14	0	0,0	0,00	-
5.5.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	30	2.560,5	7.112,50	0	0,0	0,00	-
5.5.2.	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe § 4010, 4040	2	254,5	-	0	0,0	0,00	-
5.5.3.	03 - członkowie korpusu służby cywilnej § 4020, 4040	875	49.443,2	4.708,88	0	0,0	0,00	-
5.5.4.	16 - wysokie stanowiska państwowe	12	1.151,9	7.999,31	0	0,0	0,00	-
5.6	Rozdział 90095 - Pozostała działalność gospodarstwo pomocnicze RDOŚ *	10	509,1	4.242,87	0	0,0	0,00	-

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.6.1	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	10	509,1	4.242,87	0	0,0	0,00	-
5.7	Rozdział 90097 - gospodarstwo pomocnicze RDOŚ *	0	0,0	0,00	9	490,7	4.543,52	-
5.7.1	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	0	0,0	0,00	9	490,7	4.543,52	107,1
6.	Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, w tym:	1.587	67.261,1	3.531,88	1.581	68.865,4	3.629,84	102,7
6.1.	Rozdział 92501 - Parki narodowe	1.122	51.840,0	3.850,27	1.126	52.441,0	3.881,07	100,8
6.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1.122	51.840,0	3.850,27	1.126	52.441,0	3.881,07	100,8
6.2.	Rozdział 92597 - Gospodarstwa pomocnicze	465	15.421,1	2.763,65	455	16.424,4	3.008,13	108,8
6.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	465	15.421,1	2.763,65	455	16.424,4	3.008,13	108,8
	w tym zadanie B (prace interwencyjne):							
	Razem Jednostki budżetowe	4	34,6	721,25	3	28,5	791,67	109,8
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie, w tym:	2	6,7	278,46	1	10,4	866,67	311,2
3.2.	Rozdział 80130 - Szkoły zawodowe	1	3,1	260,83	1	10,4	866,67	332,3

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1	3,1	260,83	1	10,4	866,67	332,3
3.2.	Rozdział 80148 - Stołówki szkolne	1	3,6	296,08	0	0,0	0,00	-
3.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1	3,6	296,08	0	0,0	0,00	-
4.	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, w tym:	1	15,5	1.294,83	1	11,7	975,00	75,3
4.1.	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	1	15,5	1.294,83	1	11,7	975,00	75,3
4.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1	15,5	1.294,83	1	11,7	975,00	75,3
6.	Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chron. przyrody, w tym:	1	12,4	1.033,25	1	6,4	533,33	51,6
6.1.	Rozdział 92501 - Parki narodowe	1	12,4	1.033,25	1	6,4	533,33	51,6
6.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040	1	12,4	1.033,25	1	6,4	533,33	51,6
	W tym zadanie N (nauczyciele):							
	Razem Jednostki budżetowe	376	15.574,3	3.451,74	0	0,0	0,00	-
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie, w tym:	261	10.953,5	3.497,28	0	0,0	0,00	-
3.2.	Rozdział 80130 - Szkoły zawodowe	261	10.953,5	3.497,28	0	0,0	0,00	-

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2009 r.			Wykonanie w 2010 r.			8 : 5
		Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie według Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.2.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040 - NAUCZYCIELE	261	10.953,5	3.497,28	0	0,0	0,00	-
4.	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza, w tym:	115	4.620,8	3.348,39	0	0,0	0,00	-
4.1.	Rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	115	4.620,8	3.348,39	0	0,0	0,00	-
4.1.1.	01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń § 4010, 4040 - NAUCZYCIELE	115	4.620,8	3.348,39	0	0,0	0,00	-

* GDOŚ, regionalne dyrekcje ochrony środowiska oraz Gospodarstwo pomocnicze przy RDOŚ w Szczecinie w 2009 r. ujęte było w rozdziale 90095, a w 2010 r. odpowiednio w rozdziałach 90022, 90023 i 90097.

Załącznik nr 7

Wydatki budżetu środków europejskich w części 22 - Gospodarka wodna

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.			5:3	5:4
		Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie		
		tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 22 - Gospodarka wodna, w tym:	47.162,0	43.726,7	29.456,3	62,5	67,4
1.	Dział 710 – Działalność usługowa	47.162,0	43.726,7	29.456,3	62,5	67,4
1.1.	Rozdział 71018 – Regionalne zarządy gospodarki wodnej, w tym:	47.162,0	43.726,7	29.456,3	62,5	67,4
1.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	33.113,0	34.872,6	21.679,9	65,5	62,2
1.1.1.1.	§ 4277 - Zakup usług remontowych	12.997,0	15.044,0	12.506,6	96,2	83,1
1.1.1.2.	§ 6057 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6.750,0	16.459,4	5.805,6	86,0	35,3
1.1.1.3.	§ 6067 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	13.366,0	3.351,0	3.349,8	25,1	100,0
1.1.2.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	2.390,0	1.615,0	597,8	25,0	37,0
1.1.3.	RPO* woj. dolnośląskiego	4.349,0	6.402,6	6.402,6	147,2	100,0
1.1.4.	RPO woj. lubelskiego	495,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.5.	RPO woj. mazowieckiego	2.678,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.6.	RPO woj. podkarpackiego	200,0	776,0	776,0	388,0	100,0
1.1.7.	RPO woj. podlaskiego	1.575,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.8.	RPO woj. świętokrzyskiego	208,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.9.	RPO woj. warmińsko-mazurskiego	1.400,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.10.	RPO woj. wielkopolskiego	598,0	0,0	0,0	0,0	-
1.1.11.	RPO woj. zachodniopomorskiego	156,0	60,5	0,0	0,0	0,0

* RPO – Regionalny Program Operacyjny

Załącznik nr 8

Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 - Środowisko

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.			5:3	5:4
		Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie		
		tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 41 – Środowisko, w tym:	387 472.0	1 731 117.7	1 705 547.8	440.2	98.5
1.	Dział 020 - Leśnictwo	10 000.0	25 931.3	23 064.4	230.6	88.9
1.1.	Rozdział 02095 - Pozostała działalność	10 000.0	25 931.3	23 064.4	230.6	88.9
1.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, z tego:	10 000.0	25 931.3	23 064.4	230.6	88.9
1.1.1.1.	§ 2007 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich... lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	5 500.0	16 940.1	14 929.2	271.4	88.1
1.1.1.2.	§ 6207 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich... lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	4 500.0	8 991.2	8 135.2	180.8	90.5
2.	Dział 750 - Administracja publiczna	5 709.0	5 709.0	5 432.2	95.2	95.2
2.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	5 709.0	5 709.0	5 432.2	95.2	95.2
2.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	5 709.0	5 709.0	5 432.2	95.2	95.2
2.1.1.1.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	5 258.0	5 173.9	5 136.5	97.7	99.3
3.	Dział 801 - Oświata i wychowanie	74.0	122.7	122.0	164.9	99.4
3.1.	Rozdział 80130 - Szkoły zawodowe	74.0	122.7	122.0	164.9	99.4
3.1.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki, w tym:	74.0	122.7	122.0	164.9	99.4
3.1.1.1.	§ 4177 - Wynagrodzenia bezosobowe	37.0	77.9	77.9	210.5	100.0
3.1.1.2.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	22.0	22.0	22.0	100.0	100.0
4.	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	362 572.0	1 693 118.5	1 671 572.2	461.0	98.7
4.1.	Rozdział 90011 - Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	354 790.0	1 681 019.4	1 660 498.7	468.0	98.8
4.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, z tego:	354 790.0	1 681 019.4	1 660 498.7	468.0	98.8
4.1.1.1.	§ 6207 - Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich... lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	354 790.0	1 681 019.4	1 660 498.7	468.0	98.8
4.2.	Rozdział 90014 - Inspekcja ochrony środowiska	6 191.0	10 078.0	10 054.5	162.4	99.8
4.2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	6 191.0	10 078.0	10 054.5	162.4	99.8
4.2.1.1.	§ 6067 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6 123.0	9 982.3	9 974.8	162.9	99.9
4.3.	Rozdział 90022 - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	1 238.0	830.5	394.3	31.8	47.5
4.3.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	1 238.0	830.5	394.3	31.8	47.5
4.3.1.1.	§ 4027 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0.0	127.6	85.7	-	67.2
4.3.1.2.	§ 4217 - Zakup materiałów i wyposażenia	0.0	170.7	131.7	-	77.2

L.p.	Wyszczególnienie	2010 r.			5:3	5:4
		Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie		
		tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6	7
4.3.1.3.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	1 238.0	337.2	119.3	9.6	35.4
4.4.	Rozdział 90023 - Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	41.0	1 190.6	624.7	1 523.7	52.5
4.4.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	0.0	1 190.6	624.7	-	52.5
4.4.1.1.	§ 4027 - Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0.0	272.0	228.0	-	83.8
4.4.1.2.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	0.0	506.6	204.1	-	40.3
4.4.2.	RPO woj. lubelskiego *	41.0	0.0	0.0	0.0	-
4.4.2.1.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	41.0	0.0	0.0	0.0	-
4.5.	Rozdział 90095 - Pozostała działalność	312.0	0.0	0.0	0.0	-
4.5.1.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	312.0	0.0	0.0	0.0	-
4.5.1.1.	§ 4177 - Wynagrodzenia bezosobowe	30.0	0.0	0.0	0.0	-
4.5.1.2.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	50.0	0.0	0.0	0.0	-
4.5.1.3.	§ 4397 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	232.0	0.0	0.0	0.0	-
5.	Dział 925 - Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	9 117.0	6 236.1	5 357.0	58.8	85.9
5.1.	Rozdział 92501 - Parki narodowe	9 117.0	6 236.1	5 357.0	58.8	85.9
5.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, w tym:	9 117.0	6 189.8	5 310.8	58.3	85.8
5.1.1.1.	§ 4277 - Zakup usług remontowych	1 569.0	1 788.9	1 546.5	98.6	86.4
5.1.1.2.	§ 4307 - Zakup usług pozostałych	2 055.0	1 970.6	1 654.4	80.5	84.0
5.1.1.3.	§ 6057 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	2 878.0	794.9	662.4	23.0	83.3
5.1.1.4.	§ 6067 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 562.0	700.7	654.8	41.9	93.4
5.1.2.	RPO woj. lubelskiego, w tym:	0.0	36.5	36.4	-	99.7
5.1.2.1.	§ 6067 - Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0.0	35.0	35.0	-	100.0
5.1.3.	RPO woj. podlaskiego, w tym:	0.0	9.8	9.8	-	100.0
5.1.3.1.	§ 6057 - Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0.0	6.8	6.8	-	100.0

* RPO – Regionalny Program Operacyjny.

Załącznik nr 9**Kalkulacja oceny końcowej część 22 - Gospodarka wodna**

Oceny wykonania budżetu części 22 - Gospodarka wodna dokonano stosując kryteria⁴⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2010 roku.

Dochody D: 26.092,4 tys. zł

Wydatki W: 626.083,3 tys. zł

Łączna kwota G : 652.175,7 tys. zł

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,0401$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9599$

Nieprawidłowości w dochodach: 0,0 tys. zł

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Ocenę cząstkową dochodów obniżono o jeden punkt ze względu na nierzetelne prognozowanie dochodów oraz brak realizacji wniosku NIK z poprzednich lat w tym zakresie.

Nieprawidłowości w wydatkach: 0,3 tys. zł, tj. 0,00005% wydatków ogółem

Nieprawidłowości polegały na niegospodarnym wydatkowaniu przez KZGW kwoty 0,3 tys. zł wskutek braku aktualizacji liczby osób uprawionych do świadczeń medycznych.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,9599 + 4 \times 0,0401 = 4,9595$

Ocena końcowa: pozytywna (5)

⁴⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

Załącznik nr 10

Kalkulacja oceny końcowej część 41 - Środowisko

Oceny wykonania budżetu części 41 - Środowisko dokonano stosując kryteria⁴⁵ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2010 roku.

Dochody D: 70.555,0 tys. zł

Wydatki W: 2.168.302,5 tys. zł

Łączna kwota G : 2.238.857,5 tys. zł

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,0315$

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,9685$

Nieprawidłowości (uszczuplenia) w dochodach: 0,0 tys. zł.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Ocenę cząstkową dochodów **obniżono do oceny pozytywnej z zastrzeżeniami (3)**, ze względu na nieprawidłowości stwierdzone w Ministerstwie Środowiska, takie jak:

- zaksięgowanie w 9 przypadkach niezasadnych należności, na łączną kwotę 826,5 tys. zł, z tytułu wynagrodzeń i naliczonych odsetek za korzystanie z informacji geologicznej. Podmioty którym naliczono wynagrodzenie nie uzyskały ostatecznej decyzji o przyznaniu koncesji, co stanowiło warunek powstania i wniesienia wynagrodzenia;
- zawyżenia wysokości kary umownej o kwotę 4,6 tys. zł przez Ministerstwo Środowiska, naliczonej z tytułu opóźnienia realizacji umowy zawartej na wymianę dźwigów osobowych;
- wykazanie w miesięcznym sprawozdaniu Rb-27, za okres od początku roku do 30 września 2010 r., oraz kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wg stanu na koniec III kwartału, zawyżonej kwoty należności wymagalnych,

– nierzetelne prognozowanie dochodów,

oraz nieskuteczne funkcjonowanie procedur kontroli zarządczej w GDOŚ.

Nieprawidłowości w wydatkach: 30,7 tys. zł, tj. 0,0014% wydatków ogółem.

Nieprawidłowości polegały na:

- wypłacie zawyżonych o 3,9 tys. zł wynagrodzeń dla osób zajmujących kierownicze stanowiska w GDOŚ w okresie od stycznia do maja 2010 r. w wyniku zastosowania błędnej podstawy ich wyliczenia;
- dokonaniu płatności w kwocie 26,8 tys. zł z budżetu środków krajowych (§ 4300) zamiast w odpowiedniej proporcji z budżetu środków europejskich (§ 4307) i krajowych (§ 4309).

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Ocenę cząstkową wydatków **obniżono do oceny pozytywnej z zastrzeżeniami (3)** ze względu na inne nieprawidłowości stwierdzone w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Ministerstwie Środowiska, takie jak:

- nierzetelne dokumentowanie zmian dokonywanych w planie finansowym GDOŚ i rdoś;

⁴⁵ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

-
- rozdysponowanie w GDOŚ środków na wydatki niezgodnie z informacjami Ministra Środowiska o ostatecznych kwotach wydatków wynikających z *ustawy budżetowej*;
 - uchybienia formalne występujące w dowodach i zapisach księgowych w GDOŚ;
 - niedostosowanie w GDOŚ procedur kontroli finansowej, w tym zasad rachunkowości, do wymagań określonych w *ustawie o rachunkowości*;
 - dokonywanie w Ministerstwie Środowiska zakupu biletów lotniczych niezgodnie z obowiązującymi procedurami zamówień publicznych;
 - występowanie przez Ministra Środowiska o zwiększenie limitu wydatków i małe wykorzystanie tych środków;
 - stwierdzone w Ministerstwie Środowiska i GDOŚ nieprawidłowości w udzielaniu zamówień publicznych.

Wynik końcowy Wk: $3 \times 0,9685 + 3 \times 0,0315 = 2,99$

Ocena końcowa: pozytywna z zastrzeżeniami (3)

Załącznik nr 11

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
8. Minister Finansów
9. Minister Środowiska
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
12. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
13. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej